

KONINKLIJKE COMMISSIE
VOOR MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN

ACTIVITEITENVERSLAG 2020

Goedgekeurd door de KCML tijdens de plenaire zitting van 23 juni 2021

Het erfgoed heeft vele gezichten. De brede, transversale en veelzijdige kijk van de KCML beperkt zich daarom niet tot beschermde gebouwen en landschappen, maar richt zich ook op het grondgebied, de stad, de wijk, het openbaar domein, ruimtelijke ordening, het reliëf...

INHOUDSOPGAVE

I. WOORD VAN DE VOORZITTERS.....	4
II. OPDRACHTEN EN ENKELE VOORBEEDEN IN 2020	5
1. Adviezen over beschermde goederen	5
Adviezen over unieke vergunningen.....	5
Principeadviezen	9
Adviezen uitgebracht in het kader van de opvolging van eensluitende adviezen	11
Adviezen in het kader van plannen voor erfgoedbeheer.....	12
2. Adviezen over niet-beschermde ERFGOED (vrijwaringszone, inventaris, vóór 1932).....	13
Principeadviezen	13
Adviezen over stedenbouwkundige vergunningen.....	Erreur ! Signet non défini.
3. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE PLANNEN.....	19
De strategische plannen.....	19
De plannen van aanleg met verordenende waarde.....	19
Gewestelijk niveau: het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP)	19
Gemeentelijk niveau: de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP).....	19
De RPA (Richtplannen van Aanleg)	19
4. Adviezen over stedenbouwkundige verordeningen	20
5. Adviezen over vrijwaringsvoorstellen (bescherming of bewaring)	20
6. Adviezen over wettelijke aspecten.....	23
7. Aanbevelingen en studies	23
8. Begeleiding van projecten, bezoeken, vergaderingen, werkgroepen	24
9. WETTELIJKE TERMIJNEN	25
III. ENKELE CIJFERS	27
Synthese van de verschillende adviezen door de KCML uitgebracht in 2019	27
IV. EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN LEDEN EN EEN VAST SECRETARIAAT	28
1. 18 Multidisciplinaire Leden	28
Samenstelling van de KCML in 2019	29
Taken uitgevoerd door de leden van de KCML	30
A. Taken uitgevoerd in het kader van de plenaire vergaderingen	30
B. Taken uitgevoerd door de leden van de KCML in het kader van de dossieropvolging	30
C. Studiewerk en algemene aanbevelingen	30
D. Diverse activiteiten	30
E. Specifieke opdrachten van de voorzitter en de vicevoorzitter	30
Waarnemers in 2019.....	30
2. Vast secretariaat	31
Samenstelling van het vast secretariaat van de KCML in 2019.....	31
V. BUDGET	ERREUR ! SIGNET NON DEFINI.
VI. BIJLAGEN.....	ERREUR ! SIGNET NON DEFINI.
1. OVERZICHT VAN DE aanvragen tot unieke vergunning die in 2019 bij de KCML zijn ingediend.....	34
2. Overzicht van de voorafgaande adviezen uitgebracht in 2019	38
3. Overzicht van de vragen tot aanvullende informatie in 2019	40
4. Overzicht van de dossiers behandeld in het kader van de opvolging van eensluitende adviezen	40

5.	Overzicht van de aanvragen in het kader van de uitvoering van beheepssplannen	40
6.	Overzicht van de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning	40
7.	Overzicht van de aanvragen tot stedenbouwkundige certificaat.....	50
8.	OVERZICHT van de adviezen uitgebracht in het kader van vrijwaringsprocedures	50
9.	OVERZICHT VAN DE vergaderingen MET VERTEGENWOORDIGING VAN DE KCML	50

I. WOORD VAN DE VOORZITTERS

Het jaar 2020 leek aanvankelijk van start te gaan als elk ander jaar, met de gebruikelijke grote en kleine adviesaanvragen op de agenda van de KCML. De Covid19- pandemie besliste er anders over...

Vanaf midden maart werden thuiswerk en online-vergaderen de regel en moest snel worden geschakeld om de dossiers digitaal te kunnen behandelen. De pandemie had dus ook gevolgen voor de werking van de KCML en haar secretariaat. Van vandaag op morgen moest het werk anders worden georganiseerd: digitale presentaties in plaats van de vertrouwde ophanging van papieren plannen moesten voor elk dossier worden opgemaakt, de plenaire zittingen en de bijbehorende collegiale debatten vonden plotsklaps volledig online plaats, de dossiers moesten digitaal worden bezorgd aan de verslaggevers... en dat alles binnen de gebruikelijke wettelijke termijnen, want voor de KCML werden deze, ondanks de buitengewone omstandigheden, niet verlengd.

Onze lezingenreeks "Erfgoed en stedelijke uitdagingen", georganiseerd in samenwerking met Brussels Academy, die begin 2020 van start ging kon evenmin verder gezet worden. De virtuele organisatie zou immers afbreuk doen aan de constructieve uitwisseling van ideeën die de lezingenreeks vooropstelt. Ze zal hernomen worden van zodra weer grotere fysieke samenkomsten mogelijk zijn. De actuele thema's die nog aan bod moeten komen zijn: de straat als erfgoed, erfgoed en stedelijke verdichting, erfgoed en normen, groene ruimten... Ongetwijfeld zullen deze thema's ook in het licht van de huidige pandemie benaderd worden, maar ook tegen de achtergrond van andere belangrijke uitdagingen, zoals de opwarming van de aarde.

We maken van de gelegenheid ook gebruik om enkele aspecten in herinnering te brengen waarvoor onze Commissie ijvert en die ook reeds in ons Memorandum 2019-2024 aan bod kwamen: het inbedden van het erfgoed in de stadsplanning, het uitbreiden en op punt stellen van de instrumenten die toelaten het erfgoed te (h)erkennen, erfgoed en duurzaamheid op een geïntegreerde manier aanpakken en stroomopwaarts de dialoog met de KCML aangaan over grote architectuur- en stedenbouwkundige projecten, maar ook concrete maatregelen om de coherentie van de Koninklijke Wijk te waarborgen en om het 20ste -eeuwse erfgoed beter te documenteren en te beschermen... en weldra ook het erfgoed van de 21ste eeuw!

Christian FRISQUE

Steven DE BORGER

Voorzitter

Ondervoorzitter

II. OPDRACHTEN EN ENKELE VOORBEELDEN IN 2020

De KCML is een adviesorgaan dat op vraag van de Regering of op eigen initiatief advies uitbrengt aan de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest over de bescherming en het behoud van het onroerend erfgoed. De hoofdpdracht van de KCML bestaat in het uitbrengen van collegiale adviezen, zowel over beschermingsvoorstellen als over aanvragen voor werken aan al dan niet beschermde goederen. De Commissie kan eveneens het initiatief nemen om haar bevindingen over erfgoedkundige thema's aan de Regering voor te leggen. Ze kan aanbevelingen formuleren over actuele onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen.

Het BWRO en zijn toepassingsbesluiten bepalen de opdracht, de bevoegdheden en de samenstelling van de Commissie. Haar interne organisatie en werking worden ook omkaderd door een huishoudelijk reglement dat de Regering op 03/06/2004 goedkeurde.

1. ADVIEZEN OVER BESCHERMDE GOEDEREN

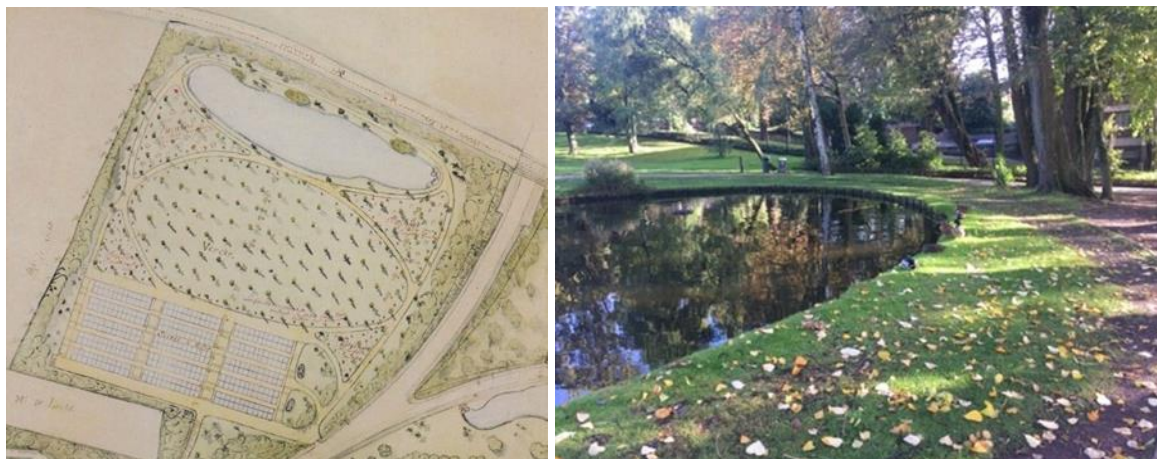
Adviezen over unieke vergunningen

In het geval van een beschermd of op de bewaarlijst ingeschreven goed (waarvoor de onderzoeksprocedure loopt of dat definitief beschermd is), zijn alle uit te voeren werken onderworpen aan een unieke stedenbouwkundige vergunning. In het Brussels Gewest heeft de unieke vergunning betrekking op zowel stedenbouwkundige als erfgoedkundige aspecten. De aanvraag wordt ingediend bij de gewestelijke administratie (Urban.brussels).

Het advies van de KCML wordt ingewonnen tijdens de behandelingsprocedure van de dossiers. Dat advies is *eensluidend* van aard (m.a.w. bindend) voor de beschermde delen wat betekent dat de Gemachtigde Ambtenaar de voorwaarden uit het advies moet volgen in de afgeleverde unieke vergunning. In geval van geschil kan tegen de unieke vergunning beroep worden aangetekend bij de Regering. De Regering kan een lijst van handelingen en werken opstellen die, omwille van hun gering belang, worden vrijgesteld van het advies van de KCML.

Enkele voorbeelden:

- **BRUSSEL. Jan Sobieskilaan. Sobieskipark. Heraanleg en verbetering van de watertoevoer van de vijver (gedeeltelijk openleggen van de Heizelbeek).**

Detail van het plan van E. Lainé, 1897, met de dubbele wandellus rond de vijver en de boomgaard – Uittreksel uit het aanvraagdossier. Het wandelpad rond de vijver – foto KCML, oktober 2020

Luchtfoto van het park © Google Earth

Tijdens haar zitting van 14/10/2020 bracht de KCML een gunstig eensluidend advies onder voorwaarden uit over de aanvraag voor unieke vergunning voor dit project, dat betrekking heeft op de watertoevoer van de vijver en de heraanleg van de oevers, evenals de verwijdering van enkele wegen, met name in het centrale gedeelte, en de aanleg van een nieuwe toegang tot het park.

De Commissie onderschreef de optie om opnieuw aan te knopen met het historische plan van Lainé dat perfect aansluit bij de projecten die eind 19de eeuw werden opgestart met het oog op de heraanleg van de Heizelvlakte, een plan dat ook vandaag nog een bijzonder coherente compositie met grote

landschappelijke kwaliteiten vertoont. De KCML oordeelde echter dat niet alle voorgestelde opties pertinent waren en dat sommige, zoals de verwijdering van de wandellus rond de vijver, het oorspronkelijke concept dreigden aan te tasten.

Volgens de KCML speelt het pad dat langs de stroomopwaartse zijde van de vijver loopt een cruciale rol in het park: het ligt op de kruising van twee wandellussen die niet alleen vanuit historisch en erfgoedkundig oogpunt maar ook om praktische redenen essentieel zijn voor de structuur van het park en de manier waarop de bezoeker het kan verkennen en ontdekken.

De dubbele wandellus rond de vijver vormde de grondslag van het concept van Lainé waarmee hij de verschillende delen van de Koninklijke Boomgaard afbakte (de serres, de boomgaard en de vijver) en tegelijkertijd zacht hellende wandelpaden schiep vanwaar de bezoeker vanuit verschillende gezichtshoeken van het landschap kan genieten. Deze dubbele wandellus is nog altijd een van de belangrijkste troeven van het park, en het pad rond de vijver draagt in grote mate bij tot de algehele wandelbeleving.

Daarnaast drong de KCML aan op het behoud van de heldere en duidelijke lijn van de oevers, evenals van het spiegeleffect van de waterpartij, dat prachtige uitzichten schiept die de wandeling rond de vijver nog aangenamer maken. De KCML drong er bijgevolg op aan deze aspecten te bewaren en het project in die zin te herzien. Ze sprak zich gunstig uit over de verbetering van de waterhuishouding en de watertoevoer van de vijver via het herstel van het hydrografisch netwerk en het openleggen van de verbinding tussen de vijver van het Sobieskipark en die van de Koloniale Tuin.

➤ **BRUSSEL. Ravensteinstraat, 6-24 – Kantersteen 3-9 – Ravensteingalerij. Restauratie van de gevels in travertijn van de eerste twee bouwlagen kant Kantersteen.**

Afbeelding uit het aanvraagdossier

De Ravensteingalerij werd in 1954 door architecten Alexis en Philippe Dumont ontworpen en tussen 1954 en 1958 gebouwd in een monumentale en modernistische stijl die typisch was voor de naoorlogse periode. Het gebouw is opgetrokken in gewapend beton en bestaat uit twee delen: de rotonde met een diameter van 23 meter, en de aanpalende galerij met een breedte van 8,5 meter en een lengte van 150 meter. Het complex huisvest in totaal 81 handelszaken, een kantoorgebouw over vier verdiepingen aan de kant van Kantersteen, en twee ondergrondse verdiepingen.

Op basis van aanvullende informatie die de KCML op 04/03/2020 ontving, bracht ze tijdens haar zitting van

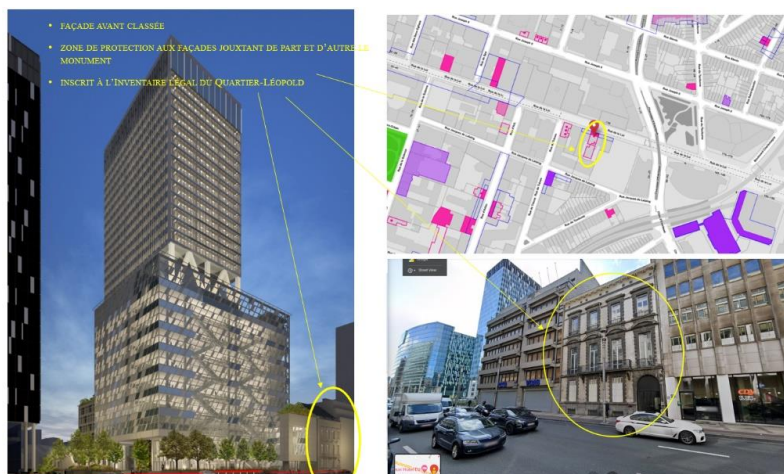
11/03/2020 een gunstig eensluidend advies onder voorwaarden uit over een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning met betrekking tot de restauratie van de gevels in travertijn van de eerste twee bouwlagen kant Kantersteen. Tijdens haar zitting van 18/12/2019 had ze inderdaad aanvullende informatie gevraagd omtrent bepaalde aspecten van het dossier. Uit de analyse van de documenten bleek dat het scenario voor de vernieuwing van de travertijnbekleding de voorkeur had gekregen maar dat het scenario voor het behoud of de recuperatie van deze bekleding niet het voorwerp was geweest van een grondige analyse van de bestaande toestand, inclusief het onderzoek naar de mogelijkheden tot behoud van de bestaande stenen

en nadere gegevens over de uiteindelijke esthetische impact van de volledige vernieuwing van de stenen en over verscheidene andere technische aspecten.

De keuze voor de volledige vernieuwing van de travertijnbekleding werd ingegeven door het feit dat enkele delen op straat waren gevallen of dreigden te vallen. Het project omvat tevens de vervanging van de onderlaag van de gemetselde drempels door beton, het opknappen van de zijkant van de luifel (schilderwerk), de restauratie van de zuilen in blauw Belgisch marmer van Bioul, de restauratie van de hardstenen betegeling van de ingang, en de restauratie van het metalen schrijnwerk (met beschikking). Wat de overige onderdelen betreft, zoals de waterlijst en de zuilen in zwart marmer, zouden de ingrepen bestaan uit enten (stenen en epoxymortel), opvoegen, reinigen/afschuren (polijsten), gladschuren en aanbrengen van een anti-graffiti coating.

Na onderzoek van de aanvullende informatie oordeelde de KCML dat die volledig tegemoetkwam aan haar vraag. Dankzij deze grondige analyse kon worden vastgesteld dat ongeveer 49% van de stenen platen scheuren, barsten en ontgronding vertonen die vooral in het ondergedeelte van de gevel zichtbaar zijn.

- **BRUSSEL. Wetstraat, 91-105 / Jacques de Lalaingstraat, 30. Sloop van een kantoorgebouw (Wet 93-97), transformatie van een neoclassicistisch herenhuis (Wet 91) tot een uitrusting van collectief belang, bouw van een kantoorgebouw met handelszaak en van een gebouw bestemd voor een conferentiecentrum, aanleg van een groene ruimte en inrichting van de omgeving.**

Montage door de KCML van documenten uit het aanvraagdossier, de Brugis-tool en ©Google Street View

Tijdens haar zitting van 28/10/2020 bracht de KCML een ongunstig eensluidend advies uit over een aanvraag voor de sloop van een kantoorgebouw (Wet 93-97), de transformatie van een neoclassicistisch herenhuis met beschermde voorgevel (Wet 91) tot een uitrusting van collectief belang, de bouw van een kantoorgebouw (35.894 m²) en een handelszaak (621 m²), en van een gebouw bestemd voor een conferentiecentrum (25.967 m²) met 266 parkeerplaatsen. Het project behelst eveneens de aanleg van een groene ruimte tussen de Wetstraat en de J. de Lalaingstraat, met inbegrip van een kiosk met commercieel karakter, en de inrichting van de omgeving.

Tijdens haar zitting van 15/05/2019 had de KCML een ongunstig eensluidend advies uitgebracht over een aanvraag voor unieke vergunning die analoog was

In het algemeen is de toepassing van nieuwe normen op oude gebouwen een delicate oefening, daar dit kan uitmonden in "onredelijke" ingrepen in een erfgoed dat vaak al het bewijs van duurzaamheid heeft geleverd. Maar in dit specifieke dossier kon de KCML akkoord gaan met het scenario van de vernieuwing, rekening houdend met de door de aanvrager aangebrachte aanvullende informatie en met de objectieve vaststelling dat bijna (of zelfs meer dan) 50% van de stenen daadwerkelijk hun levensduur hebben bereikt en dat een volledige vernieuwing het mogelijk zal maken terug te keren naar een coherente en egale esthetiek zonder zichtbare bevestiging.

Toch vroeg de Commissie dat bij de uitvoering van de werken twee maatregelen zouden worden genomen:

- de voorzichtige verwijdering van de travertijnstenen om de hoeveelheid stenen te updaten die daadwerkelijk niet te recupereren zijn na zorgvuldige demontage, en
- de uitvoering van een modeltravee ter hoogte van de verbinding van de bestaande bekleding (plaatsing met fijne marmervoegen) van de ingang van de Galerij en de vernieuwde bekleding (voegen van 5 mm).

aan die welke het voorwerp van deze aanvraag is. Bij dit ongunstig advies hoorde een lange motivering waaruit bleek dat de KCML sterk gekant was tegen het project in zijn geheel, daar het in geen enkel opzicht een meerwaarde schiep voor het bestaande erfgoed, noch op de schaal van stad noch op die van de vrijwaringszone of op die van de interventies op de gebouwen.

Daarenboven had de KCML tijdens haar zitting van 13/11/2019 een ongunstig advies uitgebracht over het ontwerp van Richtplan van Aanleg (RPA) WET en over het milieueffectenrapport, gezien de overmatige bouwverdichting en bouwprofielen van de geplande gebouwen en torens en hun impact op het gehele stadslandschap van het Brussels Gewest, en met name op verscheidene opmerkelijke erfgoedwijken die de identiteit van het Gewest bepalen en de

aantrekkingskracht ervan vergroten: het monumentale vergezicht van de Triomfboog van het Jubelpark, de Squareswijk, het Koninklijk Park, het Koningsplein, het Paleizenplein, de Frère-Orbansquare, enz.

In het kader van het onderzoek van de GGSV die eenzelfde logica van verdichting door hoogbouw volgde, had de KCML in 2013 al aangedrongen op een controle van de vergezichten en perspectieven vanaf de opmerkelijke stadslandschappen naar de Wetstraat. De fotomontages opgenomen in het effectenrapport van het ontwerp van RPA WET illustreerden dat de vrees van de KCML meer dan gegrond was.

Daarenboven vernietigde de Raad van State op 24 september de Gezoneerde Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GGSV) voor de Wetstraat en verklaarde het de torens *The One* (al gebouwd) en *Leaselex* onwettelijk. Sindsdien zouden

nieuwe vergunningen zijn afgeleverd (op basis van de GSV?). De KCML toonde dus aan dat bepaaldeprojecten, die ingrijpende gevolgen voor het stadslandschap hebben, in een onzekere juridische context worden aangevat en gefinaliseerd.

De huidige aanvraag is lichtjes gewijzigd ten opzichte van die welke de KCML tijdens haar zitting van 15/05/2019 analyseerde, maar deze wijzigingen zijn secundair en niet van dien aard om het standpunt van de KCML te beïnvloeden. Zij herbevestigde dan ook haar volledig ongunstig advies inzake het project en bracht in herinnering dat het project in grote mate en op talrijke punten afwijkt van de GSV, terwijl het Richtplan van Aanleg (RPA) WET tot heden niet is goedgekeurd door de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en in afwachting nog altijd sterk wordt betwist, met name door de KCML.

➤ **BRUSSEL. Koningsstraat, 2-4 – Voormalige hotels Grimbergen, Lalaing-Hoogstraten en Spangen – “Gebouw 1930”. Sloop van de bestaande bebouwing en nieuwbouw bestemd voor *LE CHAT Cartoon Museum*.**

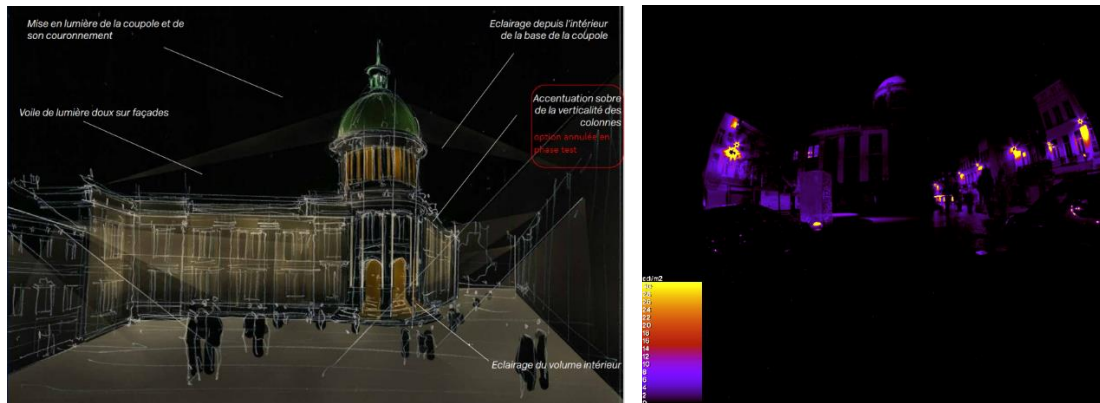
Tijdens haar zitting van 15/01/2020 onderschreef de KCML het principe van de bouw van een nieuw museum gelegen tussen het BIP en het Paleis voor Schone Kunsten, op de plaats van het gebouw genoemd “1930” dat voor het Rekenhof werd gebouwd (bouwvergunning van 1936) en thans buiten gebruik is. Zonder zich tegen een eigentijdse vormgeving te kanten, vroeg de KCML toch een grondige herziening van het project ten gunste van een betere overgang tussen de oorspronkelijke neoclassicistische architectuur, die tijdens de 19de en 20ste eeuw uitgevoerde projecten en het nieuwe 21ste-eeuwse gebouw, met meer respect voor de basisprincipes van de compositie van de Koninklijke Wijk en voor de sterke en coherente banden tussen al deze gebouwen. Het is essentieel dat op deze plaats wordt toegezien op een betere integratie van het nieuwe gebouw in het neoclassicistische landschap van de Koninklijke Wijk, zoals dit zich bijna twee eeuwen lang subtiel heeft ontwikkeld: Saintenoy, Balat, Horta, Polak, ... Gedurende de hele 19de en 20ste eeuw onderging de wijk inderdaad een constante evolutie en paste zij zich aan de moderne stad aan, hoewel zij er altijd in is geslaagd haar opmerkelijke samenhang te bewaren via interventies die blijken geven van een absolute beheersing van de

kunst van de stedelijke transitie. De KCML vroeg een het bouwprofiel van het nieuwe gebouw te verlagen en een herziening van het materiaalgebruik voor de gevels om een betere chromatische en materiële integratie van het nieuwe museum in de Koninklijke Wijk te verzekeren en onder meer het “vuurtoren”-effect te vermijden dat 's nachts zou kunnen optreden als gevolg van het veelvuldig gebruik van glaspartijen. Wat de conformiteit betreft, bracht de KCML een ongunstig advies uit over de nieuwe deur in het beschermde bijgebouw van vóór 1814, niet alleen omdat het om afbraak van een beschermd deel gaat maar ook omdat de interventie indruist tegen de logica van soberheid en eenheid die de Koninklijke Wijk en de ingangen van de verschillende gebouwen kenmerkt. De KCML vroeg tevens de toegangsmodaliteiten in overeenstemming te brengen met die welke zijn ingevoerd bij de herinrichting van de ingang van het BIP om de ingrepen op de beschermde gebouwen minder zwaar te maken en de alarmsignalen te reduceren. Tot slot vroeg ze om het project in functie van de archeologische ontdekkingen en van de te ontsluiten overblijfselen opnieuw te evalueren en eventueel aan te passen, met name op structureel gebied.

Afbeeldingen uit het aanvraagdossier

➤ **SINT-JANS-MOLENBEEK. Graaf van Vlaanderenstraat. Verlichting van het Gemeentehuis.**

Schets van het verlichtingsproject gevoegd bij de vergunningsaanvraag en thermodynamisch beeld van het plein gemaakt op basis van de foto's genomen tijdens de verlichtingstest op 10/06/2020 © F. Descamps

Tijdens haar zitting van 28/10/2020 bracht de KCML een gunstig eensluidend advies onder voorwaarden uit omtrent de verlichting van het gemeentehuis van Sint-Jans-Molenbeek, een beschermd monument. Dit project is onderdeel van het Lichtplan voor het deel van Molenbeek dat in de Zone voor Stedelijke Herwaardering is opgenomen. Het concept van de verlichting is gebaseerd op een architecturale, stedenbouwkundige en functionele analyse van het goed en wil de architecturale waarde en de structurerende stedenbouwkundige rol van het monument beklemtonen. Het voorziet in de aanstraling van de gevels met een warm wit lichtgordijn, de verlichting van de koepel in een koud witte tint, en de beklemtoning van de rotonde op de hoek door middel van accentverlichting.

De Commissie oordeelde dat deze opties het gebouw opwaarderen en op technisch gebied adequaat zijn. Ze vroeg evenwel de hoekpilasters van de rotonde niet te verlichten omdat dit een te dramatisch effect zou sorteren, een effect dat al werd vastgesteld tijdens de verlichtingstest voorafgaand aan de vergunningsaanvraag en uitgevoerd op 10/06/2020 in aanwezigheid van onder meer de KCML. Deze tests toonden het belang aan van een kwaliteitsvolle openbare verlichting rondom dit soort verlichtingsprojecten. Uit de toen gemaakte thermodynamische beelden bleek inderdaad dat de omgevingsverlichting van het Graaf van Vlaanderenplein enkele te heldere zones bevat, wat afbreuk zou doen aan de verlichting van het monument.

Principeadviezen

m de aanvragen voor werken aan beschermd erfgoed vlotter te laten verlopen, moedigt de KCML de aanvragers aan om de Commissie al van in het beginstadium te raadplegen over de principes en de grote lijnen van de geplande ingrepen. Ze kunnen hiertoe in een vroeg ontwerpstadium een principeadvies van de KCML inwinnen. De ervaring leert dat de **principeadviezen**, gecombineerd met voorbereidende vergaderingen, een positieve impact kunnen hebben op zowel de kwaliteit van de ingrepen als het goede verloop van het project.

Dankzij deze adviezen kunnen bepaalde opties indien nodig snel worden bijgesteld en kunnen geschikte oplossingen worden gevonden vooraleer een volledig aanvraagdossier tot unieke vergunning wordt opgemaakt. Wanneer de projecten ook een stedenbouwkundig luik omvatten kan voorafgaandelijk best ook een beroep worden gedaan op projectvergaderingen.

Voorbeeld:

➤ **BRUSSEL. Vrijheidsplein. Herinrichting van de openbare ruimte.**

Square begin 20e eeuw en huidige toestand © Urban.brussels en Google Earth
Plan van het voorontwerp gevoegd bij de aanvraag voor principeadvies

Tijdens haar zitting van 13/05/2020 bracht de KCML een ongunstig principeadvies uit over het project voor de herinrichting van het Vrijheidsplein dat een centrale plaats inneemt in de stedelijke compositie van de wijk Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw en dat als landschap is beschermd, inclusief de gevels en de daken van de gebouwen langs het plein. De Commissie steunde de beoogde opwaardering van het plein evenals de reductie van het autoverkeer maar stelde vast dat het project de stedenbouwkundige principes niet naleeft die aan de basis liggen van een van de best beschermde eclectische stedenbouwkundige gehelen van de Vijfhoek.

De KCML vroeg bijgevolg om de plannen te herzien op basis van een betere kennis van de historische en materiële aspecten van het plein; ze vroeg tevens om de stedelijke vormen en bestrating die uit de tijd van

de aanleg van het plein stammen te behouden en het perspectiefzicht vanaf de Congressstraat te vrijwaren.

Volgens de Commissie dient de restauratie van de centrale zone uitvoerig te worden beschreven en moet ze beter aansluiten bij de typologie van de plantsoenen, die erg populair waren in de tweede helft van de 19de eeuw. In dat kader werd het behoud van de bestaande *Pterocarya*'s, waarvan de plantenmassa niet in verhouding staat tot de architecturale context, om landschappelijke redenen afgewezen, te meer daar deze boomsoort al verscheidene aftakelingen op de site heeft veroorzaakt.

Aansluitend op dit advies van de Commissie volgde een vergadering die op 15/05/2020 plaatsvond in aanwezigheid van de Stad Brussel, de KCML, Urban-DS en Urban-DCE en waarin de betrokken partijen hun standpunten konden toelichten.

➤ **WATERMAAL-BOSVOORDE. Vorstlaan, 25. Herbestemming van de voormalige zetel van de Royale Belge (AXA)**

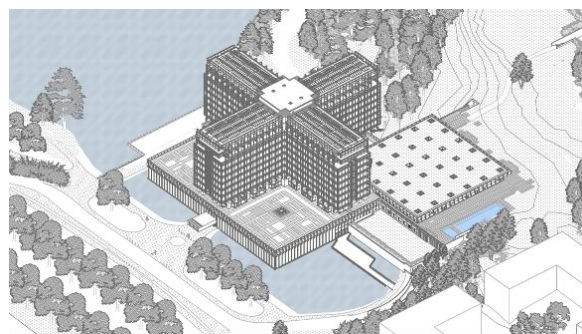

Foto en econometrie uit het aanvraagdossier

Tijdens haar zitting van 03/06/2020 bracht de KCML een voorafgaand advies uit over het restauratie- en herbestemmingsproject voor de voormalige zetel van de maatschappij Royale Belge (AXA), evenals over de restauratie en de herinrichting van het park.

Het project voorziet voor de voormalige zetel van de Royale Belge een gemengde bestemming bestaande uit ruimten voor co-working, een restaurant en een fitnesscentrum, een hotel en kantoren. Het gaat om het winnende ontwerp van een architectuurwedstrijd. De algemene filosofie van het project beoogt de conservatie en de herbestemming van de site in haar geheel, met respect voor haar opmerkelijke karakter. Een dergelijk programma noodzaakt uiteraard een reeks interventies op de gebouwen en op de site.

In het algemeen oordeelde de KCML dat het project van een hoge kwaliteit is, zowel wat betreft de ambities van het nieuwe gemengde programma, dat nieuw leven wil geven aan dit grote gebouw (waarvan de oorspronkelijke monofunctionele bestemming niet langer houdbaar is in de huidige context), als op architecturaal en erfgoedkundig gebied, via interventies die zowel van durf getuigen als van respect voor het erfgoed en voor de oorspronkelijke architecturale en bouwkundige logica van het gebouw.

Hoewel de KCML met het gros van de voorgestelde transformaties instemde, vroeg ze sommige ervan te herzien of te verbeteren, zoals de behandeling van het

plafond van de nieuwe verticale circulatie, de inrichting van de omgeving van de visvijver, het behoud van elementen van de oorspronkelijke inrichting, de afsluitingen op de site, ...

Daarnaast omschreef de KCML de aangekondigde intenties voor de restauratie van het gebouw en het behoud van zoveel mogelijk elementen met

erfgoedwaarde als heel positief, hoewel ze oordeelde dat het aspect "restauratie" van het project nog te weinig gedocumenteerd was.

Na het principeadvies werd de aanvraag voor unieke vergunning ingediend en door de KCML onderzocht in april 2021, die voorwerp was van een gunstig eensluidend advies onder enkele voorwaarden.

➤ **SINT-AGATHA-BERCHEM. Initiatiefplein, 1-2-3 en 4-5. Aanvraag voor een principeadvies met betrekking tot de restauratie van de gevels en van de bedaking, de renovatie van de binnenruimten met de verbouwing van 4 woningen tot 2 gezinsunits, evenals de renovatie van de omgeving.**

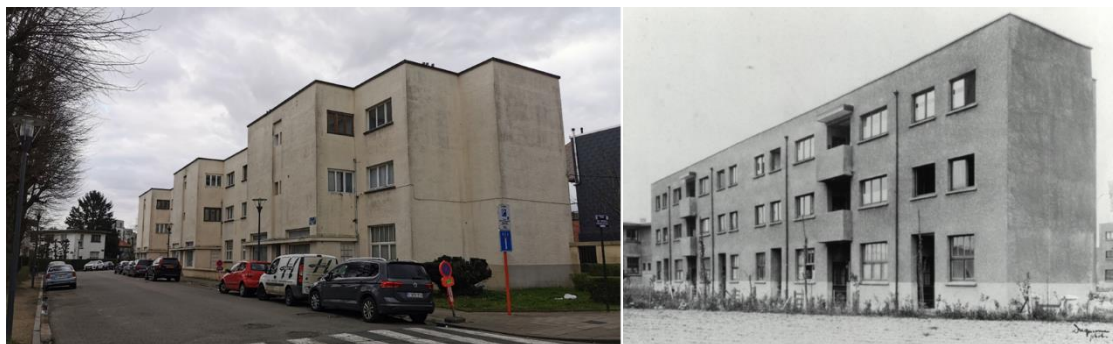
Tijdens haar zitting van 11/03/2020 formuleerde de KCML enkele opmerkingen en aanbevelingen over de restauratie naar oorspronkelijk ontwerp van de buitenschil, de herindeling en renovatie van de woningen, alsook over de herinrichting van de omgeving van gebouwen op het Initiatiefplein van de Moderne Wijk.

De Moderne Wijk, het werk van architect V. Bourgeois en landschapsarchitect L. Van der Swaelmen, werd tussen 1922 en 1926 volgens een twaalfal typeplannen gebouwd. De huidige aanvraag heeft betrekking op twee gebouwen van het type K, die worden gekenmerkt door drie bouwlagen en symmetrische gevels geritmeerd door uitspringende volumes opengewerkt met portieken op de voorgevel en inspringende terrassen achteraan. De meeste portieken en terrassen zijn thans afgesloten, wat de gebouwen een heel dispaar uitzicht geeft.

Het geheel is aan algemene renovatie toe. Het project omvat de restauratie van de gevels en de bedaking (pleisterwerk, betonnen dorpels van de muuropeningen, restauratie en aanpassing van het schrijnwerk) en de binnenisolatie (met kalkhennep). De woningen worden verdeeld in grotere appartementen (toegankelijk voor personen met beperkte mobiliteit (PBM) op de begane grond, met de bijbehorende aanpassing van de

toegangsdeuren). De zijdelingse muuropeningen van de portieken vooraan en de terrassen achteraan worden opnieuw worden opengewerkt. De trappenhuizen worden vergroot en van natuurlijke lichtinval voorzien. Er wordt voorgesteld om zwevende vloeren te plaatsen om ze te kunnen isoleren en er de technische voorzieningen in onder te brengen. Tot slot wordt de herinrichting van de omgeving gevraagd, met behoud en aanpassing van de tuintjes en de groene ruimten, de heraanleg van de paadjes en tuinen achteraan, de beplanting van de binnenplaatsjes en de opening van de steeg naar de Ravotterijstraat.

De KCML sprak zich positief uit over de algemene filosofie achter het project en steunde de voorstellen voor de restauratie van de gevels en de bedaking en voor de reorganisatie en de aanpassing van de binnenruimten. Specifieker vroeg ze om voor de toegang voor PBM een ander voorstel in te dienen, om af te stappen van de gebogen borstwering in de trappenhuizen ten gunste van rechte lijnen en om het onderhoud van de kleine vensters te onderzoeken. Wat de aanleg van de omgeving betreft, sprak de KCML zich gunstig uit over de grote lijnen van het project maar vroeg ze om de voorstellen beter te onderbouwen op basis van grondiger historische analyses in situ.

Links: Initiatiefplein, 1-2-3. Voorgevel met de uitspringende portieken (foto KCML, 2020)
Rechts: oude foto van en gebouw van het type K (©AAM)

Adviezen uitgebracht in het kader van de opvolging van eensluidende adviezen

Sommige adviezen kaderen in de opvolging van reeds uitgebrachte eensluidende adviezen. In dat geval formuleert de Commissie doorgaans aanvullende opmerkingen of nuances bij die adviezen. Ze vormen meestal het antwoord op vragen die de cel Werken van de Directie Cultureel Erfgoed (DCE) formuleert naar aanleiding van wijzigingen of onvoorziene omstandigheden tijdens de werken.

Voorbeeld:

➤ BRUSSEL. MARTELAARSPLEIN. Schilderen van de beschermde gevels van het plein en de omringende straten.

Links: gravure van George Fricx, 1782 © /AVB/SAB.

Rechts: verfmonsters aangebracht op de gevel van nr. 25, Zilverstraat: de pijl toont het historische grijs

Tijdens de zitting van 8/04/2020 en na plaatsbezoeken op 23/08/2019 en 10/03/2020, sprak de KCML zich uit over de kleurstelling van -de beschermde gevels van het Martelaarsplein, waarvoor historisch gezien altijd is gestreefd naar een uniforme compositie van het geheel.

Volgens 18e-eeuwse archiefdocumenten moesten de gevels van het plein in het grijs worden geschilderd ("asschegrouw") en het schrijnwerk in een lichtere kleur ("perele couleur"). Tijdens de recente werkzaamheden reconstrueerden specialisten een proefopstelling van deze historische kleuren -met het oog op een evaluatie in situ. Dit staal werd echter te donker bevonden, en niet in lijn met de huidige esthetiek en stedenbouwkundige context. De KCML vond het zowel stedenbouwkundig als architecturaal verantwoord om, met respect voor de oorspronkelijke chromatische logica, de gevels uit te voeren in een grijs tint die lichter is dan deze die de stratigrafische en materiële studies aan het licht brachten. Ze vroeg om de gevels systematisch te herschilderen in de kleur met

referentie NCS S 2502 Y toe te passen (en S 2002 Y voor het schrijnwerk).

Tijdens de werken die de DCE in 2020 en 2021 begeleidde, bleek echter dat nog een kleine aanpassing van de kleur van het schrijnwerk aangewezen was en dat de witte tint met referentie NCS S 1002 Y (in plaats van S 2002 Y) een fraaiere en visueel aangenamer contrast schiep met de gevels, zonder de geest van de oorspronkelijke voorschriften te verraden. Deze keuze werd door de KCML bekrachtigd tijdens haar zitting van 24/02/2021, waarbij ze vroeg om van dan af op alle beschermde bouwlijnen van het Martelaarsplein en de omringende straten systematisch gebruik te maken van de kleuren NCS S 2502 Y voor de gevels en S 1002 Y voor het schrijnwerk. De KCML herinnerde er tevens aan dat het type verf, de correcte voorbereiding van de drager van de verlagen, het buitenschrijnwerk evenals de behandeling van het "klein erfgoed" evenzeer bepalend zijn voor het uiteindelijke welslagen van de restauraties.

Adviezen in het kader van plannen voor erfgoedbeheer

Het BWRO voorziet in de mogelijkheid plannen voor erfgoedbeheer uit te werken voor het beheer van beschermde of op de bewaarijst ingeschreven landschappen of gehelen. Het plan voor erfgoedbeheer is een globaal beheersinstrument waarvan de bepalingen verordenende waarde hebben. Het beoogt het coherente, harmonieuze en homogene beheer van goederen die tot het onroerend erfgoed behoren.

Artikel 242 van het BWRO machtigt de Regering om, "hetzij op eigen initiatief, hetzij op verzoek van een derde, een beheersplan voor erfgoed vast te stellen met het oog op een harmonisch behoud van dit goed". Het plan bepaalt de doelstellingen voor het behoud die moeten worden bereikt, de middelen en werken om dit mogelijk te maken, en de globale beheersvoorwaarden. Dit instrument maakt het onder meer mogelijk een vrijstelling van vergunning te verkrijgen voor de erin beschreven werken, op voorwaarde dat het bestuur hiervan op de hoogte is gebracht zodat kan geverifieerd worden of ze in overeenstemming zijn met de bepalingen van het plan.

In het kader van de plannen voor erfgoedbeheer wordt de KCML een eerste keer geraadpleegd voor het belang om over te gaan tot de uitwerking van het plan (art. 242/4), en nadien nogmaals over het ontwerpplan (art. 242/8).

Voorbeeld:

➤ BRUSSEL. Koninklijke Sint-Hubertusgalerijen. Uitwerking van een plan voor erfgoedbeheer.

Ch. Bastin & J. Evrard © urban.brussels

Tijdens haar zitting van 24/06/2020 bracht de KCML een gunstig advies uit over het voorstel om, volgens de bepalingen van artikel 242/4 van het BWRO, een plan voor erfgoedbeheer op te stellen voor de Sint-Hubertusgalerijen. Een dergelijk plan zal het immers mogelijk maken een globale visie te ontwikkelen en een duidelijk afgebakend referentiekader te scheppen voor de beslissingen en het uitvoeren van ingrepen met het oog op het behoud, de bescherming, de valorisatie en de restauratie van de Galerijen.

Dit plan moet op duurzame wijze de coherentie en valorisatie van het erfgoed van dit opmerkelijke geheel waarborgen, alsook een doeltreffender en snellere behandeling van de opeenvolgende aanvragen verzekeren, de interventiegebieden afbakenen (onder meer voor de nieuwe huurders) en de prioriteiten voor acties, budgetten en werktermijnen zo goed als mogelijk vastleggen (anticipatie op de lange termijn). De KCML steunt de opstelling van een dergelijk plan maar onderstreept dat de uitwerking ervan in het geval van een monument als de Sint-Hubertusgalerijen, een complexe opdracht is die een strategische visie moet koppelen aan grondige en gedetailleerde studies. Ze formuleerde daarom een reeks aanbevelingen om deze opdracht te begeleiden, met name inzake de reikwijdte van het vooronderzoek. Het exhaustief documenteren van de bestaande toestand moet het immers mogelijk maken een evaluatie en hiërarchie van de erfgoedwaarde van de verschillende zones en onderdelen van de Galerijen op te stellen om zo die zones te kunnen bepalen waar eventueel interventies mogelijk zijn die het gewone onderhoud, de restauratie of de reconstructie naar oorspronkelijk ontwerp overstijgen. Voor het geheel van de inrichtings- of conformiteitswerken moet duidelijk worden omschreven en verduidelijkt in welke gevallen de verschillende type-interventies zonder impact op het erfgoed kunnen worden uitgevoerd. De uit te werken opties en scenario's zullen heel goed moeten worden afgebakend door het plan, in functie van de verschillende typologieën van woningen en handelszaken, terwijl voor de gevallen die niet in deze "type"-categorieën kunnen worden ondergebracht een evaluatie per geval nodig zal blijven (en bijgevolg ook een aanvraag voor een specifieke vergunning).

2. ADVIEZEN OVER NIET-BESCHERMDE ERFGOED (VRIJWARINGSZONE, INVENTARIS, VÓÓR 1932)

Een groot deel van de adviezen die de Commissie uitbrengt, betreft werken aan gebouwen of landschappen die niet beschermd zijn en niet op de bewaarlijst zijn ingeschreven. Deze adviezen van de KCML zijn in die gevallen niet bindend maar richtinggevend. Het gaat om aanbevelingen die nuttig zijn voor het goede behoud van het niet-beschermd erfgoed en zijn onmiddellijke omgeving. De beslissing om deze aanbevelingen al dan niet te volgen, ligt bij de gemeente of bij de gemachtigde ambtenaar van Urban.brussels.

Voor een goed dat is gelegen in de vrijwaringszone van een beschermd goed worden de vergunningsaanvragen aan de KCML voorgelegd wanneer ze de zichten op en vanaf dit goed wijzigen (BWRO, art. 228 en art. 237 §1). Wanneer een goed is opgenomen in de wettelijke inventaris of dateert van voor 1932 (BWRO, art. 207) kan de Overlegcommissie het advies van de KCML inwinnen. De Regering kan een lijst van handelingen en werken opstellen die, omwille van hun gering belang, worden vrijgesteld van het advies van de KCML.

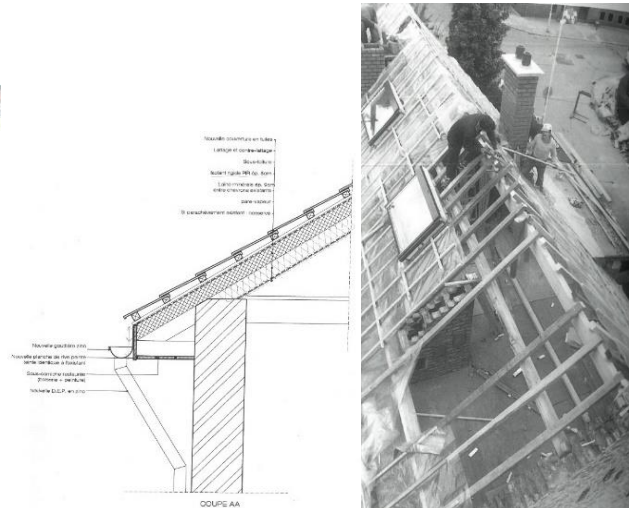
Principeadviezen

Een voorbeeld:

- **ANDERLECHT. Tuinwijk Moortebeek. Fase II van de voorbereidende studie naar de isolatie en de vernieuwing van 108 daken in de tuinwijk.**

— Cité Moortebeek
 — Phase 1 (1726 toitures)
 — Phase 2 (1108 toitures)

Opdeling van de verschillende onderzochte daken en doorsnede van de geplande verhogingen. Afbeeldingen uit het dossier. Vervanging van de daken en isolatie in de jaren 1980. Bron: "La Cité-jardin de Moortebeek, 75 ans"

Tijdens haar zitting van 05/02/2020 onderzocht de KCML de aanvraag voor principeadvies met betrekking tot fase II van een voorbereidende studie naar de isolatie en de vernieuwing van 108 daken in Tuinwijk Moortebeek, die is ingeschreven op de inventaris van het bouwkundig erfgoed.

Deze wijk werd tussen 1923-1932 gebouwd door diverse befaamde architecten, onder wie Brunfaut en Diongre, onder leiding van J.-F. Hoeben. Ze werd ontworpen volgens welbepaalde richtlijnen: maximum 20 woningen per hectare, respect voor het reliëf, smalle rijwegen afgeboord door een brede, met bomen beplante strook, trottoir en tuintjes aan de gevel, N-Z-oriëntatie van de woningen en beperking van het aantal aan elkaar palende huizen.

Om de duurzaamheid en het goed behoud van de woningen te waarborgen, voorziet het project in de isolatie van alle schuine daken volgens het "sarking"-systeem, dat behoud van de binnenafwerking van de zolders mogelijk maakt.

De Commissie was bijzonder opgetogen over het ontwerp dat tot stand kwam op basis van voorafgaand overleg en voor rekening houdt met het erfgoedkundige karakter van de tuinwijk. De wijziging van het volume van de daken is aanvaardbaar en hun massieve en compacte uitzicht niet aantasten. Ze bracht dan ook een gunstig uit maar wees wel op enkele aandachtspunten met betrekking tot de zinkbekleding van de wangen van de dakkapellen en de overstek van de dakhellingen in de dakgoten.

Adviezen over stedenbouwkundige vergunningen

Enkele voorbeelden:

- **BRUSSEL. Lebeaustraat, 2-8, Gerechtsplein, 6-17, Ruisbroekstraat, 7 en Strostraat, 1-13. Aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de renovatie van het gebouw "Hôtel Central Téléphonique", de sloop van de overige gebouwen op het perceel en de bouw van 3 appartementsgebouwen en 8 handelszaken op de benedenverdiepingen, een gebouw met een hotel en een ondergrondse parkeergarage.**

Tijdens haar zitting van 02/12/2020 bracht de KCML een ongunstig advies uit over een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de renovatie van het gebouw "Hôtel Central Téléphonique", de sloop van de overige bestaande gebouwen op het perceel en de bouw van 3 appartementsgebouwen en 8 handelszaken op de benedenverdiepingen, een hotel en een ondergrondse parkeergarage. De geplande sloop zou immers een coherent geheel doen verdwijnen dat in een waardevol stedelijk landschap is gelegen en getuigt van de belangrijke rol die communicatiesector vanaf het einde van de 19de eeuw speelde. Het gaat om een homogeen en coherent geheel, onder meer wat betreft de bouwprofielen, de materialen, de typologie (of het streven naar integratie tussen de verschillende typologieën) die het stadslandschap bepalen, een stukje geschiedenis van de verstedelijking in Brussel vertellen en een representatief hoofdstuk vormen in

de geschiedenis van de Brusselse architectuur. Voor de KCML hangt het welslagen van het project af een aangepast programma en een kwaliteitsvolle interventie die gebruik maakt van de bestaande bebouwing. In dat verband verwijst ze naar het GPDO dat kansen creëert om projecten te steunen op het behoud van de stedelijke, erfgoedkundige en landschappelijke waarden die de Brusselse identiteit vorm geven. De KCML meent dat zich hier een uitstekende kans aandient om deze doelstelling na te streven en een juiste evenwicht te vinden tussen het behoud van het bestaande stadsweefsel en zijn typische kenmerken enerzijds en stadsontwikkeling anderzijds. De KCML pleitte dus voor een volledige herziening van het project, met inbegrip van het behoud en de opwaardering van dit erfgoed uit de late 19de en 20ste eeuw, te meer daar de bebouwing in goede staat van bewaring verkeert.

Montage KCML met afbeeldingen uit het aanvraagdossier

ELSENE. Atheneumstraat / Jules Bouillonstraat / Elsensesteenweg. Uitvoering van de pool Rabelais, met integratie van het voormalige Koninklijk Atheneum van Elsene.

Zicht op de gevels en de overdekte speelplaats van het Koninklijk Atheneum van Elsene © urban.brussels en afbeeldingen uit de vergunningsaanvraag

Tijdens haar zitting van 14/10/2020 onderzocht de KCML de aanvraag voor een stedenbouwkundige

vergunning voor de verwezenlijking van een school- en wooncomplex rond het voormalige Atheneum van

Elsene, een van de opmerkelijkste voorbeelden van functionele schoolarchitectuur die in de jaren 1880 in Brussel werden gebouwd (arch. L. Coenraets). Het goed is ingeschreven op de inventaris en is opgenomen in de vrijwaringszone van de Sint-Bonifatiuskerk. Het project, dat in het kader van wijkcontract "Atheneum" werd ontwikkeld, bewaart en herbestemt de bestaande gebouwen van het atheneum en van de aanpalende School nr. 4 en zal drie nieuwe gebouwen in het geheel inpassen. Volgens de Commissie kan het evenwichtige en op de wijk gerichte programma het huizenblok een nieuwe dynamiek geven en opwaarderen, met respect voor het neoclassicistische stedelijke weefsel en zijn

bouwkundig erfgoed. Ze bracht dan ook een gunstig advies uit over de aanvraag, behoudens enkele opmerkingen met het oog op de verfijning van het project vanuit erfgoedkundig oogpunt en vanuit dat van het stadslandschap en de intrinsieke kenmerken van de bebouwing. Ze vroeg de architecturale behandeling van de neoclassicistische gevels te verfijnen – met name de vervanging van het raamwerk – de stedenbouwkundige integratie van het toekomstige woongebouw te versterken en de landschappelijke inrichting van de binnenplaatsen en tuinen te vereenvoudigen. Ook enkele technische opties zouden moeten worden herzien en/of verfijnd.

➤ **BRUSSEL. De Brouckèreplein. Aanvraag voor regularisatie van het "Coca-Cola" reclamepaneel.**

De Brouckèreplein in 1958 (foto privéverzameling) en afbeeldingen van de toestand in de jaren 1980 en de bestaande toestand gevoegd bij de vergunningsaanvraag

Tijdens haar zitting van 14/10/2020 onderzocht de KCML de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de regularisatie van het "Coca-Cola" reclamescherm op het dak van het Continentalgebouw (arch. Eug. Carpentier, 1874) dat is opgenomen in de inventaris en in de vrijwaringszones ligt van Hotel Métropole en de Noordoorgang.

Op dit dak staan al sinds de 19de eeuw reclamepanelen; in de jaren 1950 verscheen er een eerste Coca-Colareclame, die omstreeks 1980 door een neonreclame werd vervangen. Die werd op haar beurt in 2011 vervangen (zonder voorafgaande toestemming) door een ledscherm dat nadien werd geregulariseerd voor beperkte duur (2013-2019). Toen die periode in september 2019 ten einde liep, werd de toestemming gevraagd om dit scherm te mogen bewaren voor een nieuwe periode van 6 jaar, een aanvraag die de KCML voorstelde om af te wijzen.

De Commissie pleitte voor de afbraak van het reclamepaneel in het licht van andere initiatieven die de Stad nam om de wildgroei aan reclamepanelen te

verwijderen en op een moment waarop men met de heraanleg van de Centrumlanen streeft naar de verbetering van de leefomgeving in het stadscentrum.

In het tijdsinterval dat nodig is om het paneel te verwijderen en de renovatie van het betrokken dak uit te werken, moet Coca-Cola zich ten minste houden aan de internationaal erkende normen en aanbevelingen om de hinder veroorzaakt door buitenverlichting te beperken. Deze opmerking geldt ook voor het bewegende paneel op de gevel van het Muntcentrum tegenover dat van Coca-Cola en dat evenveel lichtvervuiling veroorzaakt.

De KCML vraagt algemeen genomen om de aanbevelingen na te leven die de *International Commission on Illumination* (CIE 150) heeft geformuleerd in de "Guide on the Limitation of the Effects of Obtrusive Light from Outdoor Lighting Installations" – de CIE wordt door de ISO (*International Organization for Standardization*) erkend als internationaal orgaan voor de standaardisering op het gebied van licht en verlichting.

➤ **BRUSSEL. De Brouckèreplein, Augustijnenstraat, Lakensestraat, Zwaluwenstraat. Sloop van kantoor- en handelsgebouwen, bouw van een woon- en kantoorcomplex, met hotel en ondergrondse parkeergarages.**

Tijdens haar zitting van 02/12/2020 sprak de KCML zich ongunstig uit over de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning met betrekking tot de sloop van meerdere gebouwen (behalve het gebouw van de voormalige Eldorado-bioscoop) van dit huizenblok in het historische centrum, evenals de bouw van een groot wooncomplex (176 woningen en

129 studentenkamers), kantoren, een hotel (152 kamers), winkelruimten, de inrichting van een ondergrondse parkeergarage (voor 147 auto's, 22 motorfietsen en een fietsstalling) met twee niveaus, en de inrichting van het binnenterrein van het huizenblok. De uitvoering van dit ambitieuze programma brengt omvangrijke afbraakwerken met

zich mee - aan de kant van het De Brouckèreplein, de sloop van de interieurs en de daken van gebouwen nr. 8-10 tot 46 (gevels bewaard, raamwerk vervangen, herinrichting van de commerciële benedenverdiepingen)- en de bouw van een nieuw dakvolume ten bate van het hotel; voor de rest van het huizenblok, de volledige sloop van alle Assubelgebouwen, die tussen 1952 en 1979 werden gebouwd en representatief zijn voor de kantoorarchitectuur, ten gunste van gebouwen met een gemengde bestemming.

Ter herinnering, de KCML had al een eerste ongunstig advies uitgebracht (SV van 2019, zitting van 15/01/2020) over een vroegere, vergelijkbare versie van het project, waaraan slechts enkele kleine aanpassingen doorgevoerd werden om tegemoet te komen aan de voorwaarden van de Overlegcommissie. Ze motiveerde dit advies door te wijzen op de negatieve impact op de omgeving, het erfgoed en het stadslandschap en zijn perspectiefzichten.

Ze herhaalde haar ongunstig advies over het nieuwe project, dat met zijn buitensporige en onredelijke sloopwerken, zijn façadisme en zijn ophogingen, het evenzeer afbreuk doet aan het De Brouckèreplein en

zijn historische huizenrijen en sprak zich uit tegen de afbraak van het stedenbouwkundig bijzonder waardevolle hoekgebouw Augustijnenstraat-Lakensestraat (ex-Assubel).

De KCML wees er verder op dat de inspanningen om de gevels van het plein te restaureren niet opwegen tegen de vernielingen op grote schaal. Ze pleitte er daarentegen voor om de mogelijkheden die de bestaande bebouwing biedt te onderzoeken en het programma hieraan aan te passen. Een dergelijke aanpak moet bijdragen tot de opwaardering van de stad en het behoud van haar uitzicht en van de kwaliteit van de leefomgeving waarborgen.

Door op een dergelijke schaal na te denken, wordt het debat gevoerd op niveau van de planologische keuzen en kan worden bestudeerd hoe het behoud van de bestaande bebouwing op gewestelijk niveau kan bijdragen tot de inspanningen van het Brussels Gewest om energiebesparend te werk te gaan, zonder de identiteit en de esthetiek van het Brusselse landschap in het gedrang te brengen. Daarbij moeten ook de impact en de omvang van dergelijke bouwplaatsen in rekening worden gebracht, zeker in een wijk die aan rust toe is...

Geplande sloop. De Brouckèreplein en gepland programma (afbeeldingen uit de vergunningsaanvraag 2020)

- **ELSENE. Generaal Jacqueslaan, 26. Verbouwing van het herenhuis tot voorziening van collectief belang en lichte wijziging van zijn volumetrie achteraan, bouw van een hangend volume boven het gebouw voor de bouw van een triplexwoning, bouw van een garage aan de achterzijde van het perceel en het vellen van 4 hoogstammige bomen.**

Zicht op het goed in 2020.
©Google Street View

Geplande toestand van het in 2018 onderzochte project. Afbeelding uit het aanvraagdossier van 2018 (archief KCML)

Geplande toestand van de aanvraag van 2020. Afbeelding uit het aanvraagdossier.

Geplande toestand van de aanvraag van 2020 bij nacht. Afbeelding uit het aanvraagdossier

Tijdens haar zitting van 01/04/2020 onderzocht de KCML een aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor een gebouw in Beaux-Artsstijl van vóór 1932, gelegen in de vrijwaringszone van een gebouw van de hand van architect M. Peeters, gelegen tussen twee hogere gebouwen (B+10).

De KCML had zich al herhaaldelijk ongunstig uitgesproken over eerdere herbestemmings- en ophogingsprojecten, omdat daarin geen goed evenwicht werd gevonden tussen het programma en het respect voor de kenmerken van de plaats en de valorisatie van het Beaux-Arts-gebouw. De nieuwe eigenaar diende echter een nieuwe aanvraag in die sterk van de vorige aanvragen verschilde.

Samengevat behelst de aanvraag de verbouwing en herbestemming van het bestaande herenhuis (kantoren) tot een uitrusting van collectief belang en woningen, de bouw van een zwevende tuin ter vervanging van de 5de, 6de en 7de verdieping met daarboven een duplex op de 8ste en 9de verdieping.

De KCML oordeelde dat dit project een vernieuwende en aantrekkelijke oplossing aanreikt om de specifieke situatie van een laagbouw die geprangd zit tussen twee hogere panden aan te pakken. De voorgestelde oplossing beantwoordt aan het woonprogramma en pakt tegelijk de breuk in het stadslandschap subtiel en zuiver aan, met adequate verhoudingen en zonder concurrentiestrijd tussen de oude en de nieuwe architectuur. Ze bestendigt de bestaande bebouwing, inclusief het heel fraaie interieur, zonder de uitbreiding ervan te hypothekeren.

Het advies van de KCML over dit project was dan ook over de hele lijn gunstig. Toch werden enkele vragen

geformuleerd, de meeste met betrekking tot het realistische karakter van het project, zijn concrete realisatie en het materialiseren van het beeld "op papier" :

- *L van de hangende tuin*: zullen de voorwaarden inzake bezonning, blootstelling aan wind en regen, de benodigde volle grond... de vooropgestelde begroening kunnen waarmaken? Een goede beheersing van die aspecten is nodig voor het welslagen van het project;
- *Stabiliteit*: de uitvoering van het project moet ook vanuit het oogpunt van de stabiliteit goed onderbouwd worden, zowel wat betreft de aansluiting tussen het bestaande gebouw en het nieuwe volume als wat de het behoud van het Beaux-Arts-gebouw zelf betreft;
- *Kleur en integratie van de uitbreiding*: tijdens de bespreking van dit punt werd geen consensus bereikt. Sommigen opteerden voor een lichte tint die aansluit bij die van de omringende bebouwing, kleurtypes "Franse steen", anderen kozen voor het contrast, zoals voorgesteld. Iedereen was het wel eens over het belang van een grondig onderzoek met het oog op een verzorgde en weloverwogen behandeling van de uitbreiding en van de gemeenschappelijke tussenmuren, die de gevels van de tussenliggende stadstuin zullen worden.
- *Verlichting*: de KCML vraagt om de tuin niet kunstmatig te verlichten opdat de nacht haar rol kan spelen en de esthetiek van het stadslandschap gedurende de nachtperiode op de leegte kan primeren.

BRUSSEL. Rotonde en R. Schumanplein, 1-14 / Wetstraat, 105-248 / Oudergemlaan, 1-18 / Breydelstraat, 48-54 / Blijde Inkomstlaan, 21A-29 / Kortenberglaan, 1-80. Heraanleg van de Schumanrotonde en van de openbare weg.

Afbeeldingen uit het aanvraagdossier

Tijdens haar zitting van 15/07/2020 bracht de KCML een ongunstig advies uit over een vergunningsaanvraag voor de heraanleg van de openbare ruimte tussen het Jubelpark en de Schumanrotonde. De belangrijkste ingreep betrof de plaatsing van een ringvormige luifel op de Schumanrotonde, met een hoogte van ongeveer 6 meter, rustend op fijne zuilen en met een groen dak en een spiegelende binnenzijde.

De KCML onderkent de nood om de inrichting van de Wetstraat te herbekijken, en met name die van de Schumanrotonde, een tot heden weinig gevaloriseerde openbare ruimte (autoverkeer, allerhande hindernissen, enz.).

De rotonde wordt regelmatig gebruikt als verzamelplaats voor Europese evenementen en vormt

een strategisch baken in de stadsstructuur. Volgens de Commissie kan de heraanleg echter enkel slagen indien ten volle rekening wordt gehouden met de verschillende perspectiefzichten die erop uitgeven, naar en van het Jubelpark en de triomfboog van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis, die tot de meest emblematische zichten van Brussel behoren.

Het project dient daarom te worden aangevuld met een studie van die perspectiefzichten opdat de visuele impact van de nieuwe toestand met alle kennis van zaken kan beoordeeld worden. Meer nog dan een gewone architecturale/plastische ingreep zal het project zich in de wijk moeten integreren dankzij een verfijnde scenografische benadering die de valorisatie van deze ruimte en van de grote stadsgezichten dier rop uitgeven moet waarborgen.

3. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE PLANNEN

De KCML behoort tot de adviesorganen die geraadpleegd worden over bepaalde stedenbouwkundige plannen op het niveau van het Gewest, van de gemeenten en/of van een bepaalde zone.

De strategische plannen

Deze plannen bepalen de strategie inzake ruimtelijke ordening binnen het Brussels Gewest. Hun krachtlijnen vloeien voort uit de basisprincipes van de ruimtelijke ordening. Ze hebben geen kracht van wet en hun naleving en toepassing berusten bij de politieke overheid op wiens initiatief deze worden opgemaakt.

- Het Gewestelijk Ontwikkelingsplan (GewOP) behandelt het volledige grondgebied van het Gewest.
- De Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP) betreffen het hele gemeentelijke grondgebied.
- De richtplannen, die werden uitgedacht in het kader van het GewOP van 2002, zijn ontwikkelingsinstrumenten voor bepaalde strategische gebieden van gewestelijk belang: de GGB's (Gebieden van Gewestelijk Belang, bepaald door het GBP), de hefboomgebieden (bepaald door het GewOP), en de PGB's (Perimeters van Gewestelijk Belang).

De plannen van aanleg met verordenende waarde

Deze plannen leggen de functies (huisvesting, kantoor, groene ruimte, enz.) in de verschillende buurten vast en regelen hun geografische spreiding. Ze omvatten grafische (bepaling van de gebieden) en schriftelijke voorschriften (wat in elk gebied mag gebeuren). De voorschriften van het plan zijn dwingend en bepalen de afgifte van de stedenbouwkundige vergunningen.

Gewestelijk niveau: het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP)

Het Gewestelijk Bestemmingsplan (GBP) vormt de referentie voor de ruimtelijke ordening in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Het GBP is van kracht in het hele Gewest, het is uniek en het bepaalt een algemene indeling in gebieden. Dit belangrijke hulpmiddel voor ruimtelijke planning sluit aan bij de koers van het GewOP en kan de noodzakelijke wijzigingen aangeven die moeten worden aangebracht in de Gemeentelijke Ontwikkelingsplannen (GemOP's) en in de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP's).

Gemeentelijk niveau: de Bijzondere Bestemmingsplannen (BBP)

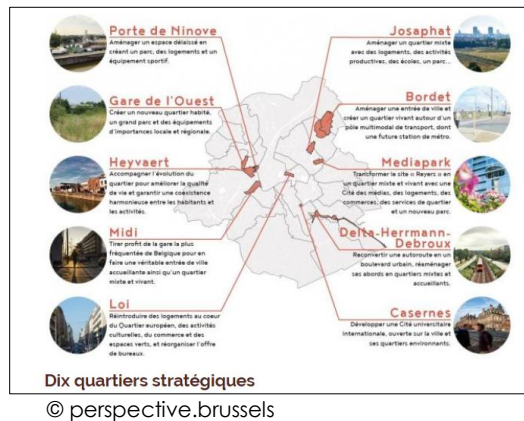
De gemeenten stellen BBP's voor die de ruimtelijke ordening van bepaalde deelgebieden vastleggen. Ze omlijnen de bestemmingen van het GBP, leggen bebouwbare en niet-bebouwbare gebieden vast, bakenen de openbare en de private ruimten af, enz. Ze bevatten op het gebied toepasbare voorschriften m.b.t. toegestane bebouwing, hoogte, materialen, enz. De gemeenten houden een kaart bij waarop de verschillende BBP's op hun grondgebied worden aangegeven.

De RPA (Richtplannen van Aanleg)

Het Richtplan van Aanleg (RPA) is een instrument dat op gewestelijk niveau wordt opgemaakt en het mogelijk maakt zowel de strategische als de verordenende aspecten van een stedelijke strategie te definiëren. Dit instrument neemt een belangrijke plaats in de hiërarchie van gewestplannen in. In de strategische zone in kwestie vervangt het RPA strijdige reglementaire bepalingen van de andere plannen. Het RPA bestaat uit twee delen:

- a. een strategisch deel, met richtinggevende waarde, dat de visie en de ambities beschrijft;

- b. een reglementair deel, met dwingend karakter, dat de bindende plannen en voorschriften bevat.

4. ADVIEZEN OVER STEDENBOUWKUNDIGE VERORDENINGEN

De KCML kan door het Gewest of door een gemeente worden geraadpleegd over de stedenbouwkundige verordeningen. Het BWRO voorziet in de mogelijkheid om twee types stedenbouwkundige verordeningen uit te vaardigen:

- de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV)
- de Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening (GemSV/GemSZ)

Deze verordeningen bevatten bepalingen voor de stedenbouwkundige kenmerken van de gebouwen of van hun onmiddellijke omgeving (bv. bouwprofiel, volume, vormgeving, stabiliteit). Ze leggen ook de regels voor de aanleg van de openbare ruimte vast.

De GSV staat hiërarchisch hoger dan de GemSV en kan dus niet-conforme bepalingen van de gemeentelijke bepalingen opheffen.

Geplande werken moeten de bepalingen van de stedenbouwkundige verordeningen naleven hoewel bepaalde afwijkingen van de voorschriften van de stedenbouwkundige verordeningen kunnen worden toegestaan.

5. ADVIEZEN OVER VRIJWARINGSVOORSTELLEN (BESCHERMING OF BEWARING)

Inzake vrijwaring wordt de Commissie geraadpleegd door de directie Cultureel Erfgoed over de vraag of het raadzaam is een goed te beschermen of op de bewaarlijst in te schrijven, en dit voor zowel gebouwen als landschappen. Aan het einde van de procedure formuleert de Commissie een antwoord op de eventuele opmerkingen of bezwaren van de eigenaars en de gemeenten. De Commissie kan ook op eigen initiatief een goed voordragen voor bescherming of bewaring. De uiteindelijke beslissing om een goed al dan niet te vrijwaren komt aan de Regering toe.

Enkele voorbeelden:

- **SINT-JOOST-TEN-NODE. Sint-Lazarusplein, 1. Miramar-gebouw. Voorstel tot bescherming als monument**

Foto uit 1959, uit S. Van de Voorde en T. Bonivar, 2012, p. 6

Foto KCML, 2020

Tijdens haar zitting van 18/11/2020 bracht de KCML een gunstig advies uit over het voorstel tot bescherming als monument van dit gebouw, dat in 1957 door architect Claude Laurens werd gebouwd als hotel, met, op de open begane grond, een "drive-in"-servicestation.

De Commissie bracht een gunstig advies uit over de bescherming omwille van de intrinsieke waarde van het gebouw waarvan een herwaardering volgens de regels van de kunst zich opdringt. Ze onderstreepte in dit kader de stedenbouwkundige en architecturale kwaliteiten : de inplanting en de volumetrie integreren het, mede door de gebogen gevel die perfect aansluit op de hoek tussen het plein en de Rivierstraat, subtiel in het stedelijke weefsel en verlenen het gebouw nog steeds de status van bakens in de stedelijke omgeving, en dat ondanks de latere wijzigingen die de wijk onderging. Dankzij zijn

architectuur en zijn typologische kenmerken (volumetrie, gebogen gevel, V-vormig paalwerk, materiaalkeuze, kleurenspeel, ...) is het gebouw ook een karakteristiek en representatief voorbeeld van de modernistische architectuur van de jaren 1950. Het weerspiegelt uitstekend de kenmerkende architecturale vormgeving van de jaren rond Expo 58. Binnenin bleven de ruimtelijkheid en oorspronkelijke circulatieruimten nagenoeg volledig bewaard. Tot slot behoort het Miramar-gebouw ook tot de meest emblematische verwezenlijkingen in Brussel van architect Claude Laurens, wiens oeuvre in de hedendaagse literatuur goed is gedocumenteerd. De KCML vroeg wel om de erfgoedkundige analyse nog te verfijnen om zo de omvang van de bescherming nauwkeurig te bepalen. In elk geval moet de bescherming ten minste de buitenschil (gevels – bedaking) en het trappenhuis omvatten.

- **WATERMAAL-BOSVOORDE. Vorslaan, 9-13 / Nisardstraat, 1-2. Aanvraag voor bescherming als landschap van het Domein Reigersbos (park van Kasteel Morel).**

© Google Earth, 2019 en foto's DCE © URBAN

Tijdens haar zitting van 05/02/2020 sprak de KCML zich gunstig uit over de aanvraag voor bescherming als landschap van het "Domein Reigersbos", ook bekend als het "Park van Kasteel Morel" (niet te verwarren met het "Reigersbospark", gelegen IJsvogellaan 23). Het domein, dat gedeeltelijk als Natura 2000-zone is

bestemd, is ingeschreven op de wettelijke Inventaris van landschappen van het Brussels Gewest en omvat Kasteel Morel en zijn bijgebouwen, ingeschreven op de Inventaris van het Bouwkundig Erfgoed, naast een vijftiental opmerkelijke bomen.

De aanvraag betreft de bescherming van het deel van de historische site (namelijk de gekadastreerde percelen 217N, 195D, 22T, 22N, 25M, 24K, 572G en 572F), dat zijn historische, esthetische, architecturale en landschappelijke kwaliteiten wist te bewaren, in tegenstelling tot de rest van de site, die het voorwerp is geweest van latere aanpassingen en verkavelingen – deze de percelen zullen in de vrijwaringszone worden opgenomen.

Het park en de gebouwen vormen een opmerkelijk en homogeen geheel (bebouwing, beplanting, uitzichten) dat bescherming verdient.

Nadat het park in 1877 werd aangelegd door Louis Fuchs en daarna herhaaldelijk uitgebreid, werd het in 1905 volledig hertekend door Jules Buysens, die de

klassieke tendens van de Engelse landschapstuin vermengde met de landschapsstijl van het Second Empire. Het kasteel in neorenaissancestijl en zijn bijgebouwen werden ontworpen door A. Verhelle (1865-1951). De vele opmerkelijke bomen, de groepen coniferen en heesters, de decoratieve elementen zoals rotstuintjes en de kleine tempel maken van dit park een waardevolle getuige van de siertuinkunst.

De KCML wees tevens op grote erfgoedwaarde in de verschillende constructies in het park: het kasteel en zijn bijgebouwen (conciërgewoning, stallen, ...), het klein erfgoed (traliewerk van de hekken, ...), die bijdragen tot de kwaliteit van het domein en het landschappelijke geheel kracht bijzetten.

UKKEL. Floridalaan, 127. Afsluiting van het onderzoek naar de procedure voor de bescherming als landschap van het eigendom genaamd "Pirenne" .

Zichten op het eigendom (Foto's KMCL, 2017)

Tijdens haar zitting van 16/12/2020 onderzocht de KCML de bevindingen van het onderzoek voorafgaand aan de bescherming als landschap van het eigendom "Pirenne", gelegen Floridalaan, 127, omwille van zijn historische, wetenschappelijke en esthetische waarde.

Het domein bestaat uit een eclectische villa, gebouwd in 1909 door architect A. Pirenne, en een uitgestrekt pittoresk, heuvelachtig park met daarin een bijgebouw, een kiosk, rotstuintjes, een oude moestuin en verscheidene merkwaardige bomen. De Commissie had tijdens haar zitting van 04/10/2017 gepleit voor een bescherming als landschap van dit coherente geheel, dat representatief is voor de grote eigendommen uit de tweede Brusselse rand rond de wisseling van de 19e en 20e eeuw.

Bij afronding van het onderzoek werd de beschermingsperimeter echter ingeperkt, waarbij de voormalige moestuin (het noordelijke deel van perceel 215K5, in het rood gearceerd) uit de bescherming werd geweerd, en dat op voorstel van

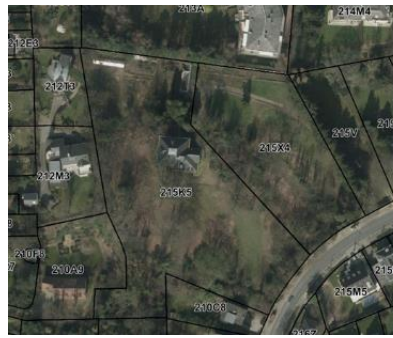
het College van Burgemeester en Schepenen van de gemeente.

Deze inperking van de bescherming bleek het gevolg van een op handen zijnde verkavelingsproject. Ook in het verleden werden voor dit domein reeds verscheidene aanvragen ingediend met het oog op de bouw van appartementsgebouwen.

De Commissie bevestigde de historische, wetenschappelijke en esthetische waarde van het domein "Pirenne" en betreurde de incoherentie van de voorliggende beschermingsperimeter. Niet alleen zou deze herverkaveling afbreuk doen aan de historische en esthetische waarde van het goed – dat als geheel werd ontworpen – maar ook aan de wetenschappelijke waarde en de natuurlijke kwaliteiten van het perceel; immers, een volledige bescherming maakt het mogelijk de natuurlijke waarde beter te vrijwaren evenals de landschappelijke en wetenschappelijke waarde van de site, omdat zo geen aloude bomen moeten gerooid worden met het oog op nieuwbouw.

De perimeter van de instelling tot bescherming, waarop de KCML de uit de bescherming uitgesloten voormalige moestuin heeft aangegeven

Luchtfoto met de kadastrale indeling (©Brugis, 2019)

Het uit de bescherming uitgesloten deel is in het rood aangegeven. Het bijgebouw is in het blauw omkaderd, terwijl de gele en groene omtreklijnen de rotstuintjes aangeven die in de beoogde beschermingsperimeter zijn opgenomen. Luchtfoto uit 1996 (©Bruciel), aantekeningen KCML, 2020)

6. ADVIEZEN OVER WETTELIJKE ASPECTEN

De KCML onderzoekt ook de juridische gevolgen van de voorstellen die onder meer door de Regering worden gedaan.

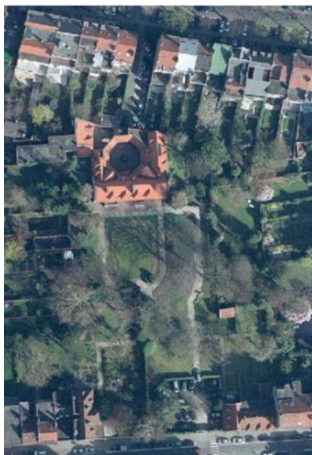
7. AANBEVELINGEN EN STUDIES

De Commissie kan ook het initiatief nemen om haar bevindingen over diverse erfgoedkundige thema's aan de Regering voor te leggen. Ze kan aanbevelingen formuleren over actuele onderwerpen die bijzondere aandacht verdienen.

Door bepaalde thema's te onderzoeken en uit te diepen (energieprestaties, restauratietechnieken, enz.), wil de Commissie bijdragen tot een beter begrip van deze vraagstukken en zowel de aanvragers als de ontwerpers en het grote publiek sensibiliseren.

Voorbeeld:

- **ELSENE / UKKEL. Studie van het eigendom gelegen Molièrelaan 225 en Vanderkinderestraat, 284 tot 306.**

Luchtfoto van het geheel in 2004 (©bruciel.brussels), zicht op de achthoekige binnenplaats en zicht op de gebouwen in de Vanderkinderestraat (uittreksels uit de studie)

In 2020 bestelde de KCML een analytische en historische studie van het domein dat zich uitstrekt in het binnengebied tussen de Molièrelaan en de Vanderkinderestraat. Het geheel is toegankelijk via de ingang aan de Molièrelaan; het reikt tot aan de rooilijn en wordt afgesloten door een muur aan de kant van de Vanderkinderestraat. Het bestaat uit verschillende woningen en bijgebouwen die een homogeen geheel vormen hoewel door verschillende architecten ontworpen, en het ligt rond een opmerkelijke tuin. Dit eigendom evolueerde als volgt:

- 1912: ontwerp van de villa, het resultaat van de samenwerking tussen de Engelse architecten Raymond Unwin en Richard Barry Parker en de Belgische architect Adrien Blomme. Verscheidene vleugels liggen rond een achthoekige patio, terwijl aan een tweede binnenplaatsje het bijgebouw ligt (voormalige garage en woning van de chauffeur);
- Jaren 1920: de tuin wordt uitgebreid tot aan de Vanderkinderestraat en wordt in 1922 door een omheiningmuur afgesloten door architect Mario Knauer, die vanaf de verkoop van de villa in 1920 de verdere architecturale en landschappelijke ontwikkeling van het complex voor zijn rekening neemt;

- 1926: bouw van het landhuis op nr. 284 Vanderkinderestraat door M. Knauer, voor de nieuwe eigenaar van het geheel. Deze nieuwe bouwheer, die zich inspireerde op de cottagesstijl van de hoofdvilla en op Engelse invloeden, integreerde de nieuwe gebouwen in het bestaande complex en vulde het op harmonieuze wijze aan;
- 1926-27: de gebouwen op nr. 302 (conciërgewoning) en 306 (garage met woning) zijn eveneens van de hand van Knauer. Ze sluiten het complex op een eenvoudiger maar coherente manier af.

De historische studie en de architecturale en landschappelijke analyse maakten het mogelijk de rijke geschiedenis van dit complex, de internationale samenwerking en de invloeden die aan de basis van het ontwerp liggen gedetailleerd te beschrijven, evenals de stilistische continuïteit tussen de verschillende architecten en opdrachtgevers en de landschappelijke waarde van de tuin. Hoewel dit geheel thans gedeeltelijk verkaveld is, bezit het een grote erfgoedwaarde waarvan het historisch, artistiek en esthetisch, landschappelijk en stedenbouwkundig belang duidelijk in de studie tot uiting komt.

8. BEGELEIDING VAN PROJECTEN, BEZOeken, VERGADERINGEN, WERKGROEPEN

Naast de eigenlijke adviezen omvat het werk van de KCML ook de begeleiding, samen met de Directie Cultureel Erfgoed, van de aanvragers bij de uitwerking van hun ontwerp, evenals de deelname aan bezoeken en vergaderingen met de aanvragers en/of publieke of private partners en met de adviseurs (architecten, studiebureaus, enz.).

Tijdens deze vergaderingen en bezoeken nemen de leden van de KCML kennis van de informatie die de deelnemers aandragen. Zij informeren op hun beurt al de deelnemers over de algemene principes die de Commissie verdedigt en ze lichten de inhoud van de uitgebrachte adviezen toe. Het is de leden echter niet toegestaan om in naam van de Commissie te beslissen en ze houden zich strikt aan het principe van het collegiale karakter van de adviezen. Na elke vergadering of elk bezoek brengen deze leden verslag uit tijdens de volgende voltallige zitting van de Commissie. Deze verslagen worden integraal opgenomen in de verslagen van de zittingen.

De begeleiding van de ontwerpen, die soms over verscheidene jaren doorloopt, blijkt bijzonder nuttig te zijn om tot een gunstige afloop te komen. Deze vergaderingen en bezoeken worden zo vroeg mogelijk in de procedure ingelast en kunnen plaatsvinden vanaf de ontmoeting met de aanvrager tot aan de eventuele wijzigingen op de werf. Ze bieden de betrokken instanties de mogelijkheid om de evolutie van de ontwerpen efficiënt op te volgen.

De KCML hecht veel belang aan deze vergaderingen en bezoeken die nodig zijn om aanvragers of andere instellingen te sensibiliseren, te informeren en te begeleiden.

Projectvergaderingen

Vooraleer een vergunningsaanvraag in te dienen kan een aanvrager aan de vergunningverlenende overheid (gemeenten of Gewest) vragen om een projectvergadering te houden. Tijdens die vergadering kunnen aanvragers en ontwerpers van gedachten wisselen met de vertegenwoordigers van de administraties die de vergunningen afleveren en desgevallend ook met andere instanties, zoals de KCML. Tijdens de projectvergadering wordt overlegd over de grote lijnen van het project zonder voorop te lopen op de beslissing die door

de vergunningverlenende overheid zal worden genomen in het kader van de behandelingsprocedure van de aanvraag.

De deelname van een lid van de KCML aan een projectvergadering vervangt dus niet de reglementaire adviesaanvraag volgens de bepalingen van het BWRO, noch de eindbeslissing die de KCML collegiaal moet nemen. Wanneer de KCML reeds een advies over het ontwerp uitbracht geldt dit als richtlijn om het standpunt van de KCML toe te lichten. Wanneer nog geen collegiaal advies werd uitgebracht worden, in de mate van het mogelijke, de voorbereidende documenten voor de projectvergadering besproken tijdens een plenaire zitting van de KCML. Op die manier kan het lid dat deelneemt aan de projectvergadering reeds kan aangeven in welke richting de KCML het ontwerp wenst te zien evolueren.

9. WETTELIJKE TERMIJNEN

Adviezen van de KCML over:

- de vergunningsaanvragen met betrekking tot een beschermd goed / eensluitend advies: **30 dagen** te rekenen vanaf de aanvraag. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn, tenzij de Commissie binnen die termijn beslist heeft om een bijkomende studie te laten uitvoeren. In dat geval beschikt ze over een aanvullende termijn van **60 dagen** om haar advies uit te brengen. Wordt deze termijn niet in acht genomen, dan wordt het advies geacht gunstig te zijn (art. 177, § 2, 2° en § 3,b van BWRO);
- de aanvragen tot stedenbouwkundige vergunning voor de goederen gelegen in een vrijwaringszone, ingeschreven op de inventaris van het onroerend erfgoed en/of daterend van voor 1932: **30 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 125, art. 126 n art. 177, §1 van het BRWO);
- de beschermingsaanvragen: **45 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 222, §3);
- adviezen over het vooronderzoek naar de beschermingsaanvragen (na afronding van dit onderzoek): **45 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 225, §2);
- de aanvragen tot inschrijving van een goed op de bewaarlijst: **90 dagen**. Na verloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 210, §2, 3°);
- de aanvragen van derden voor het opstellen van een beheersplan voor erfgoed: **45 dagen** voor het (niet-eensluitend) advies over de aanvraag met betrekking tot het belang van het opstellen van een beheersplan voor erfgoed. Bij ontstentenis daarvan wordt de procedure voortgezet (art. 242/4); **45 dagen** voor het eensluitend advies over het ontwerp van het beheersplan voor erfgoed, bij ontstentenis waarvan de procedure wordt voortgezet. De KCML kan daarnaast beslissen, binnen de erin beoogde termijn, om een aanvullende studie te laten uitvoeren, in welk geval ze beschikt over een bijkomende termijn van **60 dagen** om haar advies uit te brengen. Bij ontstentenis daarvan wordt de procedure voortgezet, zonder dat enig advies dat na die termijn werd uitgebracht in aanmerking moet worden genomen (art. 242/8);
- de ontwerpen van GewOP's: **60 dagen**. Wanneer het advies niet binnen deze termijn wordt overgemaakt, wordt het genegeerd en wordt de procedure voortgezet (art. 18, §4);
- de ontwerpen van GBP's: **60 dagen**. Bij ontstentenis hiervan wordt de procedure voortgezet (art. 25, §4);
- de ontwerpen van GemOP's en BBP's: **30 dagen**. Eens die termijn vervallen worden de niet uitgebrachte adviezen geacht gunstig te zijn (art. 35, §1 en art. 48, §3).

- De ontwerpen van RPA: **30 dagen**. Na afloop van deze termijn wordt de procedure voortgezet (art. 30-5, §1er).
- De ontwerpbesluiten van aanduiding en van beheerplannen met betrekking tot gewestelijke natuurreservaten, wanneer het om een beschermd landschap gaat: **45 dagen**. Bij ontstentenis van het advies binnen deze termijn wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet (art.29, §2, 4° van de Ordonnantie op het behoud van de Natuur).
- De ontwerpbesluiten van aanduiding en van beheerplannen met betrekking tot erkende natuurreservaten, wanneer het om een beschermd landschap gaat: **45 dagen**. Bij ontstentenis van het advies binnen deze termijn wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet (art.32, §3 van de Ordonnantie op het behoud van de Natuur).
- De ontwerp beheerplannen betreffende Natura 2000- deelgebieden wanneer het om een beschermd landschap gaat: **45 dagen**. Bij ontstentenis van het advies binnen deze termijn wordt voorbijgegaan aan het advies en wordt de procedure voortgezet (art.50, §3, 4° van de Ordonnantie op het behoud van de Natuur).

III. ENKELE CIJFERS

SYNTHESE VAN DE VERSCHILLENDE ADVIEZEN DOOR DE KCML UITGEBRACHT IN 2019

ADVIES KCML	Aantal in 2018	Aantal in 2019	Aantal in 2020
adviezen over beschermd erfgoed	148	145	146
eensluitende adviezen in het kader van UNV-procedures	102	102	99
<i>gunstige eensluitende adviezen</i>	5	8	8
<i>eensluitende adviezen onder voorbehoud</i>	79	76	76
<i>ongunstige eensluitende adviezen</i>	18	18	15
<i>bemerkingen</i>	/	/	/
niet behandelde in plenaire	/	/	/
principeadviezen voorafgaand aan aanvragen tot unieke vergunning	34	36	35
vragen om aanvullende informatie	4	4	5
opvolging na eensluitende adviezen	4	3	5
adviezen op vraag van plannen voor erfgoedbeheer	/	2	2
andere	4		
adviezen over niet-beschermd goederen	281	283	267
adviezen over aanvragen tot SV18	120	129	110
niet behandelde in plenaire	157	143	154
adviezen over aanvragen tot SA	1	/	1
adviezen over VERKV	1	/	/
adviezen over aanvragen tot BBP	/	/	/
adviezen over andere stedenbouwkundige plannen: GGSV, Natuurplan, GPDO, GemOP, DWC, GBP, GemSV, GemSZ	1	8	/
informatieve adviezen voorafg. aan aanvragen tot stedenbouwk. verg.	1	3	3
mededelingen / adviezen uitgaande van de KCML over niet-beschermd goederen	/	/	
TOTAAL: adviezen over aanvragen tot werken (beschermd en niet-beschermd goederen)	429	428	413
adviezen over wetgevende aspecten	2	5	/
adviezen in het kader van algemene bedenkingen		1	/
aantal adviezen in het kader van de vrijwaringsprocedures	24	10	16
totaal aantal adviezen uitgebracht tijdens plenaire vergaderingen	455	444	429
aantal plenaire vergaderingen	17 +1	17 +3	18 + 2
aantal bezoeken en vergaderingen	145	180	171

Betekenis van de afkortingen:

UNV = unieke vergunning
 SV = stedenbouwkundige vergunning
 UNAT = uniek attest
 SA = stedenbouwkundig attest
 VERKV = verkavelingsaanvraag
 BBP = Bijzonder Bestemmingsplan
 GGSV: Gezoneerde Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening
 GPDO: Gewestelijk Plan voor Duurzame Ontwikkeling
 GemOP: Gemeentelijk ontwikkelingsplan
 DWC: Duurzaam wijkcontract
 GBP: Gewestelijk Bestemmingsplan
 GemSV: Gemeentelijke Stedenbouwkundige Verordening
 RPA: Richtplan van Aanleg

IV. EEN MULTIDISCIPLINAIR TEAM VAN LEDEN EN EEN VAST SECRETARIAAT

1. 18 MULTIDISCIPLINAIRE LEDEN

©Urban.brussels

De Commissie is samengesteld uit achttien leden die worden aangesteld op basis van hun algemeen erkende deskundigheid binnen hun referentiedomein inzake het behoud van het erfgoed. Ze omvat architecten en ingenieurs, evenals deskundigen op het gebied van natuurlijk erfgoed en historische tuinen, restauratietechnieken en archeologie, aangevuld met historici en kunsthistorici, stedenbouwkundigen en specialisten op juridisch en economisch gebied.

Onder deze achttien leden, die allemaal door de Regering worden benoemd, zijn er twaalf aangeduid op voorstel van het Brussels Parlement, na een oproep tot kandidaatstelling, en zes op voorstel van de Commissie, en dit voor een mandaat van zes jaar, tweemaal hernieuwbaar. De Commissie wordt elke drie jaar voor de helft hernieuwd.

Elke twee à drie weken komt de Commissie in plenaire vergadering samen om de aanvragen afkomstig van de verschillende gewestelijke of gemeentelijke besturen te onderzoeken. In 2020 heeft de KCML 18 + 2 plenaire vergaderingen gehouden. Vanaf april 2020 werden de plenaire zittingen online gehouden ten gevolge van de maatregelen die werden getroffen naar aanleiding van de Covid-19 gezondheids crisis.

De zittingen worden geleid door de voorzitter, bijgestaan door de ondervoorzitter. Elke aanvraag wordt door een of meer leden voorbereid en aan de Commissie voorgesteld. Dat veronderstelt vanwege de verslaggever een analyse van het dossier, een bezoek ter plaatse, eventuele contacten met de besturen, de aanvrager en/of de ontwerper van het project, opzoekwerk in de literatuur of in archieven, enz. Het secretariaat van de KCML staat de leden bij tijdens hun werkzaamheden en hun opzoekingen en bereidt een objectieve voorstelling van de dossiers voor (sinds april 2019 een digitale presentatie die tijdens de online-zittingen getoond kan worden).

Na deze toelichting brengt de KCML, na beraadslaging, haar adviezen collegiaal uit. Tijdens de debatten respecteren de Commissieleden een strikte deontologische code die is vastgelegd in een huishoudelijk reglement dat de Regering op 03/06/2004 heeft goedgekeurd. Zo moet elk lid dat op een of andere manier aan een dossier verbonden is, de Vergadering tijdens de bespreking van dit punt verlaten. Naast de aanvragen waarvoor een advies van de KCML vereist is, kunnen ook debatten over algemene of actuele thema's op de agenda van de zitting worden geplaatst.

Samenstelling van de KCML in 2019

Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 1 RB van 29.06.2017 – Belgisch Staatsblad 12.07.2017 – uitwerking vanaf 15.09.2017	
1.	Steven DE BORGER (NL) (Vicevoorzitter – AV van 29.11.2018) Architect
2.	Stefaan VAN ACKER (NL) Architect
3.	Cécile MAIRY (F) Ingenieur-architect, DES in 'Studie en beheer van cultureel erfgoed', professor aan de UCL
4.	Benoit SCHOONBROODT (F) Licentiaat in de Stedenbouw
5.	Christophe LOIR (F) Professor aan de ULB, departement Geschiedenis, Kunst en Archeologie
6.	Arnold CZERWONOGORA (F) Burgerlijk Ingenieur bouwkunde
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 1 RB van 23.11.2017 – Belgisch Staatsblad 30.11.2017 – uitwerking vanaf 01.01.2018:	
7.	Quentin DE RADIGUES (F) Licentiaat in de Rechten
8.	Isolde VERHULST (NL) Architect
9.	Catherine DE ZUTTERE (F) Licentiate in de Rechten en de Stedenbouw
10.	Christine SOMMEILLIER (F) Architect-agronoom
Leden benoemd door de Regering op voordracht van het Parlement / 2 RB van 21.05.2015 – Belgisch Staatsblad 24.06.2015 – uitwerking vanaf 01.09.2015	
11.	Jérôme BERTRAND (F) Licentiaat in de Kunstgeschiedenis
12.	Filip DESCAMPS (NL) Doctor ingenieur-architect
13.	Vincent HEYMANS (F) (ontslagnemend sinds 10.07.2018) Doctor in de Kunstgeschiedenis
14.	Lise NAKHLE (F) (ontslagnemend sinds 05.09.2019) Licentiate in de Geschiedenis
15.	André TOUSSAINT (F) Agronoom, Hortonoom, bio-ingenieur, erehoogleraar ULg
16.	Ann VERDONCK (NL) Doctor architect, hoogleraar
Leden benoemd door de Regering op voordracht van de KCML / 2 RB van 22.10.2015 – Belgisch Staatsblad 27.10.2015 – uitwerking vanaf 01.11.2015	
17.	Ann VOETS (NL) Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie – landschapsarchitect
18.	Christian FRISQUE (F) (Voorzitter – AV van 29.11.2018) Architect - stedenbouwkundige

Taken uitgevoerd door de leden van de KCML

A. Taken uitgevoerd in het kader van de plenaire vergaderingen

- bezoeken aan gebouwen met het oog op het dossieronderzoek;
- deelname aan plenaire vergaderingen;
- bepaalde dossiers onderzoeken, verslag uitbrengen en adviesvoorstellen aan de Commissie voorleggen;
- deelname aan de debatten voorafgaand aan de collegiale adviezen;
- verslagen opmaken van de werkvergaderingen en werkgroepen.

B. Taken uitgevoerd door de leden van de KCML in het kader van de dossieropvolging

- deelnemen aan de vergaderingen georganiseerd naar aanleiding van de uitgebrachte adviezen;
- deelnemen aan de begeleidingscomités die werden opgericht in het kader van sommige grote restauratieprojecten.

C. Studiewerk en algemene aanbevelingen

De KCML neemt regelmatig het initiatief tot de oprichting van werkgroepen voor de studie van de actuele onderwerpen in verband met het behoud van erfgoed in het Brussels Gewest (bijvoorbeeld, het studiewerk uit gevoerd in 2016 rond het GPDO). Dit impliceert:

- regelmatig deelnemen aan vergaderingen;
- documentatie en studie van de behandelde onderwerpen;
- referentieteksten opstellen en aan de plenaire vergadering voorleggen.

D. Diverse activiteiten

- aansturing en begeleiding van de studies die de KCML heeft besteld en aangestuurd;
- vertegenwoordiging van de KCML bij de verschillende instanties en voorlichting van de burger over de opdrachten en de werkzaamheden van de KCML.

E. Specifieke opdrachten van de voorzitter en de vicevoorzitter

- voorbereiding van de plenaire zittingen samen met het secretariaat;
- de vergaderingen voorzitten: inleiding en conclusie van de debatten, samenvatting van de adviezen;
- goedkeuring en ondertekening van de adviezen binnen de wettelijke termijnen, alsook van de algemene correspondentie;
- goedkeuring van de agenda's en van de verslagen van de plenaire zittingen;
- naleving tijdens de vergaderingen van de KCML van het huishoudelijk reglement van de KCML, de wettelijke bepalingen en van kracht zijnde procedures.

Waarnemers in 2019

Nemen ook deel aan de zittingen in de hoedanigheid van waarnemers, vertegenwoordigers van de directie Cultureel Erfgoed en van de directie Stedenbouw – directies die allebei ressorteren onder het Gewestelijk Bestuur dat de vergunning aflevert.

VOOR DE DIRECTIE CULTUREEL ERFGOED (D.C.E.)	
Dhr. Thierry WAUTERS	<i>Directeur – gemachtigde ambtenaar</i>
Mevr. Manja VANHAELEN	<i>1e Ingenieur – verantwoordelijke van het departement Restauratie</i>
Mevr. C. LECLERCQ	<i>Verantwoordelijke voor het departement Landschappen</i>
Dhr. L. LELIÈVRE	<i>Verantwoordelijke van het departement Bescherming</i>

2. VAST SECRETARIAAT

In haar dagelijkse werking wordt de KCML bijgestaan door een vast secretariaat, dat wordt geleid door de secretaris en de adjunct-secretaris (art. 11§4 van het BWRO). Het secretariaat van de KCML is een departement van de DCE. In samenspraak met de voorzitter stelt het secretariaat de agenda's en de verslagen van de vergaderingen op. Het documenteert de aanvragen die ter advies aan de KCML worden voorgelegd, maakt een geïllustreerd presentatiedocument op dat toelaat elk dossier tijdens de plenaire zitting te documenteren en te visualiseren, neemt nota van de uitgebrachte adviezen, maakt ze op, legt ze ter goedkeuring aan de Commissie voor, en maakt ze over aan de aanvrager. Het organiseert de bezoeken aan gebouwen en landschappen, de werkvergaderingen en de denkgroepen. Het werkt de dossiers van de KCML bij, archiveert ze en houdt de werkinstrumenten (databank, foto's, enz.) en het register van deze dossiers en van de uitgebrachte adviezen up-to-date. Het staat in voor de publicatie van de adviezen van de KCML op de website (www.KCML.irisnet.be). In 2020 werd een project aangevat om de website van de KCML toegankelijker en gebruiksvriendelijker te maken.

Naast de administratieve en logistieke steun stellen de secretariaatsmedewerkers van de KCML ook hun opleiding en hun ervaring op het gebied van het Brussels onroerend erfgoed ter beschikking van de leden van de KCML. Ze bewaren het "geheugen" van de KCML en stellen de leden in staat hun ideeën te baseren op een grondige kennis van de historiek van de dossiers en van de uitgebrachte adviezen; zo kunnen de debatten en beslissingen vertrekken vanuit een algemeen bekend en gedeeld denkkader. In die zin verzekert het secretariaat de continuïteit van de werkzaamheden en de adviezen van de KCML.

©urban.brussels

Samenstelling van het vast secretariaat van de KCML in 2019

Aurélié AUTENNE	<i>Vast secretaris, architect, Master in Conservatie (F)</i>
Griet MEYFROOTS	<i>Adjunct-Secretaris, Licentiate in de kunstwetenschappen en de Archeologie, Master in Conservation (NL) (sinds 16/03/2020)</i>
Maxime BADARD	<i>Attaché, Historicus (F)</i>
Bénédicte de GHELLINCK	<i>Attaché, Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie, Master in Conservatie (F),</i>
Karin DEPICKER	<i>Attaché, Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie (F)</i>
Ann HEYLEN	<i>Attaché, Licentiate in de Kunstgeschiedenis en de Archeologie (NL)</i>
Carine VANDERSMISSEN	<i>Adjunct (F)</i>

V. BUDGET

De KCML beschikt over een jaarlijks budget waarmee zij haar opdrachten flexibel en zelfstandig kan uitvoeren. De secretariaatsmedewerker die voor de boekhouding verantwoordelijk is, wordt door de ordonnateurs en door de dossierbeheerders gecontroleerd en bijgestaan, en voert de budgettaire beslissingen van de KCML uit. Het gewestelijke budget wordt geregeld bij ordonnantie houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle van 1/11/2006 (verscheidene updates). Het beheer ervan is opgenomen in het informaticasysteem SAP (*Service Advertising Protocol*), zodat de betrokkenen op elk ogenblik de evolutie kunnen volgen.

De kredieten van de KCML zijn bestemd voor de uitvoering van de beslissingen en projecten van de Commissie en voor de vergoeding, door middel van presentiegelden, van de leden voor hun prestaties tijdens de plenaire zittingen, de vergaderingen en de bezoeken, alsook van de werkgroepen die binnen de Commissie zijn opgericht. Ze dekken tevens de onkosten voor de organisatie van de zittingen en de vergaderingen.

In 2020 bedroeg het budget van de KCML 173.000 €, te weten 163.000 € als werkingsbudget en 10.000 € als investeringsbudget. Onderstaande tabel toont de uitgaven van 2020 en vergelijkt ze met die van de voorafgaande jaren.

Totaalbudget KCML				
	2020	2019	2018	2017
	173.000 €	172.000 €	172.000 €	172.000 €

Werkingsbudget (vastleggingskredieten – allocaties 330050803 1211 / 330050701 1112)				
BESCHIKBAAR BUDGET	163.000 €	162.000 €	162.000 €	162.000 €
zitpenningen van de leden	48.450 €	71.525 €	67.000 €	66.625 €
studies en onderzoek	4.356 €	/	35.595 €	39.000 €
overige werkingskosten	61.744 €	24.516 €	26.412 €	23.722 €
TOTAAL	114.550 €	96.041 €	129.007 €	129.347 €
vastleggingspercentage	70 %	59 %	79 %	75 %

Investeringsbudget (vastleggingskredieten – allocatie 330051101 7422)				
BESCHIKBAAR BUDGET	10.000 €	10.000 €	10.000 €	10.000 €
TOTAAL	000 €	000 €	000 €	000 €
vastleggingspercentage	00 %	00 %	00 %	00 %

Uit bovenstaande tabel blijkt:

- **Een aanzienlijke daling van het bedrag voor de zitpenningen** van de leden in vergelijking met de vorige jaren. Deze daling is hoofdzakelijk het gevolg van het geringere aantal vergaderingen tijdens de gezondheids crisis, vooral tijdens de lockdowns. Merken we ook op dat de Vergadering in 2020 met slechts 16 leden is samengekomen in plaats van de 18 door het BWRO voorziene leden (twee ontslagnemende leden);
- **Het lage bedrag dat in 2020 op de post “studies en onderzoek” is ingeschreven:** In 2020 bestelde de KCML slechts één wetenschappelijke studie, met name de erfgoedstudie van het geheel gelegen Molièrelaan 225 / Vanderkinderestraat in Elsene. Dit vrij lage aandeel van het bedrag gewijd aan de studies in het globale budget kan worden verklaard door de geringe tijd die de leden en het secretariaat van de Commissie ter beschikking hebben gekregen om nieuwe wetenschappelijke werkzaamheden voor te bereiden en aan te sturen. Daarnaast hebben de bijzondere werkomstandigheden tijdens de COVID-crisis de KCML verplicht haar inspanningen toe te spitsen op de digitalisering van haar werking;
- **Een aanzienlijke stijging van het budget voor “overige werkingskosten”,** als gevolg van het initiatief van de KCML om haar digitale communicatiemiddelen te versterken (zie hierboven). Er werd een openbare aanbesteding uitgeschreven om de website van de KCML te updaten, iets wat al verscheiden jaren werd overwogen. Met het oog daarop is een uitgave van 27.890 € ingeschreven op het werkingsbudget van 2020;

- **geen uitgaven ingeschreven op het investeringsbudget**, bijvoorbeeld voor de verbetering van de uitrusting bestemd voor de vergaderingen van de KCML: deze uitgaven worden theoretisch ten laste genomen door de directie Facilites van Urban, wat niet uitsluit dat de Commissie sommige toekomstige uitgaven die daarop betrekking hebben voor haar rekening kan nemen.

Voor 2021 blijft het budget van de KCML ongewijzigd ten opzichte van 2020 en bedraagt het initiële krediet 173.000 €.

VI. BIJLAGEN

Om praktische redenen werden deze bijlagen niet naar het Nederlands vertaald.

1. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT UNIEKE VERGUNNING DIE IN 2019 BIJ DE KCML ZIJN INGEDIEND

	séance	Avis	n° dossier	Adresse	objet de la réunion
1	15-01-20	FSC	BXL20508	BXL - rue Royale, 101-107 - Hôtel Astoria	modifications du permis pour le projet d'extension, de rénovation et de restauration des parties classées
2	15-01-20	D & réserves	BXL20546	BXL - rue Royale, 2-4 - anciens hôtels de Grimbergen, de Lalaing-Hoogstraeten...	démolition de la const. exist., réalisation d'un nouveau bâtiment destiné au Musée du Chat et du dessin d'humour
3	15-01-20	FSC	FRT20075	FRT - Avenue Besme - Maison 3 façades Art Nouveau (arch. A. Boelens, 1904)	restauration des façades
4	15-01-20	FSC	SGL20374	SGL - Bd Jamar, 1A - Anc. Café "Le Laboureur"	réaménag. de l'anc. café en restaurant, transform. des façades, modif. du volume arr., aménagement d'1 logement (étages)
5	15-01-20	FSC	FRT20053	FRT - rue Marconi, 121-127 - anc. Usine "La Magnéto belge" (arch. L. Guianotte...)	restauration-rénovation des façades, isolation toiture, aménagement terrasses et balcons, rehausse faç. lat. (régul. partielle)
6	15-01-20	FSC	SBK30006	SBK - rue Chaumontel, 3-6 - Institut de la Sainte-Famille	installation de deux préaux dans la cour de récréation
7	15-01-20	CI	IXL20094	IXL - rue Vautier - musée Wiertz	divers travaux de restauration et amélioration de l'accessibilité du musée
8	15-01-20	FSC	BXL21517/BXL22508	BXL - rue Chair et Pain, 7-9	restauration des 2 immeubles, aménagement de 2 habitations et d'un Horeca dans la cave, RDC et R+1
9	15-01-20	CI	WMB10001	WMB - rue du Loutrier, 50 - église Saint-Clément	restauration des tours
10	15-01-20	FSC	WMB20020	WMB - Cité-jardin Le Logis - av. de l'Arbalète, 22	construire un terrain de padel sur le terrain de sport existant
11	15-01-20	D	BXL21469	BXL - Impasse St Nicolas, 2	changement d'utilisation d'un pied-à-terre en gîte urbain (phase III du projet de rénovation)
12	5-02-20	reporté S.651	SGL20043	SGL - pl. M. Van Meenen, 22	restauration de la façade avant et des vitraux de la cage d'escalier
13	5-02-20	FSC	JET30002	JET - av. du Laerbeek	remplacement d'un pavillon, ajout d'1 bâtiment scolaire, démolition du réfectoire, réaménagement espace vert
14	5-02-20	FSC	SGL20074	SGL - Parvis de St-Gilles, 19	transformer un commerce en vue d'y établir un établissement de petite restauration
15	5-02-20	CI	WMB20020	WMB - Logis-Floréal - av. des Nymphes, Sylphes, Bersenheide, Naïades	abattage de 330 arbres d'alignement et plantation de 333 nouveaux arbres le long des voiries du Logis
16	5-02-20	reporté	SJN30002	SJN - Rue Royale, 236 - Jardin Botanique	aménagement d'un accès PMR
17	5-02-20	FSC	SGL20106	SGL - rue de Parme, 69 - Maison Pelgrims (arch. A. Pirenne, 1905)	restauration et rénovation de l'intérieur
18	5-02-20	voir avis s.649	GSR20009	GSR - av. Charles-Quint, 122-124 - Résidence Basilique (arch. J. Delhaye, 1937)	installer une enseigne au-dessus de l'auvent (entrée principale) et 3 logos au-dessus des fenêtres du RDC
19	5-02-20	Rem	BXL21469	BXL - rue du Marché aux Herbes, 8-10	installation de garde-corps en verre
20	5-02-20	reporté S.651	BSA20003	BSA-Cité Moderne. Pl. de l'Initiative, 1-2-3, 4-5 (arch. V. Bourgeois, 1922-24)	restauration des façades et de la toiture, rénovation des intérieurs et transformation de 4 logements en 2 unités fam.
21	5-02-20	Rem	UCL20216	UCL - square De Fré, 1 - Piscine Longchamp (arch. Ch. De Meuter, 1969)	restauration
22	19-02-20	FSC	SGL20043	SGL - pl. Maurice Van Meenen, 22	restauration de la façade avant et des vitraux de la cage d'escalier
23	19-02-20	FSC	SJN30002	SJN - rue Royale, 236 - Jardin Botanique	aménagement d'un accès PMR

24	19-02-20	D	BXL20007	BXL - rue Ravenstein, 23 - Palais des Beaux-Arts (arch. V. Horta)	placement de contre-châssis dans le 1er espace de l'enfilade royale
25	19-02-20	Fav & rem	BXL21523	BXL - rue des Bouchers, 7-9, 11	régulariser l'extension d'1 commerce (type Horeca) du n°7-9 vers le n°11 (ouvrir un mitoyen et modifier RDC)
26	19-02-20	CI	MSJ20004	MSJ - av. Jean de la Hoese, 3 - Château du Karreveld	réaménagement de l'intérieur de 4 bureaux en 2 locaux polyvalents et création d'un WC PMR
27	19-02-20	CI	BXL22060	BXL - rue Haute, 233 - "Le Renard"	restauration des façades et des toitures
28	11-03-20	FSC	BXL21176	BXL - Cantersteen, 3-9 - Galerie Ravenstein (arch. A & P. Dumont, 1954)	restaurer les deux premiers niveaux des façades en travertin: analyse des compléments d'info demandés 18/12/19
29	11-03-20	FSC	AUD30001	WMB - Forêt de Soignes - Drève des Bonniers	implantation d'un relais de télécommunication mobile
30	11-03-20	FSC	BXL30004	BXL - Parc du Cinquantenaire	installation d'une guinguette dans le parc du 1/05 au 30/09/2020
31	11-03-20	FSC	AUD20010	AUD - Site du Rouge-Cloître	installation d'une guinguette dans le parc du 1/05 au 30/09/2020
32	11-03-20	FSC	BXL20067	BXL - Abbaye de la Cambre	installation d'une guinguette dans le parc du 1/05 au 30/09/2020
33	11-03-20	FSC	KKB30001	KKB - Parc Elisabeth - Pavillon Vanaudenhove	rénovation et extension du pavillon
34	11-03-20	D	WSP20076	WSP - av. de Tervueren, 292/av. du Val d'Or - villa Fauquet (arch. A&Y Blomme)	régularisation de plusieurs installations ext.: annexe en faç. sud et contre-cloison recouverte d'une fresque peinte
35	11-03-20	FSC	IXL20108	IXL - pl. Fernand Cocq - Maison communale - ancien pavillon Malibrant	placement d'un ensemble provisoire de plans inclinés et plateforme élévatrice pour l'accès PMR ...
36	1-04-20	FSC	WMB20020	WMB - « Le Logis & Floréal » av. des Nymphes, Sylphes, Berensheide, Naiades	abattage de 330 arbres d'alignement, plantation de 333 arbres le long des voiries du Logis: analyse du CI
37	8-04-20	FSC	BXL10007	BXL - rue Jardin des Olives, 6 (arch. A. Renouprez, 1965).	transformation de l'immeuble en 2 habitations
38	8-04-20	FSC	BXL21163	BXL - rue aux Laines, 50	restaurer la façade avant, transformer la façade arrière et diviser la maison en 3 habitations
39	8-04-20	D	UCL30026	UCL - Chaussée de la Hulpe, 51-53 - Hippodrome de Boitsfort.	installation d'une terrasse et de deux annexes techniques pour une durée de 3 mois.
40	8-04-20	FSC	BXL200197	BXL - pl. Poelaert, 6 / r. aux Laines, 23 - Hôtel de Mérode-W. (Cercle de Lorraine)	suppression de logements situés aux R+2 et R+3, maintien d'espaces de bureaux, suppression part. de la veranda...
41	8-04-20	FSC	IXL20086	IXL - rue de la Vallée, 5 /rue du Lac, 6 (arch. E. Delune, 1893 &1902)	restauration des deux façades à rue et de la zone de recul
42	22-04-20	FSC	BXL21726	BXL - Rue au Beurre, 39-41	restaurer un ensemble de deux imm. classés, étendre un logement, diminuer la surface commerciale existante, créer une terrasse en intérieur d'ilot et modifier les châssis de la devanture commerciale.
43	22-04-20	FSC	BXL20065	R. du Lombard, 69-77 / r. du Chêne, 18-22 - Palais prov. du Gouverneur du Brabant	remplacer des menuiseries et modifier les installations HVAC, résoudre les problèmes d'humidité et d'infiltrations, sécuriser l'entrée
44	22-04-20	Fav	BXL21471	BXL - rue du Marché aux Herbes, 36.	extension des étages de la maison arrière, transformation d'un duplex en espace de stockage, pose d'une enseigne et d'une tente solaire (régularisation).
45	22-04-20	FSC	BXL20239	BXL - rue Sainte-Catherine, 26-28	restauration des façades avant
46	22-04-20	FSC	BXL21033	BXL - rue Sainte-Catherine, 17-19.	changement de l'utilisation d'un commerce en un snack et modification de l'enseigne.
47	22-04-20	D	BXL30086	BXL - rue du Bon Secours, 4-6	Changer l'utilisation d'une épicerie fine en restaurant, poser une nouvelle enseigne lumineuse, implanter une terrasse avec planchers en bois ainsi que des mâts avec guirlandes lumineuses.
48	13-05-20	reporté	MSJ20004	MSJ - Avenue Jean de la Hoese, 3 - Château du Karreveld	réaménagement de l'intérieur de quatre bureaux en deux locaux polyvalents (salles de classe avec sanitaires) et création d'un WC PMR accessible pour tout le site.
49	13-05-20	FSC	BXL20173	BXL - Grand-Place, 38 « Sainte-Barbe ».	changement d'utilisation du RDC en commerce, pose d'une tente solaire et d'enseignes
50	13-05-20	D	WMB20020	WMB - Avenue des Nymphes, 46 - Le Logis	transformation et extension d'une maison unifamiliale
51	13-05-20	FSC	BXL21470	BXL - rue de Tabora, 10-12	restauration des toitures des deux maisons
52	13-05-20	FSC	BXL21471	BXL - rue du Marché aux Herbes, 30	rénovation et isolation de la toiture de la maison avant

53	3-06-20	FSC	MSJ20004	MSJ - Avenue Jean de la Hoese, 3 – Château du Karreveld	réaménagement de l'intérieur de 4 bureaux en 2 locaux polyvalents. (classes & sanitaires), création d'1 WC PMR accessible pour le site
54	3-06-20	FSC	BXL22060	BXL - Rue Haute, 233 "Le Renard"	restauration des façades et des toitures: examen du CI
55	3-06-20	reporté	BXL21568	BXL - rue du Marché aux Herbes, 82 (coin Marché aux Peaux)	restauration du bâtiment, régularisation de l'extension du commerce du R+1, aménagement de 2 étages en habitation
56	3-06-20	FSC	BXL21471	BXL - rue du Marché aux Herbes, 28	pose d'une enseigne perpendiculaire et d'une enseigne parallèle pour un commerce
57	3-06-20	FSC	BXL21471	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 34	régularisation et adaptation de la devanture
58	3-06-20	FSC	BXL21365	BXL-r. St-Christophe, 45. Maison du directeur des anciens établissements Absalon	régulariser l'implantation et les dimensions des terrasses en façade arrière (modif. permis 04/PFU/604259)
59	10-06-20	FSC	FRT20001	Pl. St-Denis, 6-9, r. des Abbesses, 15, chée de Bxl 18-24 – Abbaye de Forest et ses abords	réhabiliter le site de l'Abbaye de Forest, réaffecter la rue des Abbesses en zone de parc, démolir les maisons sises place Saint-Denis, 6 et chaussée de Bruxelles, 18-24, transformer le bien sis rue des Abbesses, 15, construire trois bâtiments, abattre 169 arbres et en planter 558
60	24-06-20	Fav	MSJ20101	MSJ. Bd du Jubilé. Espace vert entre le bd (près n°202) et la r. Dubrucq (n°241)	réaménager une partie du parc de Tour & Taxis, entre le pont du Jubilé et le pont Clesse: accès définitifs au parc
61	24-06-20	D	AUD20010	AUD - Rouge-Cloître.	restauration des bâtiments des classes vertes, des écuries et de la grange: nouvelle version du projet
62	24-06-20	FSC	BXL21568	BXL - rue du Marché aux Herbes, 82 (coin Marché aux Peaux)	restauration du bâtiment, régul. de l'extension du commerce du 1er étage, aménagement de 2 étages en habitation
63	24-06-20	Fav	BXL21591	BXL - Rue de l'Etuve, 42	changer l'affectation: étendre un commerce et supprimer le logement existant aux étages (mise en conformité)
64	24-06-20	FSC	BXL21015	BXL - Rue aux Laines, 13. Hôtel de Lannoy	restauration et isolation du toit avec placement de panneaux photovolt./solaires, transf. d'une fenêtre en porte...
65	15-07-20	FSC	WSL20122	WSL - av. Jean-François Debecker, 48 - Villa Lecocq (arch. F. Symons)	Restauration et transformation de la villa et de son site
66	15-07-20	FSC	WMB20019	WMB - rue des Digitales, 1	remplacement de la verrière en façade arrière et réaménagement de l'intérieur
67	15-07-20	Fav	BXL20620	BXL - rue des Sables, 29-35 - ancienne Presse Socialiste	transformation de 2 appartements en un duplex R+2 et R+3
68	19-08-20	reporté	BXL20872	BXL - Rue du Lombard, 5-9 (arch. P. Hamesse, 1908)	restauration de la façade et la reconstruction des éléments disparus
69	19-08-20	FSC	IXL20174	IXL - Rue Ernest Solvay, 32 (arch. V. Taelemans, 1904)	restauration de la façade avant et la restitution de la situation d'origine du RDC
70	19-08-20	FSC	ETB20099	ETB - Av. de Tervueren, 68 - anc. clinique Dr Coppez (arch. JB Dewin, 1912-14)	restauration et réaménagement du RDC, rénov. du jardinet, démontage et remplacement de la passerelle arrière
71	19-08-20	FSC	BXL20569	BXL - r. de la Régence, 30/pl. du Petit Sablon, 16-17 - Conservatoire r. de Musique	restaurer et remettre en peinture les 5 portes monumentales et portes d'accès aux caves du Conservatoire
72	19-08-20	FSC	BXL22052	BXL - R. du Chevreuil, 28 / des Capucins, 17-23A / Blaes, 135-147 - Bains de Bxl	réalisation d'une issue de secours donnant sur les jardins de la propriété voisine
73	19-08-20	FSC	AND20005	AND - r. Ropsy Chaudon, 24 - anciens abattoirs d'Anderlecht	installation de panneaux photovoltaïques sur le toit du marché couvert
74	19-08-20	FSC	BXL21470	BXL - rue du Marché aux Herbes, 5	poser des enseignes sur la façade commerciale
75	19-08-20	D	WMB20020	WMB - Av. des Nymphes, 42	mise en conformité d'une maison unif.: agrandissement terrasse, réfection chemins d'accès, remplacement châssis
76	2-09-20	FSC	BXL20872	BXL - rue du Lombard, 5-9 (arch. P. Hamesse, 1908)	restaurer la façade et reconstruire des éléments disparus
77	2-09-20	D	IXL30018	IXL - Chaussée de Boitsfort 32-34	démolition de 2 maisons unifamiliales, construction d'un immeuble à appartements de 9 appartements et d'un parking couvert de 17 places (lot n°2 du permis de lotir dénommé « Les Jardins de Boondaël » délivré le 2/08/2013): examen des plans adaptés (art. 177 du CoBAT).
78	2-09-20	FSC	AND20006	AND- r. des Vétérinaires, 45 – 'Grande Clinique' de l'anc. école vétérinaire	aménagement de 18 logements et de 17 emplacements de parking
79	2-09-20	FSC	BXL21514	BXL - Rue du Marché aux Fromages, 1-3	pose d'enseignes publicitaires pour un établissement horeca.
80	2-09-20	Fav	BXL20935	BXL - av. de la Renaissance, 32 – Ecole royale Militaire (arch. H. Maquet, 1900-13)	sécurisation et adaptation des installations techniques de l'aile D

81	23-09-20	reporté	AUD30001	WMB - Forêt de Soignes - chée de la Hulpe: tronçon entre dr. Bonniers/Hendricks	réaménagement des abords de la chaussée avec pistes cyclables
82	23-09-20	FSC	IXL20184	IXL - Av. Général de Gaulle, 51 – « Le Tonneau » (arch. S. Jasinski et J.F. Collin)	remplacer les vitrages des appartements du 1er étage
83	23-09-20	D	BXL20645	BXL - pl. Poelaert - Palais de Justice (arch. J. Poelaert, 1866-83)	déplacement des antennes de la colonnade du tambour vers la galerie plus haute (pied de la coupole)
84	23-09-20	Fav	AND50001	AND - Mémorial National aux Martyrs Juifs de Belgique	réaménagement de l'îlot Albert et des abords du Mémorial dans le cadre du CQD « Canal-Midi »
85	23-09-20	FSC	BXL30113	BXL - pl. Jean Jacobs (arch. V. Jamar, E. Keilig, 1892)	restauration des grilles
86	14-10-20	FSC	AUD30001	WMB - Forêt de Soignes - chée de la Hulpe: tronçon entre dr. Bonniers/Hendricks	réaménagement des abords de la chaussée avec pistes cyclables
87	14-10-20	FSC	BXL10009	BXL - Eglise Notre-Dame du Sablon	restauration de la chapelle Ste-Ursule et des portails des chapelles Tour & Tassi
88	14-10-20	FSC	WMB10001	WMB - rue du Loutrier, 50 - église Saint-Clément	remplacement des installations techniques de l'église (chaudière et compteur gaz), installation d'un sanitaire
89	14-10-20	FSC	BXL30065	BXL. Avenue Jean Sobieski – Parc Sobieski	réaménagement d'une partie du parc, alimentation de l'étang et mise à ciel ouvert d'une partie du Heyselbeek
90	14-10-20	FSC	BXL22589	BXL. Rue de la Bourse, 30-32	placement d'enseignes parallèles sur la tente solaire et sur la vitrine commerciale
91	28-10-20	D	BXL20895	BXL. Rue de la Loi, 91-105 / rue Jacques de Lalaing, 30 (projet REALEX)	démolition d'un immeuble de bureaux (rue de la Loi 93-97), transformation de l'hôtel de maître en équipement d'intérêt collectif, construction d'un immeuble de bureaux et de commerces et d'un immeuble destiné à un centre de conférence avec parking, réalisation d'un espace vert entre la rue de la Loi et la rue J. de Lalaing incluant l'aménagement d'un kiosque à caractère commercial, aménagement des abords - projet amendé suite aux recommandations de l'étude d'incidences
92	28-10-20	FSC	MSJ10003	MSJ. pl. Saint-Jean-Baptiste. Egl. St-Jean-Baptiste	mise en lumière des façades et des tours
93	28-10-20	FSC	MSJ20048	MSJ. R. du Comte de Flandre. Hôtel Communal	mise en lumière des façades, toit et portail d'angle
94	8-04-20	FSC	BXL21531	BXL. Rue de la Cigogne, 1 / rue du Rempart aux Moines, 19-21	modifier la couleur des façades avant et latérale de blanc à vert, supprimer les éléments techniques en façade, installer un nouveau conduit d'évacuation en façade latérale (dossier de régularisation)
95	8-04-20	dem. Retirée	BXL21517/ 2508	BXL - Rue Chair et Pain, 7-9	restaurer un ensemble de deux immeubles, créer deux logements aux étages et aménager un commerce de type horeca au sous-sol, rez-de-chaussée et 1er étage: demande de permis modificatif (voir également l'avis conforme rendu le 15/01/2020)
96	8-04-20	dem. Retirée	IXL10002	IXL - Rue de la Paix, 21-21A (arch. J.J. Dumont, L. de Curte, 1846-85)	transformer et rénover le presbytère, remplacer les menuiseries extérieures, ajouter des fenêtres de toiture, augmenter le nombre de logements et réduire la superficie de l'équipement de culte
97	8-04-20	FSC	SJN30002	SJN - Square Victoria Regina, 41 – Ancienne tour IBM	modification du gabarit de l'acrotère, modification de l'affectation vers une affectation mixte (bureaux, établissement hôtelier et restauration accessoire à l'établissement hôtelier), modification des jardins-toitures – permis modificatif (14/PFU/1719441)
98	18-11-20	FSC	WMB20019	WMB - Avenue des Pyrèthes, 13.	remplacer des châssis existant en PVC par des châssis en bois, enlever la ferronnerie de la porte d'entrée, changer le châssis du toit, maintenir un abri de jardin existant datant 2001
99	3-06-20	FSC	BSA20003	BSA - Cité Moderne. Pl. de l'Initiative 1,2, 3 et 4-5/r. de la Gérance, 2-8	restaurer les façades et la toiture, rénover et transformer les intérieurs et réaménager les abords (v. l'avis de principe du 11/03/2020)
100	3-06-20	D	SBK40041	SBK - Pl. Pogge / r. Verwée / pl. de Houffalize / r. de Jérusalem	réaménagement de l'espace public (v. aussi analyse du 2/09/2020)
101	3-06-20	FSC	BXL21812	BXL - Rue de Flandre, 180	restaurer la devanture du rez-de-chaussée (voir aussi l'avis conforme du 9/11/2016)
102	3-06-20	D	WSL30013	WSL - Parc de Roodebeek	installer une clôture en châtaignier pour délimiter une zone pour chiens.
103	2-12-20	FSC	WSP20085	WSP - Parvis Saint-Pierre, 1 – Anc. Auberge des Maieurs	demande de permis modificatif: modifications diverses dont celle du niveau du rez-de-chaussée ainsi que la modification des abords, l'ajout d'un enclos pour conteneurs à déchets ainsi que le placement d'enseignes supplémentaires dans le site

104	2-12-20	FSC	FRT20027	FRT - rue Darwin, 15-17.	restauration et réaménagement de 2 habitations, démolition et reconstruction d'une extension en int. d'ilot, construction d'une terrasse et d'une extension en toiture au n°17
105	2-12-20	D	FRT20001	FRT - Chaussée de Bruxelles, 12	transformer un rez-de-chaussée commercial en un restaurant avec couverture de la cour arrière
106	2-12-20	FSC	SGL20440	SGL - ac. Ducpétiaux, 16.	transformation de l'intérieur, de la façade avant, et du volume de toiture (voir aussi avis 05/02/2020).
107	16-12-20	Fav	UCL30026	UCL - Chaussée de la Hulpe, 55 - Hippodrome de Boitsfort	installation d'une terrasse aux abords du restaurant du Pesage
108	16-12-20	FSC	BXL21517	BXL - Rue Chair et Pain, 1	changement d'affectation de commerce à établissement hôtelier, avec petit commerce au RDC (de type galerie d'art), restauration et nettoyage des façades et des toitures (classées)
109	16-12-20	FSC	BXL30011	BXL - square Frère Orban (arch. Paysagiste L. Fuchs)	installation de grilles devant le monument Gendebien, côté rue de la Science
110	16-12-20	FSC	BXL21812	BXL - rue de Flandre, 176	restauration de la façade avant et du plafond du plafond de l'impasse du Roulier
111	16-12-20	FSC	MSJ20013	MSJ - Ch. de Gand, 340 – Anciens établissements Coster et Clément (1904)	demande de permis modificatif par rapport au permis délivré le 11/06/2015: modifications des menuiseries, création d'un accès aux combles techniques, réaménagements intérieurs, modifications de la maison à rue et des abords
112	16-12-20	FSC	FRT30002	FRT - Av. Rousseau - Parc Duden.	restauration du parc
113	16-12-20	FSC	BXL20874	BXL - pl. Jean Jacobs 7	restauration, extension du RDC et de la cave, rehausse de l'annexe pour l'intégration d'un lift et réaménagement de la maison

F: avis favorable / FSR: avis favorable sous réserve / D: avis défavorable / Rem: Remarques et recommandations / NIS: non traité: demande non instruite en raison d'un manque de personnel

2. OVERZICHT VAN DE VOORAFGAANDE ADVIEZEN UITGEBRACHT IN 2019

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	15-01-20	Rem	WMB20202	WMB- ch. de La Hulpe, 185 - Immeuble CBR (arch. Brodzki&Lambrichs, 1967-70)	réaménager le sous-sol, aménager nouvelle terrasse et patio, créer un auvent, placer une signalisation adaptée..
2	19-02-20	Rem	BXL20874	BXL - pl. Jean Jacobs, 7 (arch. G. Peereboom, 1902)	rénovation d'une maison unifamiliale et modification de la façade arrière - plans adaptés
3	19-02-20	reporté	BXL20043	BXL - pl. des Martyrs, 22 - Théâtre des Martyrs	aménagement d'un accès PMR
4	19-02-20	Rem	BXL20921	BXL - rue de la Colline, 24 - "La Balance"	réaménagement l'intérieur du bien et projet "Imagine Belgium"
5	11-03-20	attente réunion	BXL20043	BXL - place des Martyrs, 22	aménagement d'un accès PMR
6	11-03-20	Rem	BSA20003	BSA - Cité Moderne - place de l'Initiative, 1-2-3 et 4-5	restauration des façades et de la toiture, rénovation et transformations intérieures, réaménagement des abords
7	11-03-20	Rem	BXL21244	BXL - rue Marie-Christine, 100-102 - ancien cinéma Rio	réaménagement et réaffectation de l'ancien cinéma
8	11-03-20	Rem	BXL20642/(BXL30022)	BXL - rue de la Régence, 3-5 - Musée d'Art Ancien	mise en lumière de la façade principale du musée
9	11-03-20	Rem	IXL20006	IXL - rue Faider, 83 - Maison Beeckman (arch. A. Roosenboom, 1900)	restauration et rénovation - plans modifiés par rapport au permis délivré en 2012
10	11-03-20	Rem	BXL20935	BXL - av. de la Renaissance, 32 - Ecole royale militaire (arch. H. Maquet, 1900-13)	sécurisation et adaptation des installations techniques de l'aile D
11	11-03-20	Fav&Rem	ETB20235	ETB - rue P. De Deken, 38 - Maison Verhaegen (arch. Van der Meeren&Palm, 1961)	rénovation et restauration
12	11-03-20	Rem	FRT40018	FRT - Espaces publics du Cœur de Forest - EPCF	avant-projet d'aménagement
13	1-04-20	Rem	GHR20001	GHR - Kasteeldreef 64-66 - Kasteel "de Rivieren".	projet d'un plan de gestion pour les massifs boisés et le paysage protégé
14	1-04-20	FSC	AND20005	AND - Rue Ropsy Chaudron, 24 – Marché couvert de Cureghem	tons de couleurs pour le marché couvert

15	22-04-20	Rem	WSP30003	WSP - Parc Parmentier	nouveaux documents en réponse à l'avis de la CRMS du 19/06/2019
16	22-04-20	D	WSL20055/30012	WSL - Bd Brand Whitlock, 55 - Maison du Jardinier (Sacré-Coeur Lindthout)	extension de la surface habitable en toiture du volume annexé en 2002
17	22-04-20	Rem	BXL20799/20800/20936	BXL - rue des Chapeliers, 19-21-23	restauration et réaffectation en hôtel
18	22-04-20	Rem	BXL30113	BXL - place Jean Jacobs	pose d'une section supplémentaire de grille autour du monument « Navire-Ecole »
19	13-05-20	Fav&Rem	BXL30011	BXL - Square Frère Orban (arch. L. Fuchs)	placement d'une grille devant le monument Gendebien, du côté de la rue de la Science
20	13-05-20	Rem	BXL20706/20844	BXL - Rue Guimard, 16 et 18 (arch. Fr. Derre, 1851)	projet de restauration des façades et des toitures
21	13-05-20	D	BXL30015	BXL - Place de la Liberté	réaménagement de la place
22	3-06-20	Rem	WMB20005	WMB - Bd du Souverain, 25 - Ancienne Royale Belge (R. Stapels,... 1965-70)	rénovation de l'immeuble de bureaux et des espaces verts environnants
23	3-06-20	reporté	FRT20019	FRT - rue du Curé, 2 - Maison communale de Forest	installation de portes RF dans la cage d'escalier
24	24-06-20	Rem	UCL30033	UCL - Kawberg	schéma d'orientations
25	24-06-20	Rem	BXL30001	BXL - Parc de Bruxelles et Hôtel de France (rue Royale, 52)	création d'un nouvel accès/sortie de secours rue Montagne du Parc pour la station de métro Parc
26	15-07-20	Rem	FRT20019	FRT - rue du Curé, 2 - Maison communale de Forest	mise en conformité RF de la cage d'escalier suite à la délivrance du permis autorisant l'occupation des combles
27	19-08-20	Rem	BXL20101	BXL - rue du Pré aux Oies, 239-241 - Ferme du Castrum	modification de l'ensemble des façades et toiture
28	19-08-20	Rem	EVR20003	EVR - Av. du Cimetière de Bruxelles - Cimetière de Bruxelles	réaménagement des anciens locaux des jardiniers (bâtiments de stockage)
29	19-08-20	Rem	BXL20469	BXL - Galeries royales Saint-Hubert (arch. JP Cluysenaar, 1846)	mise aux normes de l'accès PMR à la Galerie du Roi, depuis le péristyle du côté de la rue d'Arenberg
30	2-09-20	Fav	BXL21068	BXL - r. du Commerce, 52 - Maison et atelier Hastir	installation d'un escalier de secours
31	2-09-20	Rem	JET20022	JET - Chaussée de Wemmel, 164 - "La Ferme du Wilg"	stabilisation de la charpente et de la partie haute du mur de façade
32	23-09-20	Rem	BXL30113	BXL - pl. Jean Jacobs (arch. V. Jamar, E. Keilig, 1892)	restauration et réaménagement des plantations
33	23-09-20	FSC	AND20007	AND - r. Lambert Crickx, 8-10 - Immeuble de l'ancienne "Prévoyance Sociale" (arch. F. et M. Brunfaut, 1930-32)	restauration de la façade avant, changement des châssis et reconstruction du RDC en façade selon modèle original
34	23-09-20	Rem	BXL20569	BXL - r. de la Régence, 30 - Conservatoire royal de Musique	restauration, rénovation et aménagement de nouveaux éléments dans l'ensemble du Conservatoire
35	23-09-20	Rem	BXL20645	BXL - pl. Poelart - Palais de Justice (arch. J. Poelaert, 1866-83)	installation de grilles et aménagement du parvis
36	14-10-20	reporté	WSL30012	WSL - Av. des Deux Tilleuls, 2B - Anc. propriété du Sacré-Coeur de Lindthout	élaboration d'un schéma directeur
37	14-10-20	Rem	IXL20033	IXL - av. Général de Gaulle, 38 (arch. E. Blérot, 1904)	transformation et réaménagement en 5 logements
38	3-06-20	Rem	WMB20202	WMB - Ch. de La Hulpe, 185 - Immeuble CBR (arch. C. Brodzki et M. Lambrichs, 1967-70).	balisage de l'entrée avec des blocs de pierre, révision de la signalétique, aménagement d'un parking pour vélos
39	2-12-20	Rem	WSL30012	WSL - av. des Deux Tilleuls, 2B - Anc. propriété du Sacré-Coeur de Lindthout.	élaboration d'un schéma directeur
40	2-12-20	Rem	WMB20019/20020	Cités-jardin Logis&Floréal. R. des Pétunias, 12 /Héllébores, 6, 14, 24/ av. des Archiducs, 117 et 119.	problèmes de stabilité apparus lors du chantier de restauration

F: avis favorable / FSR: avis favorable sous réserve / D: avis défavorable / Rem: Remarques et recommandations

3. OVERZICHT VAN DE VRAGEN TOT AANVULLENDE INFORMATIE IN 2019

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	15-01-20	CI	IXL20094	IXL - rue Vautier - musée Wiertz	divers travaux de restauration et amélioration de l'accessibilité du musée
2	15-01-20	CI	WMB10001	WMB - rue du Loutrier, 50 - église Saint-Clément	restauration des tours
3	5-02-20	CI	WMB20020	WMB - Logis-Floréal - av. des Nymphes, Sylphes, Bersenheide, Naiades	abattage de 330 arbres d'alignement et plantation de 333 nouveaux arbres le long des voiries du Logis
4	19-02-20	CI	MSJ20004	MSJ - av. Jean de la Hoese, 3 - Château du Karreveld	réaménagement de l'intérieur de 4 bureaux en 2 locaux polyvalents et création d'un WC PMR
5	19-02-20	CI	BXL22060	BXL - rue Haute, 233 - "Le Renard"	restauration des façades et des toitures

CI: demande de complément d'information

4. OVERZICHT VAN DE DOSSIERS BEHANDELD IN HET KADER VAN DE OPVOLGING VAN EENSLUIDENDE ADVIEZEN

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	15-01-20	FSC	BXL20010	BXL - av. Palmerston, 2 - Hôtel van Eetvelde (arch. V. Horta, 1895)	restauration de l'escalier et de la citerne dns le jardin arrière (avis conforme du 15/03/2019)
2	19-02-20	Rem	AUD20010	AUD - site du Rouge-Cloître. Maison du Prieur	création d'un accès à la passerelle d'entretien surplombant les voûtes
3	8-04-20	Rem	BXL20640	BXL - pl. des Martyrs, 1-4	tons de couleurs pour les façades
4	13-05-20	FSC	BXL21193	BXL - Rue de l'Ecuyer, 41 (bâtiment Blomme)	remplacement de la verrière du puits de lumière principal
5	28-10-20	Rem	BXL20987	BXL. Pl. de la Vieille Halle aux Blés - Anc. relais postal « La Couronne d'Espagne ».	Restauration et réaffectation du bien (Avis conforme favorable sous réserves rendu le 15/03/2017): modification du type d'isolation

F: avis favorable / FSR: avis favorable sous réserve / D: avis défavorable

5. OVERZICHT VAN DE AANVRAAGEN IN HET KADER VAN DE UITVOERING VAN BEHEEPSSPLANNEN

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	24-06-20	Fav	BXL20469	BXL - Galeries royales Saint-Hubert (arch. JP Cluysenaar, 1846)	plan de gestion patrimoniale - phase 1: avis sur la demande d'établir un PGP en application de l'art.242/4 du CoBAT
2	2-09-20	Fav	ETB20002	ETB - r. des Francs, 5 - Maison Cauchie (arch. P. Cauchie, 1905)	avis sur la demande de mise en place d'un plan de gestion (art. 242/4 CoBAT)

6. OVERZICHT VAN DE AANVRAAGEN TOT STEDENBOUWKUNDIGE VERGUNNING

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	3-06-20	D	BXL22451	BXL - av. Louise, 145-159 - Tour Generali	suppression des allèges des fenêtres et du vitrage laqué et placement d'un nouveau vitrage
2	24-06-20	Rem	BXL22451	BXL - av. Louise, 145-159 - Tour Generali	suppression des allèges des fenêtres et du vitrage laqué et placement d'un nouveau vitrage
3	15-01-20	Rem	AND20283	AND - rues du Sel, du Gouverneur Nens, des Bassins, digue du Canal	démol. des constructions existantes, réalisation d'un îlot de 7 immeubles avec parking souterrain, ..abords et place..
4	15-01-20	Fav	BXL20967	AND - av. Franklin Roosevelt, 50/A. Depage - Site Solbosch	rehausse, création de locaux supplémentaires et pose d'un escalier de secours
5	15-01-20	D	BXL22087	BXL - pl. DeBrouckère/r. des Augustins/r. de Laeken/r. des Hironnelles	démol. immeubles de bureaux et commerces, construction d'1 ensemble de logements/bureaux/hôtel/commerces
6	15-01-20	Rem	IXL40021	IXL - av. de l'Hippodrome - tronçon entre bd Général Jacques et av. Géo Bernier	réfection de façade à façade, mise en sens unique, renouvellement des voies de tram, abattage d'arbres

7	15-01-20	Rem	IXL20612	IXL - rue Jules Bouillon, 21-23	mise en conformité d'une maison de rapport, transformation de la façade et suppression de la devanture
8	15-01-20	Rem	WSP20224	WSP - av. des Cyclistes, 11 - Villa "Les Charmettes" (arch. J. Diongre, 1921)	remplacement en cours de chantier des châssis en acier par des châssis bois (dossier de régularisation)
9	15-01-20	D	UCL20391	UCL - Dieweg, 296	rénovation, extension et réaménagement d'une maison unifamiliale
10	15-01-20	Rem	SGL20437	SGL - rue Américaine, 19 (arch. H. De Kock, 1898)	subdivision en 3 logements, aménagement d'1 terrasse en faç. arr. du 1er ét., agrandissement d'une baie au 2e ét.
11	15-01-20	NIS	AND20251	AND - rue de Fiennes, 69	changement d'affectation d'un commerce en horeca de type "snack"
12	15-01-20	NIS	AND20284	AND - rue de Fiennes, 7	réaménagement et changement d'affectation d'un RDC commercial en café
13	15-01-20	NIS	SGL20436	SGL - rue Antoine Bréart, 69	rénover la façade à rue, modifier le nombre et la répartition des logements, ajout d'un volume en façade arrière, ...
14	15-01-20	NIS	UCL20390	UCL - vieille rue du Moulin, 16	extension et rénovation d'une maison unifamiliale
15	15-01-20	NIS	WMB20216	WMB - av. Calypso, 3	isolation de la toiture et construction d'une nouvelle lucarne en toiture arrière
16	15-01-20	NIS	SGL20439	SGL - av. Ducpétiaux, 113	rénovation et extension d'une maison unifamiliale, requalification de la façade avant (remplacement châssis...)
17	15-01-20	NIS	AND20285	AND - bd Poincaré, 40	transformation d'un immeuble de rapport en immeuble à appartements
18	15-01-20	NIS	SGL20341	SGL - rue d'Ecosse, 70	extension du logement au 2e étage, création d'1 mezzanine, d'une lucarne, d'une terrasse, rehausse des mitoyens...
19	15-01-20	NIS	BXL22472	BXL - rue des Faïnes, 5	extension d'une maison unifamiliale, démolition du garage et des annexes, placement d'une lucarne
20	15-01-20	NIS	BXL22724	BXL - Quai au Foin, 29 - Central Residence (arch. J-B. Tilman, 1929)	remplacement des châssis par du PVC blanc (régularisation)
21	15-01-20	NIS	SGL20438	SGL - Rue de la Source, 67	remplacement des menuiseries extérieures en façade avant
22	5-02-20	D	MSJ20221	MSJ - rue de l'Escaut, 131	démolition du bâtiment industriel existant et reconstruction d'un immeuble de 19 logements avec parking souterrain
23	5-02-20	Rem	AND20063	AND - Cité-jardin de Moortebeek	Phase II de l'étude préalable sur l'isolation et le renouvellement de 108 toitures de la cité-jardin
24	5-02-20	Rem	SBK20218	SBK - pl. Colignon, 56	modification de la façade à rue
25	5-02-20	D	SBK20092	SBK - pl. Colignon, 47-49	rehausse avec aménagement d'un logement supplémentaire
26	5-02-20	D	BXL22677	BXL - Quai au Foin, 53	démolition d'une maison (R+2) et construction d'un immeuble à appartements (R+5)
27	5-02-20	Rem	UCL20392	UCL - Vieille rue du Moulin, 92-94	construire un immeuble de 4 logements
28	5-02-20	Rem	SGL40021	SGL - pl. Marie Janson	réaménager, requalifier la place et transformer deux tronçons des rues adjacentes en piétonnier (r. Jourdan, de Mouscou)
29	5-02-20	Rem	SBK20339	SBK - Chée de Haecht, 284	subdivision d'une unifamiliale en 4 appart, transformation de la faç. avant, percement d'une fenêtre de toit côté arrière...
30	5-02-20	Rem	SGL20440	SGL - av. Ducpétiaux, 16	aménagement intérieurs, transformation en faç. avant et du volume de toiture (surhausse et lucarne)
31	5-02-20	NIS	AUD20101	AUD - drève Louisa Chadoir, 14	transformations intérieures et extérieures, remplacement des châssis (régularisation)
32	5-02-20	NIS	IXL20263	IXL - rue Paul Emile Janson, 24	rénovation intérieure d'un appartement au 4e étage avec modification du balcon en façade arrière
33	5-02-20	NIS	IXL20363	IXL - rue Wéry, 22bis	transformation de deux entrepôts en intérieur d'îlot en logements (régularisation)
34	5-02-20	NIS	BXL226566	BXL - rue des Pierres, 46	modification de la vitrine par rapport au permis délivré le 21/11/2017 suite à un avis CRMS émis en s. du 15/03/2017
35	5-02-20	NIS	AUD20102	AUD - Chaussée de Wavre, 1748	construction d'annexes, aménagement d'une terrasse et modification de la façade avant (régularisation)
36	5-02-20	NIS	MSJ20143	MSJ - chaussée de Gand, 37	transformation d'un duplex (R+3 et R+4) en 2 logements avec rehausse d'un niveau
37	5-02-20	NIS	WSL20131	WSL - av. Georges-Henri, 381	régulariser l'extension du RDC, isoler toiture, construire 2 lucarnes et rénover des logements existants
38	5-02-20	NIS	SGL20441	SGL - rue de l'Hôtel des Monnaies, 54	modifier le nombre et la répartition des logements, isoler la toiture par l'extérieur, placer des balcons en faç. Arrière
39	5-02-20	NIS	IXL20614	IXL - rue Ernest Solvay, 29-31A	modification de l'entrée de l'immeuble et rehausse d'un niveau pour abriter un logement supplémentaire
40	19-02-20	Fav	BXL20899	BXL - av. Franklin Roosevelt, 56 (arch. J. Obozinski)	réaménagement d'un immeuble de bureaux avec un logement accessoire: installation d'un ascenseur, ...
41	19-02-20	Rem	BXL21648	BXL - pl. du Grand Sablon, 8	modifier la devanture, réaménager l'intérieur dans le cadre du changement d'affectation de restaurant en café
42	19-02-20	Rem	WMB20044	WMB - av. Léopold Wiener, 20	abattage d'un cèdre du Liban

43	19-02-20	NIS	AND20268	AND - Square de l'Aviation, 16-22	modification de la toiture et réorganisation intérieure
44	19-02-20	NIS	BXL21695	BXL - rue Sainte-Catherine, 8-10	modifier la vitrine commerciale et réaménager l'intérieur du restaurant
45	19-02-20	NIS	SGL20442	SGL - rue de Lausanne, 5-7	installer des fermetures en verre et une grille d'entrée en façade avant
46	19-02-20	NIS	BXL22726	BXL - rue Haute, 228	subdiviser une maison unifamiliale en 2 unités de logement et changer la devanture du restaurant au RDC
47	19-02-20	NIS	WMB20217	WMB - rue Middelbourg, 94	rafraîchir la façade avant et transformer l'atelier existant en atelier de glaces
48	19-02-20	NIS	MSJ20027	MSJ - Bd Léopold II, 53	changement d'affectation de bureaux en 4 habitations, ajout de lucarnes sur les versants avant et arrière...
49	19-02-20	NIS	SGL20381	SGL - rue de Parme, 76 (arch. H. De Kock, 1900)	transformer l'aménag. du logement aux 2e et 3e étages avec modif. de volume, réalisation de travaux structurels..
50	19-02-20	NIS	BXL22727	BXL - Bd de Waterloo, 56	transformer une maison de maître: maintien de la surface commerciale au RDC et au R+1, aménager 2 logements,...
51	19-02-20	NIS	AND20151	AND - rue de Fiennes, 65	changement d'affectation du rez-de-chaussée
52	11-03-20	NIS	BXL21723	BXL - r. Lebeau, 2-18, pl. Justice, 6-17, r. de Ruysbroeck, 7, rue de la Paille 1-13	rénovier l'immeuble "Hôtel Central téléphonique", démolir les autres bâtiments existants sur la parcelle, construire...
53	11-03-20	Rem	BXL21037	BXL - q. Willebroeck, 3-7, s. Saintelette, 21-22, q. péniches - anc. garage Citroen	démolition partielle du toit et du 1er plateau des anciens ateliers, de l'ancien bâtiment administratif
54	11-03-20	Rem	BXL21037	BXL - q. Willebroeck, 3-7, s. Saintelette, 21-22, q. péniches - anc. garage Citroen	transformation en centre d'art et culturel: rénovation du showroom et des ateliers, ajout de 3 rehausses
55	11-03-20	Rem	UCL20393	UCL - av. des Tilleuls - croisement avec les voies ferrées ligne 26	renouvellement des garde-corps métalliques de l'av. des Tilleuls et remplacement du parapet en maçonnerie
56	11-03-20	Rem	BXL21788	BXL - rue des Alexiens, 16 - anc. école Sint-Joris (arch. L. Van Mechelen, 1959-65)	transformation partielle en habitat collectif et maison d'accueil
57	11-03-20	Fav	UCL20394	UCL - rue du Doyenné, 56-58	démolir des entrepôts et garages, réalisation d'un ensemble de logements avec parking souterrain
58	11-03-20	Fav	BXL22728	BXL - av. Louise, 225	rénovation et transformation d'un immeuble de bureaux
59	11-03-20	Rem	EVR20050	EVR - av. du Cimetière de Bruxelles, 131-133	construction d'un immeuble à appartements
60	11-03-20	Rem	FRT70005	FRT - Av. Besme (à hauteur du n°107), square de la Délivrance	installation d'un sanitaire lié à la halte STIB "Albert"
61	11-03-20	NIS	BXL22220	BXL - Bd Anspach, 90-92	installation de chaufferettes en façade avant et d'un conduit de hotte en cour intérieure
62	11-03-20	NIS	BXL22729	BXL - Pl. de la Vieille Halle au Blé, 47-48	perçement de baies dans le mur mitoyen avec l'hôtel de Flandre et pose d'une grille de protection en intérieur d'îlot
63	11-03-20	NIS	FRT20153	FRT - Ch. de Neerstalle, 21	modifier la porte d'entrée de la façade à rue (modif. par rapport au permis PU26831 délivré par la Commune)
64	11-03-20	NIS	SBK20272	SBK - pl. des Bienfaiteurs, 15-16	mise en conformité d'un logement supplémentaire dans les combles
65	11-03-20	NIS	ETB20229	ETB - av. de Tervueren, 5	modification de l'enseigne existante
66	11-03-20	NIS	AND20248	AND - rue de Fiennes, 23	modification de la devanture et couverture de la cour (régularisation)
67	11-03-20	NIS	AND20287	AND - rue de la Clinique, 92	création d'une liaison entre une chambre au R+1 et une salle de bain à l'entresol (faç. arrière)
68	11-03-20	NIS	SGL20443	SGL - chaussée de Forest, 18	réalisation de travaux structurels et fermeture du balcon au 4e étage (façade arrière)
69	11-03-20	NIS	WSP20123	WSP - avenue du Manoir d'Anjou, 21	création d'une extension sur deux niveaux en façade arrière, extension de la terrasse et réaménagement int.
70	11-03-20	NIS	FRT20170	FRT - av. Molière, 68	modification de 1 vers 3 logements, réalisation d'une terrasse au 2e étage, modification de la teinte des châssis...
71	11-03-20	NIS	IXL20494	IXL - pl. Fernand Cocq, 20	modifications intérieures et placement d'un auvent au niveau de l'entrée
72	11-03-20	NIS	IXL20510	IXL - pl. du Châtelain, 47	mettre en conformité l'extension du duplex vers les combles supérieurs, le changement de châssis en faç. avant...
73	11-03-20	NIS	BXL22731	BXL - rue Tielemans, 36	créer une porte d'entrée indépendante pour un lieu de culte et transformer la baie au RDC, mettre en conformité...
74	11-03-20	NIS	BXL22317	BXL - Quai aux Briques, 68-70	transformer un immeuble mixte en immeuble comprenant 3 logements, 2 commerces et 1 bureau (regul. partielle)
75	11-03-20	NIS	FRT20171	FRT - av. Albert, 217	mise en conformité d'un logement (R+3) avec mezzanine, modif de baie en faç. arrière, suppression terrasse
76	11-03-20	NIS	IXL20453	IXL - av. Molière, 233	changement de couleurs des châssis, modification de la zone de recul et de la grille (régularisation)
77	1-04-20	Rem	IXL20518	IXL - Bd Général Jacques, 26	transformer/rénover 1 maison de maître, affect. en fondation et habitation, rehausse (ajout duplex et jardin sur le toit).

78	1-04-20	Rem	BXL22451	BXL - Avenue Louise, 149 – Tour Generali	rénovation d'un immeuble de bureaux
79	1-04-20	NIS	AND20288	AND - Place du Conseil, 12	transformer 1 unifamiliale en 2 logements, remplacer les châssis en faç. avant, isoler la faç. arr., modif. des baies
80	1-04-20	NIS	SGL20444	SGL - rue du Portugal, 1	transformer un RDC commercial avec remplacement des menuiseries (bois, noir), couverture de la cour au RDC (régul).
81	1-04-20	NIS	WSL20132	WSL - av. Jean-François Debecker, 124	modif. de la faç. et de la zone de recul, démolition et reconstruction de plusieurs annexes (régularisation partielle).
82	1-04-20	NIS	SJN20122	SJN - rue Marie-Thérèse, 105	placement d'une enseigne de dentisterie sur la façade (régularisation).
83	1-04-20	NIS	IXL20617	IXL - rue de l'Aqueduc, 94-96	remplacement des châssis en façade avant (régularisation).
84	1-04-20	NIS	AND20289	AND - rue de l'Instruction, 34	réorganiser les logements existants, transformer et isoler les annexes arrières, implanter un commerce au rdc
85	1-04-20	NIS	IXL20618	IXL -rue du Bailli, 69	extension-transformation du RDC commercial en restaurant, création d'1 logement dans les combles, lucarne en toit. arr...(régul. part.).
86	1-04-20	NIS	IXL20616	IXL - rue Bouré, 20	rénover/aménager en 3 log., extension du rdc, remplacement des châssis, isolation du toit par l'ext. et faç.arr...
87	8-04-20	D	BXL40191	BXL - Rue Joseph Dupont / rue aux Laines.	réaménagement de l'espace public
88	8-04-20	Rem	BXL21711	BXL - Quai au Foin, 59-65.	démolir un entrepôt (logement et parking souterrain), construire 1 ensemble immobilier de 31 log. (avec 3 maisons, parking de 22 pl...
89	8-04-20	Fav	BXL22733	BXL - rue Léopold Ier, 38-42	construction d'un immeuble (37 appartements et parking sout. avec 32 emplacements)
90	8-04-20	D	BXL22732	BXL - Rue des Fripiers, 23.	réaménagement d'un rez-de-chaussée commercial et transformation de la devanture
91	8-04-20	D	BXL22396	BXL - Boulevard Maurice Lemonnier, 4	rehausse d'un niveau (duplex), transform. toiture mansardée en toit plat, extension arr., aménagement 2 terrasses
92	8-04-20	pas de rem	WSP20076	WSP - Avenue de Tervueren, 269	renov. des terrasses et gardes-corps (façades avt) avec remplacement des pierres de rives et des gardes-corps
93	8-04-20	NT	WSL20007	WSL- R. St-Lambert, 200/cours PH Spaak/bd de la Woluwe - Woluwe Shopping C.	démolition d'une partie de l'existant pour l'extension du centre commercial, construction de 95 logements au-dessus des commerces, création de 2 niveaux de parkings couverts. Aménagement d'un nouvel accès au métro (station Roodebeek), d'un espace vert ouvert au public et d'une nouvelle entrée au parking P1.
94	22-04-20	D	IXL20559	IXL - Place du Châtelain, 6-7	augmentation du volume de toiture avec rehausse d'un étage, création d'un logement et modification en façade avant avec installation notamment de marquises et chaufferettes (plans modifiés?).
95	22-04-20	Rem	BXL22135	BXL - rue des Fabriques, 77 / angle rue de la Poudrière	changement d'utilisation d'un RDC commercial de service en café et aménagement des étages en 3 logements, transformation de la façade du RDC, remplacement de l'ensemble des menuiseries des étages par des châssis en PVC blanc et aménagement d'une lucarne dans le pan avant de la toiture
96	22-04-20	NIS	BXL22555	BXL - R.de la Fourche, 17-19 / pte r. des Bouchers, 18 / impasse des Bœufs, 2 – Hôtel Arlequin et Cinéma Actors Studio	suppression de la galerie commerçante et du cinéma pour l'extension de l'hôtel, transformation des façades à rue et intérieures (plans modifiés).
97	22-04-20	NIS	BXL22734	BXL - Bd Anspach, 1-3 / r. de l'Evêque, 2 / r. de Laeken, 11 / r. des Augustins, 2-4	modification des rampes d'accès au parking, modification des niveaux RDC et -1, de l'atrium en puits de lumière, ... (permis modificatif)
98	22-04-20	NIS	UCL20395	UCL - r. Groeselenberg, 55	modification de l'accès à la propriété, reconfiguration du trottoir et dallage en pavés dans la zone de recul (régularisation)
99	13-05-20	Rem	SBK20340	SBK - place Colignon, 3-5 (arch. M. Bisschops, 1900).	aménagement d'1 logement (combles), ajout de fenêtres de toit (dont 1 ds le versant avant), réaffect. en Horeca
100	13-05-20	Rem	SGL20446	SGL - Chaussée de Charleroi, 218.	changement de destination du RDC de bureau en logement, réaménagements intérieurs et transformation d'une toiture plate en terrasse en façade arrière.
101	13-05-20	Rem	IXL20606	IXL - Rue Ernest Solvay, 6	remplacer la toiture par une toiture à la Mansart (régularisation), mise en conformité d'une extension aux 1er et 2e étages et aménagement d'une terrasse pour l'aménagement de trois logements au lieu de deux
102	13-05-20	Rem	EVR20052	EVR - rue Auguste Renoir/ rue Fernand Léger	construction de 6 immeubles à appartements
103	13-05-20	NIS	AND20290	AND - rue de Fiennes, 67.	mise en conformité du nombre de logements dans un immeuble mixte
104	13-05-20	NIS	AND20251	AND - rue de Fiennes, 69	changer l'affectation d'un atelier arrière en logement
105	13-05-20	NIS	WSL20135	WSL - Boulevard Brand Whitlock, 77	remplacement des garde-corps et des séparations entre les terrasses en façades avant et latérale
106	13-05-20	NIS	SGL20445	SGL - Chaussée de Waterloo, 137	extension du RDC commercial, recouvrement de la cour arrière, subdivision des étages en 2 entités de logement
107	13-05-20	NIS	AND20204	AND - rue Rossini, 25	ajout d'une terrasse en façade arrière

108	13-05-20	NIS	SGL20372	SGL - av. Adolphe Demeur, 23-25 (arch. M. VAN NIEUWENHUYSE, 1925)	division d'un espace habitable (R+4) en 2 logements avec travaux structurels, fenêtres de toit et lucarnes en faç. arr.
109	13-05-20	NIS	IXL20619	IXL - Avenue de la Couronne, 441-443	mettre en conformité la modification de la façade commerciale en agrandissant des baies, la suppression d'une partie du plancher, la création d'une annexe à l'arrière et le placement d'enseignes
110	13-05-20	NIS	WMB20218	WMB - rue de l'Hospice Communal, 1-3/ rue Major Brück, 2	renouveler les châssis, rouvrir la baie d'une fenêtre et isoler la façade latérale.
111	3-06-20	Rem	AND40025	AND - rue Wayez, pl. de la Vaillance, av. P. Janson	réaménagement de l'espace public, renouvellement des voies de tram, aménagement d'un espace partagé...
112	3-06-20	D	UCL20049	UCL - Av. de l'Echevinage, 16 (arch. R. Delville, 1935)	mise en conformité de l'extension arrière (datant de 2005-06) et de certains aménagements intérieurs
113	3-06-20	FSC	AND20073	AND - rue Van Lint, 14 - Musée national de la Résistance	rénovation et réaménagement du musée
114	3-06-20	D	SJN20125	SJN - Chée de Louvain, 37-39	démolition de 2 maisons néoclas. et construction d'un ensemble de 40 logements avec espace commercial...
115	3-06-20	D	SGL20447	SGL - rue de l'église Saint-Gilles, 53	aménagement d'un duplex aux 3e et 4e étages et surhausse du toit
116	3-06-20	NIS	SGL20448	SGL - Rue d'Irlande, 78	extension du logement du RDC aux sous-sols, modification de la faç. avt, du volume en faç. arr., du relief...
117	3-06-20	NIS	SJN20123	SJN - rue Royale, 250	pose de 2 logos lumineux, de 2 enseignes simple face dont une lumineuse et une enseigne double face sur faç. Hôtel
118	3-06-20	NIS	SJN20123	SJN - rue Royale, 250	pose de 2 logos lumineux, ainsi qu'une œuvre d'art sur le mur pignon de l'hôtel
119	24-06-20	D & rem	MSJ20092	MSJ - rue Paloke - école Saint-Martin	démolition de la cure, rehausse d'un bâtiment existant et nouveau bâtiment, abattage et plantation de 26 arbres...
120	24-06-20	Rem	UCL20391	UCL - Dieweg, 296	transformer une maison unifamiliale et aménager une lucarne dans le versant de la toiture
121	24-06-20	D	IXL20621	IXL - rue de Livoume, 79C/ rue Defacqz, 5	mise en conformité enseignes et néon, placer des nouvelles tentes solaires, un coupe-vent, modifier peinture RDC
122	24-06-20	Fav & rem	WMB20020	WLB - Berensheide, 240	rénover, étendre et transformer l'habitation
123	24-06-20	Rem	IXL20584	IXL - av. Molière, 245 (angle rue Picard)	surhausse avec un nouveau volume sur le toit plat et aménagement d'une terrasse
124	24-06-20	Reporté	BXL40187	BXL - rond-point - pl.Schuman 1-14/r. de la Loi105-248/av. d'Auderghem 1-18...	réaménagement de la voirie de faç. à faç. de la r. de la Loi entre le parc du 50aire et Schuman, trottoirs de la r. Loi...
125	24-06-20	Rem	IXL20611	IXL - av. Molière, 138	transformation d'une maison unifamiliale, modification de la façade arrière (avec ajout d'une terrasse)
126	24-06-20	NIS	AUD20060	AUD - av. Val Duchesse, 3	remplacement de châssis visibles depuis l'espace public (régularisation)
127	24-06-20	NIS	MSJ20222	MSJ - rue de Ribaucourt, 18-18a-18b	régulariser les modifications de la façade avant et de la couverture de la cour
128	24-06-20	NIS	WSL20136	WSL - av. Albert Dumont, 4	régulariser des changements (portes et châssis) par rapport au permis délivré au début des années 1930
129	24-06-20	NIS	IXL20121	IXL - rue du Luxembourg, 31	changer l'affectation d'un commerce en établissement hôtelier et modifier la façade en conséquence
130	24-06-20	NIS	IXL20622	IXL - rue Fernand Neuray, 32-34	transformations int. et ext. de l'immeuble, aménagement de 3 logements et d'un commerce, couverture cour...
131	15-07-20	D	BXL40187	BXL - rond-point - pl.Schuman 1-14/r. de la Loi105-248/av. d'Auderghem 1-18...	réaménagement de la voirie de faç. à faç. de la r. de la Loi entre le parc du 50aire et Schuman, trottoirs de la r. Loi...
132	15-07-20	Rem	SGL20432	SGL - chée de Charleroi, 212-216	modification du nbre de logements, du volume et des façades, placement de fenêtres de toit, aménagement terrasse
133	15-07-20	Fac & rem	IXL20374	IXL - chée d'Ixelles, 156	réalisation d'une fresque sur un mur latéral visible depuis l'espace public
134	15-07-20	D & rem	IXL20524	IXL - r. Dautzenberg, 59/angle rue Lens (arch. L. Vander Elst)	réalisation d'une fresque sur un mur pignon visible depuis l'espace public, ainsi que des écuries de l'hôtel Solvay
135	15-07-20	Rem	WMB20222	WMB - avenue des Cailles, 32	transformation de la maison, isolation des façades, remplacement des châssis et placement des lucarnes
136	15-07-20	Rem	SGL20450	SGL - rue de l'Aqueduc, 25 (arch. Ed. Elle)	transformation en 2 logements, modification en faç. arr., remplacement des menuiseries, aménagement en terrasse
137	15-07-20	D	BXL70084	BXL - Mont des Arts	placement d'un frikot sur la place de la petite rue du Musée
138	15-07-20	NIS	AND20291	AND - rue de Fiennes, 40	mise en conformité de la façade
139	15-07-20	NIS	BXL22736	BXL - rue du Midi, 122	changement de l'affectation bureau du 1er au 4e ét. en hébergement touristique et du bureau du 5e ét. en logement...
140	15-07-20	NIS	IXL20267	IXL - rue Francart, 18	mise en peinture de la faç. avt et des châssis, aménagement d'une terrasse et auvents, éclairage et chauffages ext....
141	15-07-20	NIS	SGL20449	SGL - chée de Waterloo, 63	modification de la façade et du volume du rdc, installation d'une hotte non domestique

142	15-07-20	NIS	SBK20341	SBK - rue des Ailes, 59	remplacement des châssis d'origine en bois par des châssis en PVC, du garde-corps du balcon (d'origine?)...
143	15-07-20	NIS	WMB20221	WMB - av. des Orlolans, 5	rénovation de l'habitation avec pose d'une isolation extérieure, remplacement des châssis, modif. lucarne avant
144	19-08-20	Rem	BXL22739	BXL - square Marie-Louise, 29-32	modification du revêtement de façade par la pose d'un bardage sur isolant en remplacement des panneaux en béton architectonique & d'un crépi sur isolant en remplacement de la pierre de France
145	19-08-20	Rem	ETB20185	ETB - Av. de Tervueren, 79	transformation de la zone de recul et aménagement d'un ascenseur pour voitures
146	19-08-20	Rem	MSJ20223	MSJ - rue du Scheutbos, 127	abattage d'arbres et démol. d'une maison unif. pour la construction d'un immeuble à appart. R+3+T et parking
147	19-08-20	Rem	WMB20171	WMB - av. des Hannetons, 50/ av. du Loutrier, 69	extension et mise aux normes d'un pôle 3e âge
148	19-08-20	NIS	BXL22310	BXL - Quai au Foin, 19/ rue Van Gaver, 1	changement de la destination du rdc commercial en logement, création de 2 duplex au RDC et sous-sol, extension
149	19-08-20	NIS	IXL20623	IXL - chaussée d'Ixelles, 109	changer l'affectation du RDC en vue d'y installer un service de nettoyage à sec, placer une enseigne avant, un extracteur
150	19-08-20	NIS	UCL30036	UCL - rue de Stalle, 40 - Site de l'étang du Clipmolen	demande de modif. du permis 16-43877-2018 relatif à la construction d'un immeuble à appartements...
151	19-08-20	NIS	SGL20448	SGL - Rue d'Irlande, 78	modification du volume avec rehausse du mur mitoyen, modification de la façade avant, extension de l'habitation...
152	19-08-20	NIS	BXL22536	BXL - Bd Maurice Lemonnier, 198-200	rénovation d'un immeuble
153	19-08-20	NIS	BXL40180	BXL - rue de Laeken - Porte d'Anvers	placer une friterie temporaire en remplacement de l'existante
154	19-08-20	NIS	BXL21910	BXL - r. Ravenstein,50-70/ Cantersteen 39-55 - anc. immeuble Shell (arch. A. Dumont, 1931)	extension des installations techn. et de l'étage techn. en toiture, réaliser des trémies techn. en fac. (int. d'ilot)
155	19-08-20	NIS	FRT20172	FRT - rue Jean-Baptiste Vanpé, 8-10	modif. du nombre de logements, aménagement des combles, construction d'annexes, remplacement menuiseries...
156	19-08-20	NIS	FRT20173	FRT - rue Marconi, 111	démolition/ reconstruction d'une annexe arrière
157	19-08-20	NIS	FRT20112	FRT - chaussée de Bruxelles, 13-15	réaff. du RDC commercial en boulangerie, transform. de la devanture, mise en conformité de l'agrandissement (annexe)
158	19-08-20	NIS	WMB20111	WMB - rue de Middelbourg, 28/ rue de la Venerie	transformation et modification de volume d'une maison comprenant un RDC commercial et 2 logements
159	19-08-20	NIS	SGL20416	SGL - chaussée de Waterloo, 139	modifier le nombre et la répartition des logements avec modif. de volume, aménagement de terrasses, ...
160	19-08-20	NIS	BXL21780	BXL - rue de Flandre, 31-35 - Atom Tower Belgium	rénovation d'une tour de bureau, extension du lobby au rdc, créer des terrasses aux 5e et 6e ét. du bât. latéral...
161	2-09-20	Rem	BXL20556	BXL - r. Ravenstein, 4 - Siège de la FEB (Fédération des entreprises belges)	rehausse d'un étage en toiture
162	2-09-20	Rem	SGL20119	SGL - ch. de Charleroi, 267/267 A (arch. A. De Rijcker, 1893)	modification du nombre de logements, surhausse et modification du volume de toiture, transformation de la façade arrière et création de terrasses
163	2-09-20	Rem	SBK40041	SBK - pl. Pogge/r. Verwée/pl. d'Houffalize/r. de Jérusalem	réaménagement de l'espace public
164	2-09-20	Rem	BXL22737	BXL - rue des Pierres, 55	transformation d'une maison avec RDC commercial, remplacement des planchers et modification de la cage d'escalier, remplacement de la toiture par une toiture plate, renouvellement des menuiseries
165	2-09-20	Fav	AND20005	AND - r. Ropsy Chaudron - site des Abattoirs	démolition de bâtiments existants pour la réalisation d'un nouveau bâtiment (activité de production) et parking
166	2-09-20	Rem	BXL21772	BXL - Boulevard M. Lemonnier, 115 / rue de la Caserne	mise en conformité des transformations d'un immeuble de rapport, aménagement d'un logement supplémentaire, installation de panneaux solaires, réaménagement du RDC commercial, rehausse de la façade donnant sur la rue de la Caserne
167	2-09-20	Rem	BXL22740	BXL - r. du Rouleau, 1-3/r. du Béguinage	surhausse du volume de l'annexe (garage) donnant sur la rue du Béguinage, régulariser des transformations en façade arrière, transformations intérieures
168	2-09-20	Rem	IXL20626	IXL - Rue du Châtelain, 63 (arch. G. HOBÉ, sgraffites de P. Cauchie, 1903)	subdivision en un bureau et trois unités de logement, réaménagement de la cour anglaise, modification de la toiture.
169	2-09-20	D	BXL22013	BXL - rue de la Cigogne, 3-5	modification de la façade, réduction du nombre d'unités de logement (dossier de régularisation)
170	2-09-20	Rem	BXL22629	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 60	transformer la devanture commerciale
171	2-09-20	NIS	SGL20451	SGL - rue de Lausanne, 8	extension du RDC et ajout de lucarnes en toitures avant et arrière (demande de régularisation)
172	2-09-20	NIS	BXL23738	BXL - rue du Gouvernement Provisoire, 36	installation d'une lucarne en toiture arrière et modification / régularisation d'une terrasse située au 2e étage, en toiture de l'annexe arrière
173	2-09-20	NIS	IXL20625	IXL - rue du Champ de Mars, 23	placer des enseignes et un drapeau

174	2-09-20	NIS	IXL20547	IXL - rue de la Paix, 32	modification de la devanture commerciale et pose d'une enseigne
175	2-09-20	NIS	BXL21741	BXL - pl. du Vieux Marché aux Grains, 43-45	changer l'affectation d'un atelier en logement au R+1, modification des châssis au RDC de la façade arrière
176	2-09-20	NIS	BXL22741	BXL - rue du Marché aux Poulets, 41	changer l'utilisation d'un commerce en restaurant, supprimer l'allège (châssis de droite) afin de créer une nouvelle porte d'accès aux logements, déplacer la porte d'entrée du restaurant, placer une tente solaire (régularisation)
177	2-09-20	NIS	UCL20396	UCL - rue Jean-Baptiste Labarre, 33	agrandir et transformer le logement au niveau des combles et créer deux lucarnes
178	2-09-20	NIS	BXL21669	BXL - Boulevard de Waterloo, 16 – Anc. siège du Crédit Professionnel	installer un auvent dans la cour, remplacer la porte d'entrée, placer un éclairage led en façade avant et un bardage en bois sous l'auvent existant, poser une enseigne au-dessus de l'entrée et sur le refend latéral
179	2-09-20	NIS	ETB70007	ETB - av. des Nerviens, à hauteur du 135	installer un compteur de vélos (chiffres journaliers et annuels du nombre de cyclistes)
180	2-09-20	NIS	SBK20432	SBK - av. Louis Bertrand, 22-24	réaffectation de l'espace commercial en équipement d'intérêt collectif, couverture de la cour, mise en conformité des transformations apportées à la devanture, pose d'enseignes et de tentes solaires
181	23-09-20	FSC	UCL10010	UCL - Parvis Chantecler - église Saint-Joseph (arch. E. Serneels, 1934)	transformation de l'église en un immeuble de 13 logements avec extension en façade Nord-Est
182	23-09-20	Rem	IXL20627	IXL - av. Guillaume Macau, 33 (arch. E. Delune, 1910)	réaménagement et extension d'une maison unifamiliale
183	23-09-20	Rem	BXL70085	BXL - Plan <i>Toilettes</i> Ville de Bruxelles	proposition pour l'installation d'urinoirs et de toilettes publiques
184	23-09-20	Rem	BXL22743	BXL - rue Montoyer, 10 /angle rue du Commerce	démolition/ reconstruction d'un immeuble de bureaux
185	23-09-20	à traiter en PUN	UCL20397	UCL - chée d'Alsemberg, 617-619	rénovation et extension d'un immeuble, changement d'affectation du RDC du bâtiment avant et création d'un logement dans le bâtiment en intérieur d'îlot
186	23-09-20	NIS	SJN20126	SJN - Chée de Louvain, 91-93	réaménagement de la façade du RDC commercial
187	23-09-20	NIS	SGL20194	SGL - Parvis de St Gilles, 10 (arch. F. Rucquoi et G. Segers)	modification de la façade du RDC
188	23-09-20	NIS	SGL20388	SGL - r. Henri Wafelaerts, 50 (arch. Comil)	modification du nombre et de la répartition des logements avec travaux structurels, modification du volume et du relief du sol et aménagement de terrasse
189	23-09-20	NIS	SGL20453	SGL - av. Jef Lambeaux, 16	modification du nombre et de la répartition des logements, modification du volume et des façades, réalisation de travaux structurels, aménagement de terrasses et rehausse du mitoyen
190	23-09-20	NIS	WMB20223	WMB - Av. des Cailles, 50	réaménagement des combles et ajout de lucarnes, transformation de la façade arrière
191	23-09-20	NIS	BXL20832	BXL - Bd de l'Empereur, 26-28-30	remplacement de la porte d'entrée métallique de l'immeuble par une porte en aluminium
192	23-09-20	NIS	BXL22742	BXL - av. de la Joyeuse Entrée, 14	transformation de deux appartements 3 chambres en un duplex 5 chambres et un appartement 2 chambres, changement des châssis en façade avant par des châssis en PVC
193	23-09-20	NIS	UCL20398	UCL - av. de la Chênaie, 164	reconstruction d'un abri de jardin
194	14-10-20	Rem	BXL22746	BXL - Rue du Pâturage, 33	construction d'un immeuble de 14 logements (R+2+T)
195	14-10-20	Rem	BXL22352	BXL - Rue du Grand Hospice, 4 (arch. H. Partoes, 1830)	modification de la toiture d'une maison unifamiliale (permis modificatif du permis G16/2013)
196	14-10-20	Rem	IXL20418	IXL - r. de l'Athénée, 13-17 / rue Jules Bouillon, 1 / ch. d'Ixelles, 132	démolition/construction et rénovation d'un ensemble d'immeubles pour l'aménagement du pôle Rabelais composé de logements, d'un accueil de la petite enfance et d'un équipement scolaire. CQD « Athénée »
197	14-10-20	Rem	WMB20224	WMB - Avenue du Geai, 31	rénovation d'une maison unifamiliale et construction d'un carport pour deux véhicules à l'avant de la maison
198	14-10-20	Rem	BXL22750	BXL - rue Haute, 204	aménagement d'un restaurant au RDC ainsi que cinq appartements et un studio aux étages avec terrasses en toiture, transformation de la façade avant et création d'une lucarne dans le pan arrière de la toiture, reconstruction d'une partie des annexes avec modification des volumes
199	14-10-20	Rem	BXL22749	BXL - Bd Clovis, 43-45	rénovation, construction et aménagement de 2 immeubles en 6 appart. et 1 commerce
200	14-10-20	Rem	BXL21462	BXL - Bd Emile Jacqmain, 11 /pl. De Brouckère	maintien du panneau publicitaire led sur le toit du « Continental »
201	14-10-20	Rem	BXL22677	BXL - Quai au Foin, 53	transformation d'une maison en logements étudiants, modification des façades et aménagement de lucarnes, couverture de la cour et placement d'un escalier de secours en faç. arr. (v. avis du 5/12/2018 et 5/02/2020)
202	14-10-20	Rem	BXL21759	BXL - r. des Chapeliers, 34-36	réhabilitation de 2 maisons mitoyennes avec modification du nombre de logements, réunion des deux surfaces commerciales, création de nouvelles lucarnes dans le versant à rue et avec une terrasse, création d'un accès distinct pour les logements, modification de la devanture commerciale et remplacement des châssis, modification de la façade arrière et ses annexes

203	14-10-20	Rem	BXL21200	BXL - r. du Commerce, 126-128 / Joseph II, 15-15A	démolition partielle et reconstruction, avec rehausse de l'immeuble d'angle: aménagement de 19 appartements et rez commerciaux
204	14-10-20	Rem	BXL21482	BXL - r. Henri Maus, 9-15	changement d'utilisation d'un commerce de services (salles de jeux) en restaurant aux rdc et sous-sol, transformation de la façade du rez-de-chaussée, pose d'un conduit de hotte sur la toiture plate au 1er étage, création d'une large verrière en fond de parcelle
205	14-10-20	NIS	BXL22748	BXL - Hopstraat 20-24 (arch. R. Pringiers) – La Clicherie	rehausse et ajout d'installations techniques sur le toit, transformation des façades, réaménagement (permis modificatif)
206	14-10-20	NIS	BXL22747	BXL. Rue du Noyer, 231	transformation d'une maison unifamiliale en 4 logements
207	14-10-20	NIS	BXL22754	BRUSSEL. Keizerslaan 26	placement de tuyau d'évacuation en faç. arrière et d'une tente solaire en faç. avant (régularisation partielle)
208	14-10-20	NIS	SGL20454	SGL - Rue de Parme, 66 (arch. J. Costermans).	modification du nombre et de la répartition des logements, du volume et du relief du sol, réalisation de travaux structurels, aménagement de terrasses
209	14-10-20	NIS	IXL20628	IXL - r. Francart, 11	mise en conformité de l'installation du tuyau d'évacuation en façade arrière, réalisation de travaux structurels à l'intérieur du commerce et placement d'une tente solaire en façade avant
210	14-10-20	NIS	MSJ20224	MSJ - Rue Ransfort, 29	construction d'une annexe au RDC et extension du logement existant au 3e étage sur la mansarde (régularisation).
211	14-10-20	NIS	BXL22751	BXL - Rue des Faines, 6	rehaussement d'une maison unifamiliale d'un étage
212	14-10-20	NIS	BXL22753	BXL - Rue Sainte-Catherine, 39.	suppression de la cage d'ascenseur au 5e étage, extension de la terrasse vers le volume supprimé et vers le mur mitoyen gauche (régularisation)
213	14-10-20	NIS	BXL21669	BXL - Bd de Waterloo, 16 – Anc. siège du Crédit Professionnel	changement de destination de bureau en un restaurant et installation d'une terrasse sur le perron du bâtiment.
214	14-10-20	NIS	BXL22752	BXL - r. du Marché au Charbon, 61-63	changement d'utilisation d'un RDC commercial de commerce de détails à commerce de type théâtre-café, mise en conformité de la couverture de la cour et des changements de châssis par des châssis avec double vitrage (régularisation).
215	14-10-20	NIS	ETB20023	ETB - av. des Nerviens, 117	placement de fenêtres de toit
216	28-10-20	Fav	IXL20629	IXL - Bd de la Plaine, 1 (1995)	rénovation et extension d'un immeuble de bureaux, aménagement d'un espace Horeca et réaménagement des abords
217	28-10-20	D	BXL22010	BXL - Rue du Marché aux Fromages, 15	mise en peinture de la devanture, occultation de l'imposte, installation d'un caisson à volet extérieur (régularisation)
218	28-10-20	NIS	BXL22756	BXL - Bd Adolphe Max, 151-155 (parcelle traversante 144-148, r. Neuve)	modifier le permis d'urbanisme (A1437/2016) de 2019, modifier la devanture et scinder le commerce traversant du RDC en 2 unités
219	28-10-20	NIS	BXL22755	BXL - R. Philippe Le Bon, 50 (arch. V. Taelmans, 190)	mise en conformité d'une maison unifamiliale divisée en 3 logements, créer un logement supplémentaire sous les combles, créer une lucarne et changer les châssis en façade avant
220	28-10-20	NIS	BXL22757	BXL - R. Antoine Dansaert, 19	transformer l'appartement du 4e étage et les combles en un duplex 5 chambres et remplacer les châssis en bois en façade avant par des châssis en PVC blanc (travaux déjà partiellement réalisés)
221	28-10-20	NIS	SGL20445	SGL - Ch. de Waterloo, 137.	transformer la façade (régularisation), étendre le RDC commercial, modifier le nombre et la répartition des logements aux étages
222	28-10-20	NIS	UCL20399	UCL - R. Jean -Baptiste Labarre, 28.	remplacement des châssis de la façade avant
223	28-10-20	NIS	UCL20400	UCL - Avenue du Prince d'Orange 188.	remplacement des châssis et modification d'une baie en façade arrière
224	28-10-20	NIS	UCL20401	UCL - Ch. de Saint-Job, 619-621	Construction de 2 immeubles comportant chacun 2 logements.
225	18-11-20	Rem	IXL20266	IXL - R. de l'Aqueduc, 116-118 / rue A. Campenhout, 15-31	démolition partielle et rénovation lourde de deux immeubles de bureaux et de logements, reconversion de l'entièreté du site en logements et réaménagement du parking souterrain – nouveaux plans
226	18-11-20	D	MSJ20118	MSJ - Pl. Communale, 24	reconstruire le bien avec maintien de la façade, construire des annexes aux 1e et 2e étages et couvrir la cour, réaffecter le bien en équipement médical – nouveaux plans
227	18-11-20	Rem	BXL22758	BXL - R. des Hirondelles, 1 / Bd. Emile Jacquain, 2	créer un niveau en toiture sur la toiture plate, ajouter des balcons, isoler les façades et modifier leur aspect, changer l'utilisation du rdc commercial en snack ainsi que la destination des étages de bureaux en logements
228	18-11-20	Rem	BXL22299	BXL. Bd Maurice Lemonnier, 117 / rue de la Caserne 30	rehausser la toiture suivant le profil du voisin n°119 bd Lemonnier, créer des terrasses en intérieur d'îlot, transformer la façade donnant sur la rue de la Caserne
229	18-11-20	Rem	BXL22651	BXL - Rue de la Fourche, 4	renouveler la devanture commerciale et l'entrée aux logements, remplacer le conduit de la hotte placée le long de la façade arrière
230	18-11-20	Rem	BXL21657	BXL - Rue du Marché aux Herbes, 77	transformer la devanture commerciale, modifier l'utilisation de commerce en snack et rénover l'intérieur (nouvelles circulations verticales).
231	18-11-20	reporté	BXL22267	BXL - Rue Lens, 29-31. Anciennes écuries (arch.: M. Heininx, 1903).	rehausser les anciennes écuries pour les réaffecter en logements: modification du permis d'urbanisme octroyé en février 2018 – nouveaux plans (voir aussi l'avis du 19/12/2018)
232	18-11-20	NIS	IXL20463	IXL - R. Simonis, 53-55-57	étendre la surface commerciale sur tout le RDC, réunir deux logements et réaménager l'appartement restant, construire un volume en intérieur d'îlot ainsi qu'une terrasse au niveau du deuxième étage

233	18-11-20	NIS	SGL20423	SGL - Rue Américaine, 6	réaménager le logement du RDC/sous-sol, création d'une cour anglaise en façade arrière, rénovation intérieure
234	18-11-20	NIS	WMB20225	WMB - Av. des Orlolans, 3	régulariser le volume de toiture, remplacer les portes de garage et d'entrée et construire une extension à l'arrière des RDC et R+1
235	18-11-20	NIS	IXL40023	IXL - Rue Armand Campenhout	réaménager l'espace public: améliorer le confort pour les cyclistes ainsi que le stationnement, installer des dispositifs de ralentissement, verduriser les espaces minéralisés
236	18-11-20	NIS	BXL22702	BXL - Rue de Flandre, 184.	remplacer les menuiseries de la façade avant, couvrir la cour, supprimer certaines annexes, aménager une terrasse au niveau des combles avec rehausse du versant arrière de la toiture (travaux déjà réalisés)
237	18-11-20	NIS	BXL22759	BXL/ Laeken - Parvis Notre-Dame, 14 / angle rue Léopold I	subdiviser une maison unifamiliale avec rez commercial en 3 logements et ajouter une annexe au 1er étage (travaux déjà partiellement réalisés).
238	18-11-20	NIS	SGL20233	SGL - Avenue de la Porte de Hal, 17 / rue Volders (arch. D. Fastré, 1912)	modifier les châssis du RDC et placer deux tentes solaires.
239	18-11-20	NIS	MSJ20164	MSJ - R. de l'Escaut, 133-149	aménagement d'un parking en plein air (prolongation du PU 36894 délivré le 24/04/2017 pour 4 ans)
240	2-12-20	D	BXL21723	BXL - R. Lebeau, 2-8/pl. de la Justice, 6-17/r. de Ruysbroeck, 7/r. de la Paille, 1-13 (1ère construction due à l'arch. L. Van der Aa, 1895)	rénover l'immeuble « Hôtel Central Téléphonique », démolir les autres bâtiments existants sur la parcelle et construire 3 immeubles à appartements et 8 commerces aux RDC, un immeuble accueillant un hôtel ainsi qu'un parking en sous-sol.
241	2-12-20	D	BXL22087	BXL - pl. De Brouckère 2-4, 8-10, 12-30, 40-50 / r. des Augustins, 1-11 / r. de Laeken, 35-39/ r. des Hirondelles, 2-16	Démolition d'immeubles de bureaux et de commerces, construction d'un complexe d'habitations et de bureaux, avec hôtel et parkings souterrains
242	2-12-20	Fav	BXL22267	BXL - R. Lens, 29-31. Anciennes écuries (arch. M. Heininx, 1903)	réorganisation de l'immeuble et aménagement de logements et bureau - nouveaux plans (voir aussi les avis des 19/12/2018 et 27/11/2019).
243	2-12-20	Fav	BXL22762	BXL - Bd Emile Jacquain, 4-6	transformer un immeuble de bureaux avec conciergerie au dernier étage en immeuble à appartements avec maintien du RDC commercial.
244	2-12-20	Rem	SBK20343	SBK - R. Royale-Ste-Marie, 185-191 (enfilade de maisons néoclassiques, 1890)	rénovation et subdivision en 6 logements des maisons à rue avec transformation des façades, réaffectation en 2 logements de l'atelier en intérieur d'îlot
245	2-12-20	Rem	BXL22763	BXL - R. Antoine Dansaert, 71	changement d'affectation d'un commerce en bar à cocktail et modification de la devanture commerciale.
246	2-12-20	NIS	SGL20455	BXL - r. Antoine Bréart, 74	modification des aménagements intérieurs, création d'une terrasse au 2e étage arrière et imperméabilisation du jardin (régularisation)
247	2-12-20	NIS	BXL22761	BXL - r. des Chartreux, 56	changement de la couleur du châssis et de la porte d'entrée d'un commerce (du rouge à bleu foncé)
248	2-12-20	NIS	BXL21942	BXL - av. de la Renaissance, 58	remplacement des garde-corps de l'immeuble, réparation de la façade et des bandeaux des balcons, remplacement partiel de la structure bois de la toiture plate, pose d'une isolation
249	2-12-20	NIS	BXL22760	BXL - Bd Lemonnier, 202	modifier la devanture commerciale en créant un accès séparé pour le commerce et mettre en conformité la couverture de la cour
250	2-12-20	NIS	IXL20630	IXL - R. du Bourgmeestre 17-17A / angle r. des Echevins	isolation du pignon de gauche d'un immeuble à appartements
251	2-12-20	NIS	MSJ20225	MSJ - R. du Prado, 12-14	modification des volumes en intérieur d'îlot et création de quatre logements (régularisation)
252	2-12-20	NIS	MSJ20226	MSJ - Rue du Facteur, 1 / rue du Comte de Flandre, 32A	changement d'affectation en activité de restauration rapide sans consommation sur place
253	2-12-20	NIS	MSJ20227	MSJ - Rue du Comte de Flandre, 5.	modification d'une baie en façade avant pour la création d'une porte d'accès à un bureau existant
254	2-12-20	NIS	IXL20631	IXL - Rue du Lac, 17	mettre en conformité les modifications en façade avant (châssis) et régulariser la construction d'une annexe (RDC) et d'une lucarne arrière
255	2-12-20	NIS	WMB20226	WMB - Rue de l'Abreuvoir, 3.	modifier la façade et aménager la zone de recul
256	2-12-20	NIS	AND20170	AND - Place de la Vaillance, 39.	changer l'affectation d'une agence bancaire en étude notariale, modifier la façade arrière et modifier la toiture plate du RDC
257	2-12-20	NIS	SGL20222	SGL - Rue de l'Hôtel des Monnaies, 116	modifier la façade arrière, agrandir la terrasse et le volume du RDC, rehausser le mur mitoyen et réaliser des travaux structurels
258	2-12-20	NIS	SJN20086	SJN - Rue Royale, 153	modifier le RDC (décoration de la vitrine).
259	2-12-20	NIS	BXL22764	BXL - Rue de Flandre, 109	rénover la façade avant, remplacer les châssis des étages en PVC blanc par des châssis en bois peints en noir, remplacer la vitrine du commerce par une devanture en aluminium noir, peindre la corniche dans la même teinte
260	16-12-20	D	UCL20319	UCL - Av. des Statuaires, 44	démolition de la villa, abattage d'arbres et construction de 2 villas avec 14 appartements
261	16-12-20	D	UCL20293	UCL - Av. Dolez, 41	transformation d'un entrepôt en deux logements, réaménagement d'un garage en atelier, démolition de boîtes de garages et réaménagement de l'intérieur d'îlot en jardin
262	16-12-20	D	BXL22765	BXL - Quai aux Briques, 38-40 et 48-54 / Rue du Chien Marin, 22	démolition de certaines parties des bâtiments existants et entrepôts pour la construction d'un nouveau bâtiment avec 24 logements, un commerce, des bureaux, au-dessus d'un parking souterrain

263	16-12-20	Rem	BXL40051	BXL - Rue du Marché au Charbon / rue du Jardin des Olives	réaménagement de l'espace public des deux rues sur les tronçons situés entre la place Fontainas, l'église N.-D. du Bon Secours et la rue de la Gouttière
264	16-12-20	Fav & rem	WMB20155	WMB - Place A. Payfa-Fosséprez, 11 / rue Major Bruck, 3 - Académie de dessin	réalisation de peintures et de dessins sur le mur de clôture de l'Académie donnant sur la place
265	16-12-20	D	AND20292	AND - Square de l'Aviation, 2-4 / boulevard Poincaré, 75-76 – Hôtel Ustel	mise en conformité des modifications apportées au permis d'urbanisme 49517, installation des dispositifs incendies et modifications des fenêtres en façades à rue
266	16-12-20	NIS	BXL22558	BXL - Carrefour de l'Europe, 3	circonscrire la terrasse de grilles dédoublées d'une tôle perforée (côté place d'Espagne), dédoubler avec rehausse de 0,30m les grilles existantes au moyen d'une tôle perforée (côté avenue de la Reine)
267	16-12-20	NIS	UCL20402	UCL - Rue des Statuaires, 161-163	pose de nouvelles menuiseries extérieures (régularisation du permis 16-44311-2018).
268	16-12-20	NIS	BXL22766	BXL - Rue des Palais Outre-Ponts, 400	changement d'utilisation d'un espace de bureau au RDC en logement, transformation d'un ancien atelier en intérieur d'îlot en deux logements, suppression d'une toiture sur cour en polycarbonate et régularisation du remplacement des châssis et de la porte cochère en façade avant

F: avis favorable / FSR: avis favorable sous réserve / D: avis défavorable / Rem: Remarques et recommandations / TYPE: réponse type / NT: non traité: demande non instruite en raison d'un manque de personnel / PU: permis d'urbanisme / CU: certificat d'urbanismepe / NIS: non instruite en séance

7. OVERZICHT VAN DE AANVRAGEN TOT STEDENBOUWKUNDIGE CERTIFICAAT

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	11-03-20	FSC	IXL20094	IXL - rue Vautier, 62 - Musée Wiertz	travaux divers de restauration, améliorer l'accessibilité: analyse du complément d'info demandé le 15/01

8. OVERZICHT VAN DE ADVIEZEN UITGEBRACHT IN HET KADER VAN VRIJWARINGSPROCEDURES

	séance	avis	n° dossier	adresse	objet de la réunion
1	15-01-20	Fav	BXL21100	BXL - rue Haute, 296A-332 - Hôpital St-Pierre (arch. JB Dewin, 1929-35)	demande de classement comme mon. des façades et certaines parties intérieures du bâtiment adm., anc. école...
2	5-02-20	Fav	WMB30026	WMB - Bd du Souverain, 9-13/rue Nisard, 1-2 - Parc de la Héronnière	classement comme site
3	19-02-20	Fav	MSJ20220	MSJ - Rue de la Colonne, 30. Café "La Rue"	classement comme monument de la façade avant et du rez-de-chaussée occupé par le café "la Rue"
4	11-03-20	Rem	BXL21723	BXL - r. Lebeau, 2-18, pl. Justice, 6-17, r. de Ruysbroeck, 7, rue de la Paille 1-13	demande de classement comme monument
5	8-04-20	Fav	UCL20372	UCL - av. Coghén, 185. Anc. maison/atelier de R.Evaldre (arch. D. Renier, 1929)	avis sur la demande de classement
6	3-06-20	Rem	IXL20620	IXL - rue du Viaduc, 82 - Institut St-Boniface	demande de classement comme monument de l'ancien local scout et de ses décors muraux attribués à Hergé
7	24-06-20	D	WSP20024	WSP - Av. de Tervuren, 368	demande de classement de l'ancienne halte Woluwe et son talus à rocailles
8	2-09-20	Fav	BXL22668	BXL - av. Louise, 123 - Hôtel Peltzer (arch. V. Besme, 1873-76)	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif du bien: pas de remarques de la Commune, accord de la propriétaire moyennant des précisions apportées sur la mise en œuvre de l'escalier d'honneur
9	23-09-20	Rem	BXL22745	BXL - rue de la Buanderie, 38	protection comme monument du jardin d'hiver avec rocaille
10	23-09-20	Fav	BXL20110	BXL - Pl. du Congrès, 2/r. Royale, 150-152/r. Vandermeulen - Lever House (arch. Cluysenaar, 1850-52)	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif du bien dans sa totalité: pas de remarques de la Commune, ni du propriétaire
11	14-10-20	Fav	SJN20107	SJN - r. Marie-Thérèse, 98-102 - anc. clinique du Dr. Verhoogen (arch. J.B. Dewin)	examen du dossier de fin d'enquête préalable au classement définitif du bien
12	28-10-20	D	WSP20014	WSP - Av. de Tervuren, 361-363 (arch. J. Hendricks, 1937)	demande de classement comme monument, introduite par Inter-Environnement Bruxelles
13	18-11-20	Fav	SJN20127	SJN. Pl. Saint-Lazare, 1 - Miramar (arch. Cl. Laurens, 1957)	proposition de classement comme monument
14	2-12-20	Fav	SBK20334	SBK. Av. Princesse Elisabeth, 22 (arch. Fr. Hemelsoet, 1902)	examen fin enquête: pas de remarque de la Commune, information complémentaire des propriétaires
15	16-12-20	D	WSL30026	WSL. Av. de la Croix du Sud / ch. de Roodebeek, 388 -site « La Ferme aux Oies ».	demande de classement comme site émanant de la Commune en raison de son intérêt paysager et écologique
16	16-12-20	Rem	UCL20341	UCL. Av. de la Floride, 127. Propriété dite « Pirenne ».	classement comme site de la propriété « Pirenne ».

F: avis favorable / FSR: avis favorable sous réserve / D: avis défavorable / DOC: à documenter

9. OVERZICHT VAN DE VERGADERINGEN MET VERTEGENWOORDIGING VAN DE KCML

(de vergaderingen voorafgegaan door een * betreffen de begeleidingscomités en de werkgroepen; die voorafgegaan door een ° betreffen de zittingen van het GOC)

DATE RENDEZ-VOUS OBJET DE LA REUNION

1	7-1	Cabinet P. Smet	BXL - Couvent des Riches Claires - Adaptation de l'arrêté de classement
2	8-1	Sur place	FRT - Rue Marconi - La Magnéto Belge - Évaluation in situ du projet
3	12-1	Sur place	AND - Projet « Key West », rue du Gouverneur Nens, rue du Sel, Digue du Canal
4	13-1	Sur place	BXL - Rue Royale - Hotel Astoria (1/2 j.)
5	14-1	Sur place	SBK - Rue Chaumontel - Institut de la Ste-Famille - préau - Evaluation in situ du projet
6	14-1	Sur place	WMB - Chée de la Hulpe, 185 - CBR
7	14-1	Sur place	SGL - Rue Américaine, 19 - Évaluation in situ du projet
8	15-1	Arcadia	FRT - Parcs Duden et Jupiter
9	17-1	Sur place	MSJ - Rue de la Colonne, 30 - Evaluation de la valeur patrimoniale du café "La Rue"
10	20-1	Sur place	WMB - International School of Brussels
11	21-1	Régie des bâtiments	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
12	22-1	Maison communale	IXL - Square de Meeûs - statuaire
13	29-1	Arcadia	WMB - Chée de la Hulpe, 185 - CBR - préparation de l'avis
14	29-1	Arcadia	WMB - Château Jolymont
15	29-1	Beliris	FRT - Parcs Duden et Jupiter
16	30-1	Arcadia	CRMS - Cycle "Patrimoine et Défis urbains"
17	4-2	Sur place	SJN - Jardin Botanique - nouvelle entrée PMR - Évaluation in situ du projet
18	4-2	Sur place	SBK - Place Colignon, 47-49 et 56 - Évaluation in situ du projet
19	4-2	Sur place	SGL - Place Marie Janson - Évaluation in situ du projet de réaménagement
20	5-2	Arcadia	ETB - Rue Père De Dekenstraat - Maison Verhaegen
21	5-2	Arcadia	° WSP - Bovenberg (RP)
22	5-2	Arcadia	° IXL - Ancien presbytère de Boondaal (RP)
23	7-2	Arcadia	° BXL - Bd Pacheco, 32 - Bâtiment de la Monnaie de la Banque nationale de Belgique (RP)
24	7-2	Arcadia	° BXL - Site de Tour et Taxis - Projet "Lake side development" (RP)
25	11-2	Arcadia	SBK - Av. Huart Hamoir
26	12-2	Arcadia	° SGL - Chée de Charleroi, 233 - Anc. Garage Cousin (RP)
27	14-2	Arcadia	°AND - Site de l'Ecole Vétérinaire (RP)
28	15-2	Sur place	BXL - Av. Fr. Roosevelt, 56 - Evaluation in situ du projet
29	17-2	Régie des bâtiments	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
30	17-2	Sur place	SJN - Jardin Botanique - nouvelle entrée PMR - Évaluation in situ du projet
31	19-2	Sur place	SGL - Rue Américaine, 19 - réunion avec Comm de Concertation
32	19-2	Arcadia	° BXL - Rue des Palais Outre-Ponts - Ancienne carrosserie Van Damme (RP)
33	20-2	Chée de Charleroi	WMB - Chant des Cailles - projet SAULE
34	21-2	Sur place	BXL - Rue Chair et Pain, 1
35	5-3	Ixelles	CRMS - Cycle "Patrimoine et Défis urbains" rencontre avec orateur du 6/03
36	6-3	Arcadia	° BXL - Rue des Bogards, 36-40 - Reconversion de l'anc. 'Stock américain' (RP)
37	6-3	Maison des cultures	CRMS - Cycle "Patrimoine et Défis urbains" 1: Introduction
38	9-3	Sur place	BSA - Cité Moderne - Place de l'Initiative 1-5 - Évaluation in situ du projet
39	10-3	Sur place	BXL - Rue Lebeau / de la Paille - Évaluation in situ du projet
40	10-3	Sur place	UCL - Rue du Doyenné - évaluation in situ
41	10-3	Arcadia	* FRT - Parcs Duden et parc Jupiter (CA) (1/2 j)
42	10-3	Sur place	BXL - Place des Martyrs - Mise en couleurs de façades
43	7-4	Online	BXL - Rue de la Régence - Réaménagement de l'espace public (projet STIB)
44	7-4	Sur place	BXL - Rue des Fripiers, 23 - Évaluation in situ du projet
45	7-4	Sur place	BXL - Bd Lemonnier, 4 - Évaluation in situ du projet
46	17-4	Online	CRMS - Statut juridique des membres

47	24-4	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique (CA)
48	27-4	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
49	5-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: rue aux Laines (CA)
50	6-5	Online	* WMB - Square des Archiducs - Construction de logements (RP)
51	7-5	Online	CRMS - Gestion des archives
52	8-5	Sur place	BXL - Rue Haute, 233 - "Le Renard" - Evaluation du projet
53	12-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: bâtiment Cluysenaer (CA)
54	13-5	Online	BXL - Site de Tour et Taxis - Projet "Lake side development"
55	15-5	Online	° WMB - Bd du Souverain, 25 - Royale belge (RP)
56	15-5	Online	° BXL - Réaménagement de la place de la Liberté (RP)
57	18-5	Online	REGION - Atlas dynamique des paysages - entretien exploratoire CRMS
58	19-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: raccord nouveau bâtiment (CA)
59	25-5	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
60	26-5	Online	* BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: salle de concert (CA)
61	29-5	Online	° WMB - Av. Deleur - Réaffectation de l'église Saint-Hubert (RP)
62	29-5	Online	AND - Plan Opérationnel Neerpede
63	2-6	Sur place	FRT - Abbaye de Forest - Evaluation in situ du projet de réhabilitation
64	3-6	Arcadia	BXL - Eglise Notre-Dame du Sablon - Réaménagement des abords
65	5-6	Online	* WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge (RP)
66	8-6	Arcadia	BXL - Rue Montagne du Parc - nouvel accès à la station Métro Parc
67	9-6	Online	FRT - Abbaye de Forest - Préparation présentation, partie paysage
68	9-6	Online	FRT - Abbaye de Forest - Préparation présentation, partie bâtiments
69	10-6	Sur place	MSJ - Place des Comtes de Flandre - Maison communale, rest d'éclairage (1/2 j.)
70	16-6	Sur place	WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge
71	22-6	Sur place	WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge
72	22-6	Sur place	UCL - Kawwberg - Évaluation in situ du projet
73	22-6	Sur place	FRT - Maison communale - Compartimentage RP
74	22-6	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
75	23-6	Online	* REGION - Installation du groupe de travail PROSPECT (GT)
76	26-6	Online	°BXL - Banque nationale de Belgique - Rénovation de l'îlot (RP)
77	29-6	Sur place	SBK - Parc Josaphat - Parc de la Jeunesse (1/2 j.)
78	30-6	Sur place	WMB - Av. Deleur - Eglise St-Hubert - Visite des lieux en vue du concours
79	30-6	Online	REGION - Atlas dynamique des paysages - présentation de l'avancement du projet
80	3-7	Online	° BXL - Rue Archimède, 11 (RP)
81	3-7	Online	° IXL - Rue des Mélèzes, 73-93 - Reconversion de la Centrale Américaine (RP)
82	8-7	Sur place	IXL - Av. Molière, 225 - Maison due à Blomme, Unwin et Parker
83	10-7	Online	° BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de Musique (RP)
84	14-7	Sur place	SGL - Chée de Charleroi, 216
85	14-7	Sur place	AND - Marché couvert des abattoirs - Mock-up des mises en couleur
86	20-7	Sur place	JET - Chée de Wemmel, 162 - Ferme du Wilg, stabilisation de la charpente
87	22-7	Sur place	BXL - Rue de la Buanderie, 38 - Evaluation in situ de l'intérêt patrimonial
88	27-7	Arcadia	REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public
89	3-8	Sur place	BXL - Rue Ravenstein - Mise en lumière du Palais des Beaux-Arts
90	12-8	Sur place	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes
91	16-8	Sur place	MSJ - Rue du Scheutbos, 127
92	1-9	Sur place	IXL - Rue du Châtelain, 63 - Evaluation in situ du projet de transformation

93	1-9	Sur place	BXL - Rue de la Régence - Conservatoire royal de musique: visite des lieux
94	2-9	Online	FRT - Altitude Cent – Eglise Saint-Augustin, présentation du projet d'éclairage
95	9-9	Sur place	WSP - Av. de Tervueren, 361 (arch. J. Hendrickx-Van den Bossche, 1937) - Proposition de classement
96	9-9	Sur place	BXL - Place Jean Jacobs, 17
97	11-9	Online	° SJN - Rue Royale, 288 – Anc. hôtel Boël (RP)
98	16-9	Online	° ETB - Collège Saint-Michel - Réaménagement du site (RP)
99	16-9	Online	° BXL - Rue Haute 81-85 / Rue Blaes. Ensemble comprenant la salle de spectacle Elizabeth (RP)
100	18-9	Sur place	BXL - Rue Ravenstein – Old England: préparation des tests d'éclairage du MIM
101	18-9	Sur place	IXL - Av. Guillaume Macau, 33. Visite sur place
102	18-9	Sur place	BXL - Rue de la Régence - Mise en lumière des MRBA
103	18-9	Arcadia	REGION - Prix du Paysage -Jury
104	18-9	Online + Beliris	BXL - Rue de la Régence - Restauration de l'orgue du Conservatoire royal de musique
105	21-9	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
106	21-9	Sur place	WSP - Parc de Woluwe - Gestion des massifs boisés. Visite de terrain de la parcelle 7 en coupe 2
107	23-9	Online	° BXL - Grand-Place, 5-6 / rue de la Tête d'Or, 3 / rue du Midi, 8-10 et 16-18. Projet d'hôtel (RP)
108	24-9	Online + Arcadia	JET - Av. de l'Exposition, 341 – Château de Dieleghem appartenant au parc Titeca
109	24-9	Sur place	SGL - Rue de Parme – Maison Pelgrims, rehausse des garde-corps
110	24-9	Sur place	UCL - Rue de l'Échevinage, 16 (arch. R. Delville), Évaluation in situ de la valeur patrimoniale
111	24-9	Beliris	BXL - Projet global pour l'ensemble de la place Royale (aménagement et lumière)
112	25-9	Online	° BXL - Anc. établissements Absalon (RP)
113	29-9	Sur place	FRT - Altitude Cent – Eglise Saint-Augustin, test d'éclairage
114	30-9	Online	° AUD - Chée de Wavre - Aménagement et construction d'une brigade forestière (RP)
115	2-10	Online	° BXL - Rue des Bogards, 36-40. Maisons néoclassiques, reconversion de l'anc. 'Stock américain' (RP)
116	4-10	Online	BXL - Rue Ravenstein - Mise en lumière du Palais des Beaux-Arts
117	5-10	Sur place	AND - Marché couvert des abattoirs - Mock-up panneaux photovoltaïques
118	6-10	Arcadia	* REGION - Groupe de travail sur la question des rehausses (GT)
119	7-10	Online	° UCL - Rue de la Chênaie, 143. Projet de construction (RP)
120	7-10	Sur place	IXL - Av. du Général de Gaulle, 38
121	8-10	Sur place	BXL - Rue Haute, 81-85 / rue Blaes, 34-38. Visite de la salle de spectacle Elisabeth
122	8-10	Sur place	IXL - Rue de la Natation - Piscine d'Ixelles, stabilité de la coursive et ses cabines
123	9-10	Online	° MSJ - Sippelberg. Site de l'anc. gazomètre (RP)
124	9-10	Sur place	BXL - Rue de la Bourse, 30-32
125	11-10	Sur place	BXL - Av. J. Sobieski - Parc Sobieski
126	13-10	Sur place	BXL - Place de Brouckère - Evaluation in situ du panneaux publicitaire Coca-Cola
127	16-10	Online	° BXL - Réaménagement du boulevard Adolphe Max (RP)
128	19-10	Sur place	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
129	20-10	Arcadia	REGION - Campagne de protection du patrimoine néo-classique
130	22-10	Online	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
131	22-10	Sur place	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes
132	23-10	Sur place	BXL - Rue du Marché aux Fromages, 15
133	26-10	Online	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
134	26-10	Online	BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert
135	28-10	Sur place	BXL - Place de la Vieille Halle aux Blés, Relais Postal
136	3-11	Online	BXL - Rue Ravenstein – Old England: éclairage du MIM problématique UV
137	9-11	Sur place	SJN - Place St-Lazare - Résidence Miramar

138	9-11	Sur place	WSL - Domaine de Linthout (site inaccessible)
139	12-11	Online	BXL - Av. Louise, 224 - Problèmes de stabilité maison Solvay
140	13-11	Online	° BXL - Rue Joseph II - Rue de la Loi (RP)
141	16-11	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
142	19-11	Online	REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public
143	20-11	Online	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes
144	23-11	Sur place	WMB - Bd du Souverain, 25 - AXA Royale belge - mock-up des châssis
145	23-11	Sur place	BXL - Hôtel de Ville - Eclairage intérieur
146	25-11	Sur place	WSL - Domaine de Linthout
147	25-11	Sur place	WSL - Domaine de Linthout
148	25-11	Online	BXL - Plan de gestion du parc d'Osseghem
149	28-10	Sur place	BXL - Rue aux Laines, 12
150	20-11	Online	°BXL - Av. Palmerston 20, 22 en 26. Project LIG HAMBURG (RP)
151	20-11	Online	SGL - Av. Fonsny, 47-49 - Gare de Bruxelles-Midi et bâtiments annexes, sécurisation
152	25-11	Online	CRMS - Réunion préparatoire à l'entrevue avec le secrétaire d'Etat P. Smet
153	25-11	Online	CRMS - Rencontre/réunion avec le cabinet de P. Smet au sujet de l'avenue L. Bertrand.
154	1-12	Online	REGION - Comité d'accompagnement pour la procédure de modification du PRAS (CA)
155	3-12	Online	REGION - Comité d'accompagnement pour la procédure de modification du PRAS (CA)
156	3-12	Online	* REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public, réunion du Groupe de travail (GT)
157	4-12	Online	°AUD - Av. J.-Fr. Leemans, 58 - Démolition / reconstruction du pavillon 'Collin' (RP)
158	4-12	Online	° BXL - Rue Ste-Catherine / Abords Brucity / Parvis de l'école Klavertje Vier (RP)
159	8-12	Sur place	WSL - Chée de Roodebeek, 388 - Classement du site dit de <i>La Ferme aux Oies</i>
160	9-12	Online	°BXL - Av. Franklin Roosevelt, 65. Fondation Boghossian – Villa Bernheim (RP)
161	9-12	Online	REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public
162	9-12	Online	°SJM - Rue des deux Tours, 69-71 / rue Braemt, 76-80 - Anc.brasseries Aerts (RP)
163	11-12	Online	* WSP - Bovenberg. Réaffectation du site Blaton (RP)
164	11-12	Online	° BXL - Bd Marnix, 24 - Banque Brussel Lambert (RP)
165	14-12	Online	* BXL - Place Poelaert - Restauration / rénovation du Palais de Justice (CA)
166	15-12	IRPA	BXL - Rue Philippe Le Bon, 70 - Restauration de la frise décorative.
167	16-12	Online	BXL - Parc Osseghem
168	18-12	Online	°EVR - Av. du Cimetière de Bruxelles - Site du marbrier L. Latour (RP)
169	18-12	Online	AND - Rue du Libre Examen - Réaffectation des brasseries Atlas
170	18-12	Online	* REGION - Présence de symboles coloniaux dans l'espace public, réunion du Groupe de travail (GT)